

Ristiinan muinaisjäännösinventointi 1992

Savonlinnan maakuntamuseo

Timo Sepänmaa

Sisällys:

Johdanto	3
Tutkimushistoriaa	3
Työn toteutus	3
Tulokset	5
Yhteenvedot muinaisjäännöskeskittymistä	5
Alue 2	5
Alue 6	5
Alue 9	6
Alue 12	6
Alue 14	7
Yhteenvedo	8
Raportin laadinta	8
Kohteiden kuvaukset	9-111

Liitteet:

I:1-16 (17 sivua)	Peruskarttaliitteet 1:20 000
II	Yleiskartta 1:200 000 / Inventointikohteet
III	Yleiskartta 1:200 000 / Vuoden 1992 inventoinnissa läpikäytyt alueet
IV:1-2	Luettelo kohteista
V:1-4	Luettelo löydöistä
VI:1-3	Luettelo diakuvista
VII	Pinnakkaisvedokset mv-kuvista
VIII	Luettelo mustavalko-kuvista

Johdanto

Ristiinan muinaisjäännösinventointi tehtiin osana Etelä-Savon muinaisjäännös-inventointi 2000 -projektia. Projektin päärahoittaja on Mikkelin lääninhallitus läänin kehittämis-rahoista ja sitä toimittaa Savonlinnan maakuntamuseo. Ristiinan muinaisjäännös-inventoinnin sai suorittaakseen Timo Sepänmaa. Maastotyöt tehtiin elokuussa -92 ja jälkityöt loppuvuodesta -92 ja alkuvuodesta -93.

Tutkimushistoriaa

Varhaisimman muinaisjäännösinventointiin verrattavan työn on Ristiinan kohdalla tehnyt Julius Paasonen, joka keräsi tietoja muinaisjäännöksistä myös Ristiinan alueelta kihlakuntakertomukseensa "Muinaisjäännöksiä ja -muistoja Mikkelin kihlakunnasta" (SMYA XV.1889). Inventointeja ja tarkastuskäyntejä ovat Ristiinassa tehneet Markus Hiekkänen, Matti Huurre, Leena Lehtinen (kaava-alueen pikainventointi 1991), Mikko Perkko (kunnan pikainventointi 1972), Hannu Poutiainen, Paula Purhonen, Pekka Sarvas sekä J.-P. Taavitsainen. Kimmo Seppänen on tehnyt arkeofyytien inventointia Ristiinassa vuonna 1991.

Arkeologisia kaivauksia on ollut neljässä kohteessa: Vuonna 1886 kaivoi valtion-arkeologi J. R. Aspelin Haukkavuoren (kohde 1) ja Linnasaaren (kohde 5) lapinrauniot löytäen ensiksi mainitusta palaneita luita. Astuvansalmen kalliomaalauksen (kohde 3) kohdalla olevalla tasanteella suoritti Pekka Sarvas suppean koekaivauksen vuonna 1968 ja Juhani Grönhagen on johtanut maalauksen edustalla tehtyjä sukelluskaivauksia vuosina 1990-92. Sarvaan kaivauksessa löytyi kaksi nuolenkärkeä. Grönhagenin sukellustutkimuksissa on löytynyt mm. meripihkariipuksia. Maalauksen yläpuolisella tasanteella kaivoi Leena Lehtinen pienen koealan vuonna 1992. Merkkejä ihmisen toiminnasta ei kaivetulla alueella todettu. Neulaportin kivikautisella asuinpaikalla (kohde 7, tunnettu myös nimellä Neulaniemi) on Päivi Kankkusen johdolla kaivettu vuosina 1983, -88 ja -90.

Ennen vuoden 1992 inventointia tunnettiin Ristiinasta 9 kiinteää esihistoriallista muinaisjäännöskohdetta, joista 3 on lapinrauniokohteita (yht. 4 rauniota), 4 asuinpaikkoja ja 2 kalliomaalauksia. Esihistoriallisia irtolöytöjä tunnettiin neljä, joista kolme on kivikautisia ja yksi ristiretkiaikainen.

Työn toteutus

Inventoinnin maastotöihin oli varattu aikaa yksi kuukausi ja valmisteluihin ja jälkitöihin myös yksi kuukausi. Maastotyöt tehtiin ajalla 3.-28.8.-92.

Inventoinnin johtajana toimi Timo Sepänmaa Savonlinnan maakuntamuseosta. Apuna olivat lisäksi opiskelijat Pirjo Hamari (3.-14.8.) ja Harri Nyman (17.-28.8.) Helsingin yliopistosta. Heidän palkka- ja muut kustannukset hoiti HY:n arkeologian laitos. 13.-21.8. välisenä aikana maastotöihin osallistui myös yhdysvaltalaisia Earthwatch-järjestön jäseniä englantilaisen arkeologin Nick Teedin johdolla ja maakunta-arkeologi Leena Lehtisen opastuksella. Mikkelin maalaiskuntaa samaan aikaan inventoinut Timo Jussila oli mukana muutamana päivänä, mm. tehden löytöpaikkojen korkeusvaaituksia Helsingin yliopiston muinais-Saimaa -projektiin liittyen. Yhtenä päivänä mukana oli Kimmo Seppänen, jolloin keskityttiin lähinnä arkeofyyttikohteiden tutkimiseen.

Inventoinnin tavoitteena oli perusinventoinnin suorittaminen tai aloittaminen Ristiinan kunnassa. Perusinventoinnilla tarkoitetaan tässä kiinteisiin tai irtaimiin muinaisjäännöksiin viittaavien tietojen arkistoselvitystä, kohteiden paikallistamista maastossa sekä pyrkimystä löytää edustava otos eri tyyppisiä aiemmin tuntemattomia muinaisjäännöksiä. Koska tunnettuja löytöjä oli vähän, keskityttiin aiemmin tuntemattomien esihistoriallisten kiinteiden muinaisjäännösten etsimiseen.

Muinaisjäännösten etsiminen aloitettiin kartta-analyysillä, jossa lähinnä peruskarttoja (mk 1:20 000) tutkien tutustuttiin alueen topografiaan. Täten pyrittiin paikantamaan muinaisjäännösten kannalta otollisimmat alueet. Ensisijaisesti näitä alueita käytiin läpi maastossa. Suuria osia kunnasta jäi kokonaan tämän inventoinnin ulkopuolelle, esim. kunnan länsiosan Vuoksen ja Kymijoen vesistöjen välinen vedenjakaja-alue sekä lisäksi saaret, koska venettä ei ollut käytettävissä. Liitteessä III on merkitty inventoinnissa läpikäytyt alueet. Merkinnät kuvaavat alueita, joilla muinaisjäännöksiä on aktiivisesti etsitty - siis esim. tehty koekuoppia ja tarkastettu maanpinnan rikkoutumia sopivissa paikoissa. Inventointi-intensiteetti on eri alueilla ollut varsin erilainen. Inventointityön luonnetta tuntemattomille täytynee tähdentää, että merkityt alueet eivät suinkaan ole kauttaaltaan tarkastettuja - siis kaikkia ko. alueilla olevia muinaisjäännöksiä ei ole löydetty. Sen sijaan kartta jossain määrin kuvaa alueita, joilla todennäköisimmin on paljon muinaisjäännöksiä - lähinnä pyyntikulttuurien asuinpaikkoja. Mm. suurin osa asuinpaikkojen kannalta sopivilla korkeuksilla olevista hiekkamuodostumista osuu merkityille alueille.

Maanpinnalle yleensä näkymättömiä esihistoriallisia asuinpaikkoja etsittäessä haettiin muinaisjäännökseen viittaavia merkkejä erilaisista maanpinnan rikkoutumista kuten tienleikkauksista tai pintakerroksen ollessa ehjää tekemällä koekuoppia. Joissakin tapauksissa esihistoriallisista asuinpaikoista kertoivat maanpinnalla erottuvat asumuspainanteet. Pyyntikuoppia ei järjestelmällisesti etsitty, mutta näitä tuli vastaan asuinpaikkoja etsittäessä. Lapinraunio-tyyppisiä röykkiöitä etsittiin muutamilla alueilla järjestelmällisesti varhaismetallikautisilta rantakallioilta. Näitä löytyikin järjestelmällisellä etsimisellä yllättävän paljon. Nuoremman rautakauden kiinteään (= maatalouselinkeinoihin pohjautuvaan) asutukseen liittyviä muinaisjäännöksiä ei aktiivisesti etsitty. Syynä oli mm. se, että inventointiajankohtana pellot olivat kyntämättä ja rautakautiset asuinpaikat ovat yleensä todettavissa nimenomaan peltoalueilta.

Tulokset

Ennen inventointia Ristiinasta tunnettiin siis 9 esihistoriallista kiinteää muinaisjäännöstä. Inventoinnissa rekisteröitiin näiden lisäksi 33 esihistoriallista asuinpaikkaa, 11 röykkiökohdetta, 2 mahdollista vartiopaikkaa, 3 pyyntikuoppakohdetta, 1 ajoittamaton, ilmeisesti esihistoriallinen liesi, 1 rautakuonan löytöpaikka, 1 rautakautinen uhri- tai kalmistopaikka sekä 8 hajalöytöpaikkaa, joista 1 rautakautinen ja 7 kivi- tai varhaismetallikautisia.

Yhteenvedot muinaisjäännöskeskittymistä

Usein muinaisjäännökset näyttävät keskittyvän tietyille alueille, näin myös Ristiinan kohdalla. Keksittymät voivat olla näennäisiä ja johtua esim. inventointityön painottumisesta tietyille alueille. Mahdollista kuitenkin on, että keskittymät kuvaavat todellista tilannetta muinaisjäännösten levinnän suhteen. Seuraavassa yhteenvedot viidestä muinaisjäännöskeskittymästä, jotka on nimetty peruskarttaliitteen numeron mukaan:

Alue 2

kohteet 2, 46-49.

Alue on osa n. 5 km pituisestä SE-NW -suuntaisesta pitkittäisharjusta. Samaan muodostumaan liittyvät kauempana luoteessa mm. alueet 6, 9 ja 12.

Alueen kohteista numero 2, Heiniemi, oli tunnettu jo ennen inventointia. Inventoinnissa löytyi lisäksi neljä kohdetta, kaikki asuinpaikkoja. Uusista kohteista on korkeuden perusteella kaksi kivikautisia ja kaksi tätä nuorempia. Harvinaislaatuisin alueen kohteista on numero 2. Kyseessä on jyrkästi kohaoavan hiekkamäen huippu, jolta löytyy samankaltaista tavaraa kuin pyyntiasuinpaikoilta. Vuoden -92 inventoinnissa paikalta löytyi pala keramiikkaa, joka mahdollisesti ajoittaa kohteen pronssi- tai vanhemmalle rautakaudelle. Paikan funktio, eli onko kyseessä asuinpaikka vai esim. tähystys tai puolustuspaikka, jää tarkempien tutkimusten puuttuessa avoimeksi. Tämän kaltaisia mäkiä, joilta löytyy pyyntikulttuuriin viittaavaa aineistoa ja jotka eivät ole selitettävissä ranta-asuinpaikoiksi, tunnetaan Suomesta vain muutamia.

Alue 6

kohteet 7, 8, 40-43, 54

Alue liittyy samaan pitkittäisharjuun kuin alueet 2, 9 ja 12. Alueen 12 lähimpään kohteeseen on matkaa vain n. 1.7 km (NW).

Alueelta tunnettiin ennen inventointia kaksi esihistoriallista asuinpaikkaa (7 ja 8), joista toisella on tehty kaivauksia. Inventoinnissa rekisteröitiin lisäksi neljä esihistoriallista asuinpaikkaa (40-43), jotka liittyvät samaan harjumuodostumaan kuin kohde 7 ja kaksi näistä ilmeisesti lisäksi samaan asutusvaiheeseen. Runsas kilometri keskittymästä WSW on muutaman kvartsin löytöpaikka, joka rekisteröitiin kivikautisena hajalöytöpaikkana, mutta joka tarkemmissa tutkimuksissa todennäköisesti osoittautuisi kivikautiseksi asuinpaikaksi.

Asuinpaikoista kolme näyttää olevan kivikautisia ja kolme on ilmeisesti varhaismetallikautisia (yhdelta on pala tarkemmin määrittelemätöntä keramikkaa - ilmeisesti Sarsaa tai Tomitsaa - muilta vain kvartseja ja / tai luuta. Asuinpaikat ovat olleet nykyiset Yöveden ja Louhiven yhdistäneen salmen äärellä.

Alue 9

kohteet 12-17, 57, 58

Alue kuuluu samaan pitkittäisharjuun kuin alueet 2, 6 ja 12.

Ennen inventointia alueelta ei tunnettu muinaisjäänöksiä tai hajalöytöjä. Alueelta löytyi viisi esihistoriallista asuinpaikkaa, kaksi pyyntikuoppa-aluetta sekä röykkiökohde. Asuinpaikoista yksi on selvästi kivikautinen, muut voivat olla kivi- tai varhaismetallikautisia.

Varsinaisen tihentymän muodostavat kohteet 12-15 ja 57. Nämä sijaitsevat n. 700 x 200 m:n alalla melko tasaisella hiekkakankaalla. Alueella oleviin pyyntikuoppiin viitannevat paikannimet Hankataipaleenlahti ja (itäpuolella sijaitseva) Hangastenmaa.

Alue 12

kohteet 20-30, 52

Alue on osa samaa pitkittäisharju-muodostumaa kuin alueet 2, 7 ja 12. Alue 7 kuuluu käytännöllisesti katsoen samaan keskittymään - alueiden välillä on vain runsaan puolentoista kilometrin pituinen löydötön vyöhyke.

Ennen inventointia ei alueelta ollut tiedossa muinaisjäänöksiä tai hajalöytöjä. Suurin osa kohteista löytyi harjua pitkin kulkevan Suurlahden tien leikkauksia tutkimalla. Alueelta löytyi 7 esihistoriallista asuinpaikkaa, 4 lapinrauniotyypistä röykkiötä yhteensä 3:sta kohteesta, rautakautinen uhri- tai kalmistopaikka sekä esihistoriallinen hajalöytöpaikka.

Asuinpaikoista on tulkintani mukaan (joka perustuu keramiikkaan ja / tai tietooni rannansiirtymiskronologiasta alueella) kaksi puhtaasti kivikautisia (21, 30), kaksi kivi- ja/tai varhaismetallikautisia (20, 29) ja loput kolme (23, 26 ja 28) ilmeisesti puhtaasti varhaismetallikautisia. Luullakseni myös hajalöytöpaikka (52) osoittautuisi tarkemmissa tutkimuksissa varhaismetallikautiseksi asuinpaikaksi. Erikoista alueessa on kivikautta nuorempien kohteiden keskittymä. Alueen varhaismetallikautisilta asuinpaikoilta löytynyt keramiikka edustaa Sarsaa, Tomitsaa sekä Luukonsaarta. Näiden keramiikkatyyppien kanssa yleensä samanaikaisiksi oletettujen lapinraunio-tyyppisten röykkiöitten esiintyminen samalla alueella on mielenkiintoista. Em. muinaisjäännostyyppien välisten kontekstien - röykkiöt suhteessa varhaismetallikautisiin asuinpaikkoihin ja toisaalta varhaismetallikautisten keramiikkatyyppien kronologia - suhteen, voisivat tarkemmat tutkimukset alueella tuoda kaivattua lisätietoa. Varsin kiinnostava on myös kohde 27. Kyseessä on suuri lohcare, jonka ympäriltä löytyi rautakautisia löytöjä (ilm. ainakin merovinkiajalta). Kohde sijaitsee topografisesti lähinnä pyyntikulttuureihin viittaavalla paikalla. Kohde on tyypiltään minulle outo - Etelä-Suomesta en tämän kaltaisia paikkoja tunne, pohjoisempuna tulevat vastineina mieleen seitakivet. Mainittakoon, että inventoinnin jälkeen kuulin läheisen Roinialan tilan alueelta löytyneen joskus "soljen". Esineen laatua, myöhempää kohtaloa jne. en ole saanut tarkastettua.

Alue 14

kohteet 32-36, 51, 56 ja 60

Sijaitsee Louhiveden pohjoisrannalla, Hietalahden ympäristössä.

Alueelta ei ennen inventointia tunnettu muinaisjäännöksiä, mutta Hannu Poutiainen vihjaisi ennen inventointia puhelinkeskustelun yhteydessä kivikautisesta asuinpaikasta (ks. kohde 32). Inventoinnissa alueelta todettiin 2 esihistoriallista asuinpaikka-alueetta, joista toinen on varsin laaja ja pitkäaikainen. 5 lapinraunio-tyyppistä röykkiötä 4:ssä kohteessa, kivikautinen hajalöytöpaikka sekä mahdollinen vartio tai tähytyspaikka.

Hietaniemenkankaan asuinpaikka-alue (32) on varsin laaja ja pitkäaikainen. Paikalla on varsin selvät rantatörmät eri tasoilla, minkä takia paikka on kiinnostava rannansiirtymistutkimusten suhteen. Timo Jussila teki paikalla vaaituksia omia tutkimuksiaan varten.

Alueelta löytyi myös viisi lapinrauniota. Näistä yksi löytyi peruskarttaan tehdyn merkinnän avulla, muut maastossa etsimällä. Erityisen kiinnostava seikka tämän alueen röykkiöissä on niiden rakenne (pinnalta tarkasteltuna). Röykkiöissä oli havaittavissa enemmän tai vähemmän selviä tarhamaisia, suorakulmaisia rakenteita ja kylmämuurattua, suoraseinäistä reunakiveystä. Yleensä lapinraunioissa ei ainakaan pinnalle ole huomattavissa rakenteita. Edelleen lapinrauniot vaikuttavat yleensä yhdellä kertaa kasatuilta, kun taas tämän alueen röykkiöiden "tarhat" vaikuttavat myöhemmin "keskusröykkiön" ympärille jatketuilta. Toisaalta nämä röykkiöt sijaitsevat lapinraunioille tyypillisillä paikoilla.

Yhteenveto

Kuten kaikkien kuntakohtaisten inventointien kohdalla, on tässäkin tähdennettävä, että havaitut muinaisjäännökset ja muut kohteet ovat vain otos kunnan todellisesta muinaisjäännöskannasta. Kunnan alueella olevien muinaisjäännösten todellista määrää en halua arvailla - luullaksi kuukauden mittaisella jatkoinventoinnilla muinaisjäännösten määrä kaksinkertaistuisi. Esimerkiksi edellämainittujen keskittymien tienoilta on varmasti löydettävissä lisää muinaisjäännöksiä. Tavoitteena oli perusinventoinnin suorittaminen kunnassa. Ottaen huomioon, että noin puolet aiemmin tunnetuista kohteista tarkastettiin ja lisäksi rekisteröitiin 56 aiemmin rekisteröimätöntä kohdetta, joista 50-51 kappaletta löytyi tämän inventoinnin yhteydessä, voidaan perusinventointi katsoa kohtalaisesti suoritetuksi. Kuten mainitsin, löytyisi jatkoinventoinneissa kuitenkin lukuisia uusia kohteita.

Raportin laadinta

Raportti on laadittu käyttäen SOAR 6.40 -tietokoneohjelmaa. Inventointitietokanta on saatavissa myös levykkeellä Savonlinnan maakuntamuseosta. Kohteiden numerointi on toteutettu siten, että seutukaavaliiton luettelossa mainitut kohteet ovat saaneet samat numerot kuin luettelossa (1-7), luettelon painattamisen ja vuoden -92 välillä löytyneet kaksi kohdetta on numeroitu näiden jälkeen (8-9) ja inventoinnissa löytyneet kohteet numeroilla 10-62. Aiemmin löytyneet hajalöydöt on numeroilla 100-103. Kohteiden 104-106 numerointi ei noudata erityistä logiikkaa. Näistä yksi on inventoinnissa todettu raudanvalmistuspaikka ja kaksi Lehtisen aikaisemmin tarkastamia kohteita. Kohteen 106 kuvauksen on kirjoittanut Leena Lehtinen, muut ovat Sepänmaan kirjoittamia. Peruskarttaliitteet ovat kohteista 1-62.

Inventointilöydöt on luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin päänumeroilla 27371-27406 (diar. pvm 4.11.-92). Valokuvat on talletettu Savonlinnan maakuntamuseon kuva-arkistoon päänumeroilla 898 (diat) ja 899 (mv-kuvat). Inventointikertomuksen alkuperäiskappale on Savonlinnan maakuntamuseossa, kopiot on toimitettu museoviraston arkeologian osaston arkistoon. Ristiinan kuntaan ja Mikkelin lääninliittoon. Pyydettyessä raportti toimitetaan myös muille tahoille (Savonlinnan maakuntamuseosta).

Turussa 15.2.1993

Timo Sepänmaa

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Lūkala
Nimi:	Haukkavuori	Inv.no:	1

Mj.Tyyppi:	röykkiö	Luokka:	1
Ajoitus:	varhaismetallikautinen		
Kartta:	3141 05	Koordinaatit:	paikka
	X: 6818 30	Y: 3518 00	Z: 85 Z2: 90
Lapinraunio, koko 7 x 8 x 1 m. Avokallion laella, hyvä näkyvyys Yövedelle.			

Tutkija:	Aspelin, J.R.	kaivaus	vv/kk	1886
Tutkija:	Perkko, M.	tarkastus	vv/kk	1973

Tila:	Tukiala	696 434 0005 0020	(kunta kyia tila taro)
Omistaja:	Reunanen, Yrjö Artturi		
Osoite:	Mielua, 52300 RISTIINA		

Löydöt:	
KM 2482	PALANUTTA LUUTA.
KM 19023	PALANUTTA LUUTA, 8.0 g.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5 km SE.

Sepänmaa 1992:

Paikkaa ei tarkastettu inventoinnin yhteydessä. Leena Lehtinen on käynyt paikalla toukokuussa -92 ja todennut röykkiön olevan samassa hyvässä kunnossa kuin -80 - luvun puolivälissä. Jo tuolloin oli havaittavissa röykkiön poikki kaivettu, kallioon ulottuva ura. (Onkohan Aspelinin jäljiltä?)

Aspelin on tutkinut röykkiön v. 1886 löytäen palaneita luita, joten kyseessä on polttohauta. Ilmeisesti kaivauksen yhteydessä huomaamatta jääneitä palaneita luita on Mikko Perkko poiminut paikalta tarkastusmatkansa yhteydessä 1972.

(karttaliite 1:1)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Himalansaari
Nimi:	Heiniemi	Inventointi nro:	2

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **1**
 Ajoitus: **varhaismetallikautinen** luuk

Kartta: **3141 08** Koordinaatit: **paikka**
X: 6812 86 Y: 3525 14 Z: 105

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut) Uhanalaisuus: **3** (1=ei, 3=on)

Löydöt kumpareen laelta. Ei tyypillinen asuinpaikka. Jyrkkärinteinen hiekkamuodostuma. Hyvät näköalat.

Tutkija: **Sepänmaa, T.** tarkastus w/kk **1992 / 8**
 Tutkija: **Perkko, Mikko** inventointi w/kk **1972**

Tila: **Haavnginlahti 696 408 0001 0107** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Pylvänäinen, Eila Kaarina**
 Osoite: **Huvilakatu 6 as. 4, 50100 MIKKELI**

Löydöt:

KM 19022: 1 KVARTSIESINE, kaavin, 1 kpl.
KM 19022: 2 KVARTSI-HSKOKSIA, 28 kpl.
KM 19022: 3 PALANUTTA LUUTA, 4.0 g.
KM 27371: 1 SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 1.1 g, Sekoitteena hienojakoista asbestia. Saviaines tiivistä. Väri ulkopinnalla vaaleanruskea, sisäpinta vaaleanruskeanharmaa. Selämän paksuus 4 mm. Ei koristelua.
KM 27371: 2 KVARTSI-HSKOKSIA, 6 kpl, 6.1 g.
KM 27371: 3 PALANUTTA LUUTA, 11 kpl, 1.5 g.

#

Paikka sijaitsee Ristin kirkosta 14 km SE, Himalansaareen johtavan tien pohjoispuolella Heiniemen kylässä, n. 200 m Himalansaaren / Liiansaaren risteyksestä W.

Sepänmaa 1992:

Kävin paikalla kahteen otteeseen inventoinnin yhteydessä elokuussa -92, ensiksi Pirjo Hamarin ja Kimmo Seppäsen kanssa ja myöhemmin Harri Nymanin ja USA:laisten Earthwatch ryhmän jäsenten kanssa.

Paikka liittyy usean kilometrin pituiseen kapeaan NW-SE -suuntaiseen harjumuodostumaan, jonka NW päässä kohde sijaitsee. Kyseessä on pyöreähkö jyrkkärinteinen hiekkamuodostuma, jonka laki kohoaa n. 30 m Saimaan pinnan yläpuolelle. Saimaan rantaan, Haavinginlahden pohjukkaan, on vaakatasossa mitattuna matkaa n. 120 m. Mäen laki on pyöreä ja tasainen, halkaisijaltaan n. 25 m, ja vaikuttaa tasatulta. Paikka kasvaa tätä nykyä nuorehkoa männikköä, mutta varsinkin ilman puustoa paikalta olisi hyvät näkymät luoteeseen Yövedelle ja muihinkin suuntiin. Paikka on kaiken kaikkiaan valtakunnallisestikin harvinaislaatuinen. Tämän kaltaisia mäkiä, joilta löytyy pyyntikulttuuriin viittavaa esineistöä tunnetaan Suomesta vain muutamia.

Paikan on löytänyt Mikko Perkko pikainventoinnin yhteydessä v. -72. Tuolloin hän löysi laelta kvartsikaapimen, -iskoksia ja palaneita luunsiruja.

V:n 1992 inventoinnin yhteydessä laelta, joka on erilaisen kulutuksen vuoksi suureksi osaksi paljasta hiekkaa, löytyi pinnasta kvartsiä, palanutta luuta sekä saviastianpala. Viimeksimainittu on ohutseinäinen, sekoitteena hienojakoista asbestia, jonka perusteella pala vaikuttaa lähinnä Luukonsaaren keramiikalta - tosin palan pienestä koosta johtuen varmaa määritystä ei voi antaa.

Metsänhoito ym. toimet vaikuttavat hoidetun paikalla asianmukaisesti muinaisjäännöstä vahingoittamatta, mutta lounaisrinteeltä laelle kulkee varsin pahan näköinen mopoilijoiden tekemä ajoura, johon laen löytökerroksia hiljalleen valuu. Mopoilu tulisi mielestäni kieltää paikalla.

Paikka on merkitty v:n 1987 peruskarttaan.

(karttaliite I:2)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Toijala
Nimi:	Astuvansalmi	Iny.nro:	3

Mj.Tyyppi: **kallomaalaus** Luokka: **1**
Ajoitus: **klivikautinen**

Kartta: **3141 08** Koordinaatit: **paikka**
X: 6815 24 Y: 3529 20 Z: 80 Z2: 85

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut) Uhanalaisuus: **1** (1=ei, 3=on)

Eläin-, ihmis- ym. kuvia n. 8 x 15,5 m:n alalla. Sisääspäin kalteva, korkea kallioseinämä, "Antropomorfinen".

Tutkija:	Sarvas, Pekka	tarkastus	w/kk	1968
Tutkija:	Sarvas, Pekka	kaivaus	w/kk	1968
Tutkija:	Grönhagen, Juhani	sukellustut	w/kk	1990
Tutkija:	Grönhagen, Juhani	sukellustut	w/kk	1991
Tutkija:	Grönhagen, Juhani	sukellustut	w/kk	1992 / 5
Tutkija:	Lehtinen, Leena	kaivaus	w/kk	1992 / 5

Tila: **Kukonmylly 696 461 0002 0009** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Tikka, Kirsti Linnea**
Osoite: **Sinipilanpolku 8, 02100 ESPOO**

Löydöt:

KM 17636: 1 NUOLENKÄRKI, liusketta, 1 kpl.
KM 17636: 2 NUOLENKÄRKI, kvartssia, 1 kpl, Kärkiosa katkennut.
KM 25771 MERIPIHKARIIPUS, 1 kpl, Ihmiskasvoinen. Reiällinen.
KM 26331: 1 MERIPIHKARIIPUS, 1 kpl, Ihmiskasvoinen.
Reiällinen.
KM 26331: 2 MERIPIHKARIIPUS, 1 kpl, Ihmiskasvoinen.
Lohjennut.
KM 26331: 3 KIVIESINE, 1 kpl, Hlekkakiveä.
KM 26331: 4 LUU, 1 kpl, Nisäkkään luuta.
KM 27146 MERIPIHKARIIPUS, 1 kpl, Reiällinen.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 16 km ESE. Paikalle johtaa viitoitettu luontopolku Hurissalon tien varrelta.

Kyseessä on Astuvansalmen koillisrannalla jyrkästi kohoava kallioseinä. Seinämän voimakkaasti sisäänpäin kääntyneessä osassa, kalliolipan suojaamana, on punamultamaalauksia n. 8 x 15,5 m:n alalla.

Pekka Sarvas on tehnyt suppean koekaivauksen maalausten edustalla olevalla tasanteella v. -68. Kaivauksessa löytyi liuskeinen sekä kvartsinen nuolenkärki. Vuosina 1990-92 on Juhani Grönhagenin johdolla suoritettu sukellustutkimuksia maalausten edessä olevalla alueella. Löytöinä on saatu meripihkariipuksia ja muuta esineistöä. Toukokuussa -92 kaivoi Leena Lehtinen pienen koealan maalausten yläpuolella olevalla pienellä tasanteella. Mitään merkkejä ihmistoiminnasta ei tutkitulla alueella todettu.

Paikka on merkitty v:n 1987 peruskarttaan.

(karttaliite I:3)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Tuusala
Nimi:	Lehmisaari	inv.nro:	4

Mj.Tyyppi: **roykklöitä 2 kpl** Luokka: **1**
Ajoitus: **varhalsmetallikautinen**

Kartta: **3141 09** Koordinaatit: **paikka**
X: 6822 06 Y: 3524 67 Z: 100

2 kpl lapinraunioita. Koot 10 x 15 m, kork. 50-80 cm. Jyrkkärinteinen kallio, helkkokasvuista mäntyä.

Tutkija: **Perkko, M.** tarkastus w/kk **1972**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Lehmisaari 696 460 0001 0032** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Ahonen, Timo**
Osoite: **Kuovinkuja 31, 15610 LAHTI**
Tila: **Lehmisaari 696 460 0001 0032** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Ahonen, Tapio**
Osoite: **Kuovinkuja 31, 15610 LAHTI**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 10 km E.

Paikan on tarkastanut Mikko Perkko v. -72. Raunioitten koko 10 x 15 m, korkeus 50-80 cm, ovat kiinni toisissaan.

Sepänmaa 1992:

Paikkaa ei tarkastettu inventoinnin yhteydessä. Lehmisaareen johtaa nykyisin tie ja peruskartan mukaan rannat on enemmän tai vähemmän tarvelty tiheällä kesämökki-asutuksella.

Kohde on merkitty v:n 1987 peruskarttaan.

(karttaliite I:4)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Tiusala
Nimi:	Linnasaan	Inv.no:	5

Mj.Tyyppi: **röykkiö** Luokka: **1**
Ajoitus: **varhaismetallikautinen**

Kartta: **3141 09** Koordinaatit: **paikka**
X: 6822 10 Y: 3523 72 Z: 100

Lapinraunio, koko 15 x 14 x 1 m. Mäntyä kasvavaa avokalliota. Saaren korkeimmalla kohdalla.

Tutkija:	Aspellin, J.R.	kaivaus	w/kk	1886
Tutkija:	Perkko, M.	tarkastus	w/kk	1972

Tila: **Pientalo 696 460 0002 0005** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Suutari, Seppo Ensio**
Osoite: **52340 HANGASTENMAA**
Tila: **Pientalo 696 460 0002 0005** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Suutari, Anja Kyllikki**
Osoite: **52340 HANGASTENMAA**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 9 km E.

Röykkiön on kaivanut Aspellin v. 1886 löytämättä mitään. Perkko on tarkastanut kohteen v. -72.

Paikkaa ei tarkastettu v:n -92 inventoinnin yhteydessä.

Kohde on merkitty v:n 1987 peruskarttaan.

(karttaliite I:4)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Vierivuori	Iny.nro:	6

Mj.Tyyppi: **kallomaalaus** Luokka: **1**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 08**
X: 6816 58 Y: 3520 20 Z: 80

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut) Uhanalaisuus: **1** (1=ei, 3=on)

Ihmis-, hirvi- ja venekuvioita n. 200 m:n matkalla. Jyrkkä kallioseinämä, SSW-suunt.

Tutkija: **Sarvas, P.** tarkastus w/kk **1975**

Tila: **Uittamo 696 404 0002 0210** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Reunanen, Kalle Reko**
Osoite: **Löytö, 52300 RISTIINA**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 7,5 km SE.

Paikkaa ei tarkastettu v:n -92 inventoinnin yhteydessä.

Kohde on merkitty v:n 1987 peruskarttaan.

(karttaliite I:5)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Neulaportti	Inv. nro:	7

Mj. Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
 Ajoitus: **kivlkautinen** ka II

Kartta: **3141 08**
X: 6819 92 Y: 3521 96 Z: 85 Z2: 90

Laaja asuinpaikkakompleksi - kohde 40 samaa asuinpaikkaa. Hiekkakangasta, hiekkakuoppia, teitä.

Tutkija:	Purhonen, P.	tarkastus	w/kk	1980
Tutkija:	Huurre, M.	tarkastus	w/kk	1980
Tutkija:	Kankkunen, P.	kaivaus	w/kk	1983
Tutkija:	Kankkunen, P.	kaivaus	w/kk	1988
Tutkija:	Kankkunen, P.	kaivaus	w/kk	1990
Tutkija:	Sepänmaa, T.	tarkastus	w/kk	1992 / 8

Tila: **Vesteri** **696 404 0003 0036** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Särkkä, Reijo Päiviö**
 Osoite: **Vesteri, 52300 RISTIINA**
 Tila: **Rantala** **696 404 0003 0006** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Mustonen, Tolvo August**
 Osoite: **52300 RISTIINA**

Löydöt:

KM 20835	KVARTSI-HSKOKSIA.
-"-	PALANUTTA SAVEA.
-"-	SAVIASTIANPALOJA.
KM 22117	LIUSKERENGAS.
-"-	KVARSIESINEITÄ.
-"-	KVARTSI-HSKOKSIA.
-"-	PII-HSKOKSIA.
-"-	PIESINEITÄ.
-"-	NUOLENKÄRKI, piltä.
-"-	SAVIESINE.
-"-	SAVIASTIANPALOJA.
KM 26220	ASUINPAIKKALÖYTÖJÄ.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 8 km ESE, Hurissaloon johtavan tien varrella.

Asuinpaikka-alue on melko tasaista hiekkakangasta. Asuinpaikka sijaitsee n. 88 m:n terassin päällä, josta törmä laskee loivasti itäkaakkoon. Alueella on havaittu joitakin asumuspainanteita.

Paikka on kivikaudella sijainnut nykyistä Yövetä ja Louhivettä yhdistäneen salmen länsirannalla.

Paikan ovat löytäneet ja museovirastoon ilmoittaneet Armin ja Leena Janzik Saksasta. Paula Purhonen on tarkastanut paikan vuonna -80. Vuosina -83, -88 ja -90 Päivi Kankkunen on suorittanut alueella kaivauksia. Kaivaukset ovat keskittyneet lähinnä pienen hiekkakuopan ja maantien ympäristöön.

Sepänmaa 1992:

Paikka ja lähialueita tarkastettiin inventoinnin yhteydessä. Pienen hiekkakuopan kohdalle, paikalle jolle kaivaukset olivat keskittyneet, rakennettiin parhaillaan omakotitaloa. Maat pihapiirissä olivat käänneltyjä ja siten helposti tarkasteltavissa. Pikaisella vilkaisulla mitään löytöjä ei kuitenkaan havaittu. Myöskään paikalla olleen rakennusmiehen mukaan keramiikkaa tai muuta "ei pahemmin ollut löytynyt".

Myös tien lounaispuolella olevan suuremman hiekkamontun seinämiä ja ympäristöä tarkasteltiin, jolloin havaittiin vain yksi kvartsi-iskos montun lounaispuoliste kulkevan hiekkatien pinnassa. Iskos jätettiin paikalleen.

Seutukaavaliiton luetteloon rajatun asuinpaikka-alueen ulkopuolisia alueita inventoitiin tarkemmin. Tällöin löytyi kivi- ja varhaismetallikautisia asuinpaikkoja neljä kohdetta(n:ot 40-43). Näistä ainakin kohteen 40, Neulaportti b, voidaan katsoa suoraan liittyvän kyseiseen, Neulaportti a:n asuinpaikkaan.

(karttaliite I:6)

(Vuoden -88 löytötiedot puuttuvat tästä inventointikertomuksesta.)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Hyymiemenharju	Inv.nro:	8

Mj.Tyyppi:	asuinpaikka	Luokka:	2
Ajoitus:	kivikautinen	vmk?	
Kartta:	3141 08		
	X: 6819 36 Y: 3521 57 Z: 80 Z2: 85		
Kunto:	2 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Kvartseja polun pinnalta. Hiekka- ja soratasanne. Ilmeisesti suppea-alainen.			

Tutkija:	Lehtinen, Leena	tarkastus	w/kk	1988
Tutkija:	Sepänmaa, Timo	tarkastus	w/kk	1992 / 8

Tila:	Ritvanharju	696 404 0002 0175	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Jermo, Hertta Ritva Marketta		
Osoite:	Meripulstolle 3 A 19, 00200 HELSINKI		

Löydöt:	
KM 24874	KVARTSI-ISKOKSIA, 4 kpl.

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 8 km ESE.
Paikka on Leena Lehtisen vuonna -88 löytämä. Tuolloin hän löysi muutamia kvartsi-iskoksia paikan poikki kulkevan polun pinnalla.
Kyseessä on Hyymiemenharjun länsikupeella oleva hiekkatasanne, jonka itäpuolella harjun sorarinne kohoaa jyrkästi. Aluetta rajaa pohjoisessa suppamainen notkelma ja eteläosassa on selvä törmä. Alueen länsipuolitse kulkee hiekkatie.
Sepänmaa 1992:
Paikka tarkastettiin inventoinnin yhteydessä. Polku, jolta Lehtinen oli löytänyt kvartseja, on lähes täysin karikkeen peitossa, joten kvartseja ei polulla havaittu. Alueelle tehtiin muutama koekuoppa, mutta löytöjä näistä ei tullut. Kuitenkin alueen pohjoisosassa, supan laidalla, missä maaperä on hiekkaisempaa, oli maa parissa koekuopassa selvästi noen värjäämää - ilmeisesti kulttuurikerrosta. Tasanteen länsilaidalla, heti tien itäpuolella on perimetrinen pyyntikuopan tapainen, selvästi ihmisen tekemä

kuopanne. Tähän tehtiin yksi koekuoppa, jossa havaittiin heikkoa nokimaata. Kyseessä saattaa pyyntikuopan lisäksi olla myöhempi rakennelmatai itse asuinpaikkaan liittyvä rakenne.

Asuinpaikka on maastosta päätellen melko suppea, ehkä n. 40 x 30 m:n laajuinen. Paikalla asuttaessa on vedenpinta ollut n. 80 m:n korkeuskäyrän tienoilla, millä perusteella paikka on kivikautta nuorempi.

(karttaliite 1:6)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Kosola
Nimi:	Tuliruukki	Inw.nro:	9

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 06**
X: 6824 54 Y: 3516 00 Z: 80 Z2: 85

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=runoutunut)

Kvartseja tien pinnalla. Hiekkaa ja moreenia, läh. kallioita. Kesämökkejä, teitä.

Tutkija:	Lehtinen, Leena	inventointi	vvkk	1991
Tutkija:	Nyman, Harri	tarkastus	vvkk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, Timo	tarkastus	vvkk	1992 / 8

Tila: **Rahula** **696 424 0002 0031** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Ristiinan kunta**
Osoite: **PI 5, 52301 RISTIINA**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 3 km NNE.

Paikan on löytänyt Leena Lehtinen v. -91. Tuolloin kesämökin eteläpuolelta, hiekkatien pinnasta löytyi kvartsi-iskoksia.

Sepänmaa 1992:

Paikalla käytiin elokuussa -92. Mukana oli Harri Nyman sekä Earthwatch-järjestön jäsenet Mike Evans ja Ben Zajicek.

Lehtisen selostamasta paikasta, heti peruskarttaan merkityn kesämökin eteläpuolelta löytyi kvartsi-iskoksia. Kvartseja ei otettu talteen. Tien varteen tehtiin pari koekuoppaa, mutta näistä ei tullut löytöjä tai muita muinaisjäännökseen viittaavia havaintoja.

Maaperä alueella on osaksi hiekkapohjaista, osaksi lajittumatonta moreenia. Kesämökin kohdalta rannan suuntaan on sileää avokalliota. Tie kulkee n. 82 m:n törmällä. Noin 60 m karttaan merkitystä kesämökistä länteen on uusi kesämökki.

(karttaliite I:7)

Alueella on kaksi melko hyvin säilynyttä tiilenpolttouunin jäännöstä, toinen n. 50 m karttaan merkitystä mökistä itään, toinen n. 100 m länteen.

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Laitiala
Nimi:	Niemelä	Inv.nro:	10

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3142 04** Koordinaatit: **paikka**
X: 6830 28 Y: 3515 66 Z: 87 Z2: 89

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt koekuopista. Hiekkakangasta, terassi.

Tutkija: **Hamari, P.** Inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Niemelä** **696 430 0001 0078** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Satola, Pirjo Anneli**
Osoite: **52330 HEIMARI**

Löydöt:
KM 27372 **KVARTSI-ISKOKSIA, 5 kpl, 3.7 g.**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 8,5 km N.

Sepänmaa 1992:

Paikka sijaitsee Ukonveden itärannalla, kaakkoon pistävän moreeni- ja kaakkoisosasta hiekkapohjaisen niemen eteläosassa, Laitialanlahden pohjoisrannalla. Maaperä asuinpaikan kohdalla on hiekkaa. Alueelle tehtiin useita koekuoppia, joista kahdesta löytyi kvartsi-iskoksia, mutta useissa oli selvää noensekaista kulttuurikerrosta. Asuinpaikka on n. 87 m:n törmän päällä.

Koko niemen koillis- ja itäosat ovat asuinpaikan kannalta lupaavalta vaikuttavaa hiekkamaata, tosin suurilta osin hiekanoton tuhoamaa. Muita asuinpaikkoja ei kyseiseltä harjualueelta pikaisella etsimisellä kuitenkaan tavattu. Peruskartan perusteella voi ehdottaa asuinpaikka-aluetta arvioivan olevan korkeintaan n. 200 x 30 m:n alalla.

Heimarin kivikautinen asuinpaikka, kohde 11, sijaitsee n. 1,1 km luoteeseen.

(karttaliite I:8)

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Laitiala
Nimi:	Heimar	Iny.nro:	11

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3142 04** Koordinaatit: **paikka**
X: 6831 20 Y: 3515 10 Z: 86 Z2: 90

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=fuhoutunut)

Löydöt tienleikkauksista. Moreenia, terassi.

Tutkija: **Hamari, P.** Inventointi vv/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** Inventointi vv/kk **1992 / 8**

Tila: **Rantala** **696 430 0002 0050** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Postivirkamiesliitto**
Osoite: **(ei os.)**

Löydöt:
KM 27373 **KVARTSI-ISKOKSIA, 5 kpl, 19.1 g, Suurimmassa kappaleessa mahdollisia käyttöjälkiä.**

Paikka sijaitsee Ristin kirkosta 9,5 km N.

Sepänmaa 1992:

Paikka on Ukonveden länsipuolella, kaakkoon pistävän moreeni- ja hiekkapohjaisen niemen sisäosassa, Heimarin lomakylään johtavan tien ja pohjoiseen, Muropohjanlahdelle johtavan mökkien risteyksessä.

Risteyksen kohdalla ojaa oli kaiveltu ja käännellystä maasta löytyi useita kvartsi-iskoksia. Yksi iskos löytyi tienpenkalta risteyksestä n. 40 m Heimariin päin. Maaperä paikalla on lajittumatonta moreenia. Risteyksen pohjoiskulmalla kohoaa moreenimäki melko jyrkästi. Paikan kaakkoispuolella on jyrkkä törmä. Koekuoppia alueelle ei tehty.

Puusto on moreenimäellä lähinnä mäntyä, ympäristössä myös kuusta.

(karttaliite 1:8)
##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Parkatniemi
Nimi:	Kiviharju a	Inv.nro:	12

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen** ka II

Kartta: **3141 06**
X: 6827 23 Y: 3516 49 Z: 86 Z2: 88

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt hiekkatien pinnasta. Laajaa melko tasaista hiekkakangasta, terassi. Teitä, taloja

Tutkija: **Hamari, P.** Inventointi w/ikk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/ikk **1992 / 8**

Tila: **Hankataipaleenlahti 696 444 0001 0067** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Härkänen, Vesa Tapani**
Osoite: **Parkatniemi, 52300 RISTIINA**
Tila: **Pöyrynpohja 696 444 0001 0069** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Härkänen, Mauri Johannes**
Osoite: **Parkatniemi, 52300 RISTIINA**

Löydöt:

KM 27374: 1 SAVIASTIANPALOJA, 13 kpl, 60.8 g, Sekoitteena hiekkaa. Saviaines tiivistä. Väri vaaleanruskea. Koristeluna kuoppia ja kampaleimapainanteita. Joukossa yksi reunapala. Seinämien läpimitat 9-13 mm, reunan paksuus 16 mm.

KM 27374: 2 PALANUTTA LUUTA, 8 kpl, 0.6 g.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 6 km NNE, Ukonveden eteläpuolella, Hangastenmaan suuntaan johtavan tien pohjoispuolella. Juurisalmen sillalta n. 1,4 km NE.

Sepänmaa 1992:

Alue on melko tasaista hiekkakangasta. Alueella risteilee useita hiekkateitä. Maantieltä pohjoiseen Hankataipaleenlahden suuntaan johtavaa tietä n. 140 m:n päässä on neljän tien risteys voimalinjan alla. Risteyksen kohdalla on parimetrinen törmä, jonka leikkauksesta löytyi muutamia palaneita luunsiruja. Risteyksestä SE-suuntaan johtavan (eteläisemmän) tien pinnasta löytyi kampakeramiikkaa n. 10 m:n matkalta, risteyksestä n. 30 m.

Hiekkatiet ja paikan eteläpuolella tehdyt metsäauraukset tarjosivat hyvät mahdollisuudet inventointiin. Edellämainittujen lisäksi ei kuitenkaan muita löytöjä tavattu. Risteyksen tienoilla ja lähiympäristössä, nimenomaan törmän päällä on useita matalia pyöreitä ja soikeita painautumia - päällisin puolin täysin asumuspainanteita muistuttavia. Muutamaan näistä tehtiin koekuoppia, joissa havaittiin korkeintaan noensekaista maata. Löydöttömyydestä huolimatta painanteet ovat varsin mahdollisesti asumusten pohjia - kenties paikka on ollut lyhytikäinen, mihin saattaa viitata myös inventointilöytöjen vähäisyys.

—

Risteyksestä vajaan 100 m lounaaseen olevalla tasaisella kankaalla on useita todennäköisiä pyyntikuoppia (kohde 57), 150 m pohjoiseen on mahdollinen asuinpaikka (kohde 14), 300 m NNE asuinpaikka (kohde 13) ja 400 m etelään asuinpaikka (kohde 15). Ympäristö on satojen metrien säteellä asuinpaikkojen kannalta lupaavaa hiekkakangasta, josta tarkemmalla inventoinnilla löytyisi vielä useita asuinpaikkoja. Tosin maaston loivapiirteisyys eli selvien törmien vähäisyys hankaloittaa asuinpaikkojen hakemista.

(karttaliite I:9)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Parkatniemi
Nimi:	Hankataipaleenlahti a	lnv.nro:	13

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **klvikautinen** vmk?
Kartta: **3141 06**
X: 6827 50 Y: 3516 53 Z: 80 Z2: 82

Löydöt mökkien pinnasta. Soraharjanne, terassi. Kesämökkejä.

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila: **Pöyrnpohja** **696 444 0001 0069** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Härkänen, Mauri Johannes**
Osoite: **Parkatniemi, 52300 RISTIINA**

Löydöt:
KM 27375 **KVARTSI-ISKOKSIA, 8 kpl, 63.4 g.**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 6 km NNE, Ukonveden eteläpuolella, Hangastenmaalle johtavan tien pohjoispuolella, Juurisalmen sillasta maantietä n. 1,4 km NE ja pohjoiseen johtavaa hiekkatietä n. 400 m.

Sepänmaa 1992:

Paikka on Ukonveden Hankataipaleenlahden eteläpuolella olevalla pohjoisluoteeseen pistävällä niemekkeellä. Niemekkeen huipulla on n. 82 m:n tasolla törmä, jonka reunalta, hiekkatien pinnasta poimittiin kvartseja. Ympäristöön tehtiin muutamia koe-kuoppia, joista ei tullut muinaisjäänökseen viittaavia havaintoja. Tasainen harjanne, jolta kvartsit poimittiin on maaperältään lähinnä karkeaa hiekkaa tai soraa. Topografialtaan paikka on erittäin otollinen esihistoriallisten asuinpaikkojen kannalta.

Lähistöllä, rannempana, on useita kesämökkejä ja mökkitiet ovat lisäksi rikkoneet asuinpaikkaa. Näistä huolimatta alue vaikuttaa hyvin säilyneeltä.

Paikalla asuttaessa lienee vedenpinta ollut n. 80-81 m:n korkeuskäyrän paikkeilla, minkä perusteella ajoitus on kivikautta nuorempi.

(karttaliite I:9)

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Parkatniemi
Nimi:	Hankataipaleenlahti b	inv.nro:	14

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen** vmk

Kartta: **3141 06**
X: 6827 36 Y: 3516 46 Z: 80 Z2: 82

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt hiekkatien pinnasta. Epävarma asuinpaikka. Loivaa hiekkakangasta. Selvä terassi n. 20 m:n päässä.

Tutkija: **Hamari, P.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Pöyrynpohja** **696 444 0001 0069** (kunta kyla tila talo)
Omistaja: **Härkänen, Mauri Johannes**
Osoite: **Parkatniemi, 52300 RISTIINA**
Tila: **Parkatniemi** **696 444 0001 0066** (kunta kyla tila talo)
Omistaja: **Järvinen, Heikki Tapani**
Osoite: **Laajalammintie 14-16 A 3, 50160 MIKKELI**

Löydöt:
KM 27376 **KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 1.1 g.**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 6 km NNE, Hangastenmaalle joh tavalta tieltä Juuri-salmen sillasta n. 1,4 km NE pohjoiseen, kohti Hankataipaleenlahtea johtavaa hiekkatietä n. 300 m.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Paikka on loivasti pohjoiseen, kohti Hankataipaleenlahtea viehtävää hiekkakangasta. Noin 80 m:n käyrällä oleva selvä törmä on paikasta n. 30 m N. Inventoinnissa havaittiin hiekkatien pinnassa muutama selvä kvartsi-iskos, joita ei otettu talteen. Löytöpaikan viereen tehtiin pari koekuoppaa, joissa ei havaittu muinaisjäänökseen viittaavia merkkejä.

Kvartsit olivat allekirjoittaneen mielestä epäilemättä iskoksia, mutta paikan luonne jäi vielä avoimeksi. Löytöjen havaitseminen, jos niitä olisi runsaammin ollut, olisi ollut avoimelta hiekkatieltä helppoa, mutta kvartsien lisäksi ei muuta huomattu. Kenties paikka jonkin lähellä olevan asuinpaikan (esim. kohteen 13) reuna-aluetta. Kuitenkaan inventoinnissa ei aluetta ehditty tarkemmin tutkia.

Kohteet 12-13, 15 ja 57 sijaitsevat paikalta 300 m:n säteellä.

(karttaliite 1:9)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Parkatniemi
Nimr:	Parkatinkangas	Inv.nro:	15

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 06**
X: 6826 81 Y: 3516 52 Z: 80 Z2: 84

Kunto: **4** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt peltokynnöksestä. Maaperä hiekkaa, muin. lahden pohjukka. Korkea törmä. Peltoa

Tutkija: **Hamari, P.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Pöyrynpohja** **696 444 0001 0069** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Härkänen, Mauri Johannes**
Osoite: **52300 RISTIINA**

Löydöt:
KM 27377: 1 SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 1.9 g, Sekoitteetonta. Saviaines tiivistä, lievästi huokoista. Väri vaaleanruskea. Ehjällä sisäpinnalla heikkoa juovitusta.
KM 27377: 2 KVARTSI-HSKOKSIA, 13 kpl, 36.7 g.

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5,5 km NNE, Hangastenmaalle johtavaa tietä Juuri-salmen sillasta 1,4 km NE ja kohti Kotirantaa ja Niemelää johtavaa tietä 250 m S.

Sepänmaa 1992:
Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Alue on hiekkapohjaista peltoa. Paikalla käytäessä pellot olivat kynnetyt, mutta ko. kohta pelloista jäi sateen vuoksi ainoaksi tarkemmin tutkituksi.

Paikka on "kanjonimaisen", jyrkkärinteisen uoman, muinaisen lahden pohjoispohjukassa. Paikalta löytyi usean metrin korkuisen törmän päältä ja reunalta runsaasti kvartsi-iskoksia ja yksi niukkasekoitteinen koristelematon saviastianpala. Paikka ympäristöineen on laajaa, suureksi osaksi tasaista hiekkakangasta, jolla ko. kohteen lisäksi sijaitsevat kohteet 12-14 ja 57 (250-700 m N).
(karttaliite 1:9)

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Parkatniemi
Nimi:	Roinsaari	Inv.nro:	16

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen** kk, vmk?

Kartta: **3141 06**
X: 6825 36 Y: 3516 82 Z: 79 Z2: 85

Kunto: **5** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt pellolta ja tienleikkauksista. Maaperä hiekkaa, silttiä ja soraa. Peltoa, hiekkakuoppia.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Saarilehto 696 444 0002 0020** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Härkänen, Hannu Matias**
Osoite: **Juurisalmi A, 52300 RISTIINA**
Tila: **Saarilehto 696 444 0002 0020** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Härkänen, Kirsti Anneli**
Osoite: **Juurisalmi A, 52300 RISTIINA**

Löydöt:

**KM 27378: 1 KVARTSIESINE, uurrin, 1 kpl, 7.7 g, Epävarma.
Kaksi mahdollista terää, toisessa hienoa,
toisessa karkeaa retussia.**
KM 27378: 2 KVARTSI-ISKOKSIA, 8 kpl, 196.5 g.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 4.2 km NNE. Roinsaaren länsiosassa.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Mukana oli Harri Nyman.

Paikka on länsilounaaseen viettävää rinnettä, suurimmaksi osaksi peltoa, lisäksi tie kulkee alueen yläosan suuntaisesti. Maaperä on noin 80 m:n käyrältä ylöspäin hiekkaa, osaksi soransekaista, ja 80 m:n käyrän alapuolella lähinnä soransekaista silttiä. Kynnetyllä pellolla havaittiin kvartseja laajalla alueella (n. 150 x 60 m). Kvartsit näyttävät muodostavan pari keskittymää: Selvempi oli pellon keskikohdilla, 80 m:n

käyrän molemmin puolin, ulottuen varsin alas siittiselle alueelle, kartalta arvioiden n. 78 m:n tasolle asti. Harvakseltaan oli kvartseja myös pellon pohjoiskulmassa, tienristeyksen eteläpuolella, 83-85 m:n tuntumassa.

Paikka on melko perusteellisesti peltotöiden möyhentämä ja loput on tuhoutunut tienrakennusten ja soranoton yhteydessä. Rippeitä ylemmästä löytöalueesta saattaa olla jäljellä Roinsaaren kaakkoisosaan johtavan tien koillispuolella, tienristeyksen tienoilla.

Korkeuden perusteella alempi löytötaso on joko varhaismetallikautinen tai Suur-Saimaata vanhempi.

(karttaliite I:9)

Paikasta n. 300 m W on röykkiöitä (kohde 17).

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Parkatniemi
Nimi:	Haasialahti	Inv.nro:	17

Mj.Tyyppi: **röykkiötä 3 kpl** Luokka: **2**
Ajoitus: **varhaismetallikautinen**

Kartta: **3141 06**
X: 6825 37 Y: 3516 54 Z: 84 Z2: 85

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

3 kpl lapinraunioita 10 m:n matkalla, koot 2-4 m, matalia. Pieni kalliopaljastuma, näkymä pohj. Haasialahdelle.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Päivärinne 696 444 0002 0065** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Tiittanen, Otto**
Osoite: **Brahentie 19, 52300 RISTIINA**
Tila: **Päivärinne 696 444 0002 0065** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Tiittanen, Riitta Kaarina**
Osoite: **Brahentie 19, 52300 RISTIINA**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 4 km NNE. Louhiveden luoteisosassa sijaitsevan Haasialahden eteläpohjukassa, Saarilehdon talosta n. 70 m lounaaseen.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Kyseessä on kolme pientä lapinraunio-tyypistä röykkiötä, jotka sijaitsevat Saarilehdon talon lounaispuolella, mäenrinteeseen nousevan pienen kalliopaljastuman laella. Röykkiöt sijaitsevat suorahkossa, likimain NW-SE -suuntaisessa rivissä, noin 10 metrin matkalla.

Röykkiöiden kuvaukset:

A (luoteisin): Soikeahko, koko n. 3,5 x 4 m, korkeus n. 20-30 cm. Koottu halkaisijaltaan alle 30 cm:n kokoisista särmikkäistä kivistä. Ilmeisesti hieman maansekainen. Sammalpeitteinen. Vaikuttaa täysin koskemattomalta.

B (keskimäinen): Soikeahko, koko n. 2 x 3 m, korkeus n. 20 cm. Koottu halkaisijaltaan alle 20 cm:n kokoisista särmikkäistä kivistä. Hieman maansekainen. Sammalpeitteinen. Vaikuttaa täysin koskemattomalta. Ensi silmäyksellä erittäin heikosti näkyvä.

C (kaakkoisin): Soikeahko, koko n. 2.5 x 3 m, korkeus n. 20 cm. Koottu halkaisijaltaan alle 40 cm:n kokoisista särmikkäistä kivistä. Maansekainen. Osittain sammalpeitteinen, osittain pengottu. Röykkiön päälle on rakennettu lasten risumaja, joka lienee muutaman vuoden ikäinen - penkomiset (n. 1 neliömetrin alalla) liittynevät lasten leikkeihin, mutta tuskin tietoiseen röykkiönryöstöön.

Kaikki röykkiöt ovat kalliopohjalla. Kalliolla puusto on huonokasvuista mäntyä, aluskasvillisuus jäkälää, varpuja yms. Heti pienen kalliopaljastuman ulkopuolella kasvillisuus muuttuu rehevämmäksi mänty-, kuusi- ja (alempana rinteessä) sekametsäksi. Röykkiöiden kohdalta on melko hyvä, tosin rantapuuston varjostama näkymä pohjoiskoilliseen Haasialahdelle.

Röykkiöistä n. 300 m itään on Roinsaaren asuinpaikka (kohde 16), joka alimpien löytöjen (kvartsia) perusteella on ollut käytössä vielä varhaismetallikaudella.

(karttaliite 1:9)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Haikola
Nimi:	Honkamäki	Inn.nro:	18

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **klivikautinen**

Kartta: **3141 06**
X: 6821 72 Y: 3510 86 Z: 86 Z2: 88

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt koekuopista. Hiekkaharjua, kapea terassi.

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila: **Kallioinen** **696 402 0002 0004** (kunta kyia tila talo)
Omistaja: **Fagerlund, Mauri Kullervo**
Osoite: **Kallioinen, 52300 RISTIINA**

Löydöt:

- KM 27379: 1** SAVIASTIANPALOJA, 5 kpl, 10.0 g, Sekoitteena hiekkaa. Saviaines melko tiivistä. Koristeluna kuoppia ja kampaleimapainanteita. Yhdessä kappaleessa karstaa. Seinämän läpimitta yhdessä kappaleessa 9-10 mm.
- KM 27379: 2** SAVIASTIANPALOJA, 2 kpl, 10.9 g, Sekoitteetonta. Huokoista ja melko kevyttä. Toisen kappaleen seinämän läpimitta 12-14 mm. Ei koristelua.
- KM 27379: 3** KVARTSI-ISKOKSIA, 33 kpl, 68.7 g, Joukossa yksi kvartsiitti-iskos. Yhdessä kappaleessa mahdollisia käyttöjälkiä.
- KM 27379: 4** KIVILAJI-ISKOKSIA, 1 kpl, 2.8 g, Tummanharmaata kivilajia.
- KM 27379: 5** PALANUTTA LUUTA, 10 kpl, 1.9 g.
- KM 27379: 6** KVARTSI-ISKOKSIA, 4 kpl, 2.7 g.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 3,5 km W, Kaitajärven itärannalla, Honkamäen länsiosassa.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Asuinpaikan merkkejä havaittiin kolmessa kohtaa n. 150 m:n matkalla. Inventointilöytöjen ja havintojen perusteella keskeistä asuinpaikka aluetta on karttaliitteessä punaisella merkitty keskimäinen kohta (tässä "A"). Tästä n. 40-50 m pohjoiseen on topografian perusteella suppeampi asuinpaikka-alue ("B"). Kohdasta A n. 100 m ESE tehdyt havainnot ("C") voidaan tulkita asuinpaikan reuna-alueeksi.

A: Honkamäen WSW-rinteellä oleva n. 40 m pitkä ja 5-20 m leveä törmä. Maaperä on hiekkaa. Rinne kohoaa jyrkästi törmän itäpuolella, länsipuolella oleva törmän juuri lienee T. Jussilan Ristiinassa tekemiin vaaituksiin soveltaen n. 85 m:n tasolla ja törmän laki n. 86,5 m:n tasolla. Alueelle tehtiin n. 10 x 3 m:n alalle viitisen koekuoppaa, joista kaikista tuli löytöjä (alan:ot 1-5) sekä vahvaa kulttuurimaata.

B: Edellisestä paikasta n. 40 m polkua pitkin pohjoiseen. Paikkojen välissä terassi lähes häipyy leventyen jälleen n. 5 m:n levyiseksi ja n. 30 m:n pituiseksi. Topografisesti samankaltainen muodostuma kuin edellinen. Paikalle tehtiin kaksi koekuoppaa, joista löytyi kvartsi-iskoksia (alan:o 6). Selvää kulttuurimaata ei havaittu, ainoastaan hyvin heikkoa nokimaata.

C: Paikasta A n. 100 m ESE, mökkitien pohjoispuolella oleva alue. Tiestä n. 30 m pohjoiseen on tiheää kuusikkoa kasvava törmä, jonka maaperä on siiltä. Tälle alueelle tehtiin useita koekuoppia, joista yhdestä löytyi muutaman millin kokoinen hiekkasekoitteinen saviastiansiru ja yhdestä palaneen luun siru. Maa koekuopissa oli sekoittunutta ja noensekoista n. 30 cm:n syvyyteen - aivan ilmeisesti kyseessä on vanha kasialue. Aluetta ja lähiympäristöä kuopitettiin melko ahkerasti mutta em. löydöt jäivät ainoiksi. Tämän alueen löytöjä ei ole luetteloitu.

Alueilla A ja B ainoa ihmisen aiheuttama häiriö on terassilla kulkeva polku, jolla perusteella paikat voisi kuntonsa perusteella laskea I-luokkaan. Alue C on kaskeamisen häiritsemä ja lisäksi paikan eteläpuolitse kulkee tie, joten II-luokka on perusteltu.

Honkamäen SW-laidalla, kohdalla jonne karttaan merkitty autotie päättyy, on karttaan merkitsemätön kesämökki ja toinen tästä n. 50 m itään.

(karttaliite 1:10)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Kirkonkylä
Nimi:	Linnaniemi	lnv.nro:	19

Mj.Tyyppi:	asuinpalkka	Luokka:	2
Ajoitus:	kivikautinen		
Kartta:	3141 06		
	X: 6820 20 Y: 3514 92 Z: 85 Z2: 88		
Kunto:	2 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Löydöt koekuopista. Hiekkakangasta, läh. kalliota. Terassi.			

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	w/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk 1992 / 8

Tila:	Suur-Linnaniemi	696 434 0032 0001	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Ristiinan kunta		
Osoite:	PI 5, 52301 RISTIINA		

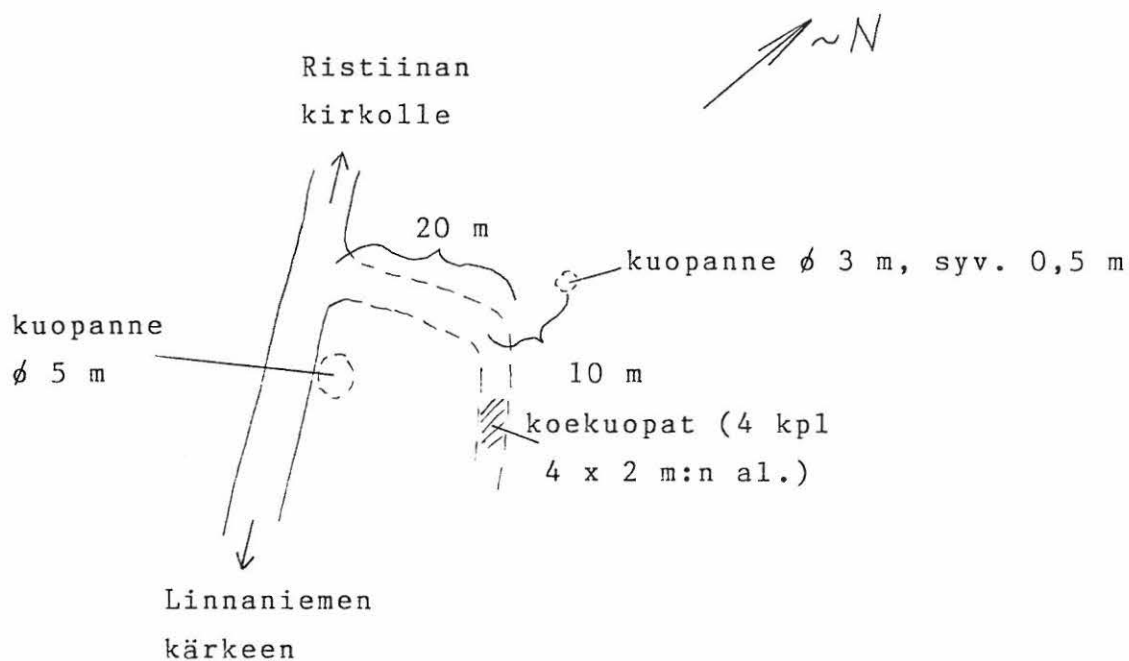
Löydöt:	
KM 27380: 1	SAVIASTIANPALOJA, 5 kpl, 3.5 g, Sekoitteena niukasti hienoa hiekkaa. Runsaasti pieniä huokosia. Koristeluna kuoppien tai painanteiden katkelmia. Joukossa yksi pieni reunapalan katkelma.
KM 27380: 2	KVARTSI-HSKOKSIA, 3 kpl, 1.0 g.

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 1,4 km SSE, Linnaniemen kärkeen johtavan tien itäpuolella.
Sepänmaa 1992:
Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Paikka on loivasti länsilounaaseen viettävää hiekkakangasta, joka idässä rajautuu kallioihin ja moreenirinteeseen, lännessä, tien kohdalla kosteampaan maaperään. Alueen läpi johtaa polku, jota ei ole merkitty peruskarttaan. Polulle, matalan törmän päälle tehtiin neljä koekuoppaa n. 4 x 2 m:n alalle, joista kahdesta tuli löytöjä. Lisäksi kuopissa oli havaittavissa likamaata. Yksi kvartsi havaittiin tien ja polun risteyksessä, mutta jätettiin paikalleen. Alueella oli kaksi kuopannetta, joista pienempi kooltaan n. 3 x 3 m, pyöreä, n. 0,5 m syvä -

"pyyntikuoppamainen" ja toinen, todetun asuinpaikkatörmän alapuolisella tasolla oleva, pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 5 m, matala painanne - "asumuspainanne". Ks. karttaluonnos. Painanteisiin ei tehty koekuoppia.

(karttaliite 1:11)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Pulmionniemi a	Inv.nro:	20

Mj.Tyyppi:	asuinpaikka	Luokka:	2
Ajoitus:	kiivikautinen		
Kartta:	3141 06		
	X: 6823 54 Y: 3518 96 Z: 81 Z2: 83		
Kunto:	1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Löydöt koekuopista. Hiekkakangasta, harjanne, terassi.			

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	vv/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	vv/kk 1992 / 8

Tila:	Inkerinniemi 696 429 0002 0031 (kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Seppälä, Outi Inkeri
Osoite:	Meritullinkatu 29 A 3, 00170 HELSINKI

Löydöt:	
KM 27381: 1	KIVIKIEKKO, 1 kpl, 25.7 g, Killepitoista rapautuvaa punertavan harmaata kivilajia. Lattea ja pyöreähkö. Noin puolet kehästä rapautunut. Ehjät reunat ilmeisesti nyrhittyjä.
KM 27381: 2	KVARTSIYDIN, 1 kpl, 97.4 g, Pegmatiittia.
KM 27381: 3	KVARTSI-HSKOKSIA, 7 kpl, 69.5 g, Joukossa yksi kvartsiitti-iskos.
KM 27381: 4	PALANUTTA LUUTA, 3 kpl, 0.1 g, Joukossa kalan nikama.

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5 km ENE, Louhiveteen pistävän Pulmionniemen länsiosassa.
Sepänmaa 1992:
Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Koko Pulmionniemi, kuten lähiympäristö, on laajaa, melko tasaista hiekkamuodostumaa. Paikka sijaitsee niemen länsiosassa olevalla pienellä, n. 83 m:n tasolle kohoavalla loivalla kohoutumalla. Asuinpaikan aikainen törmän juuri lienee n. 81 m:n tasolla. Löydöt tulivat kohouman laelle tehdyistä

n. viidestä koekuopasta. Paikka vaikuttaa täysin ehjältä. Ilmeisesti kyseessä on pienialainen, topografian perusteella arvioiden korkeintaan n. 40 x 50 m:n suuruinen asuinpaikka.

Paikasta n. 100 m ENE on hajalöytöpaikkana rekisteröity mahdollinen asuinpaikka (Pulmionniemi b, kohde 52) ja n. 400 m etelään, Suurlahden tien varrella laaja varhaismetallikautinen asuinpaikka (Pulmionlampi, kohde 22).

(karttaliite I:12)

##

Kunta:	RISTONA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Paskalampi	Inventointi:	21

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 06**
X: 6822 81 Y: 3519 03 Z: 86 Z2: 89

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=fuhoutunut)

Asuinpaikan merkkejä tienleikkauksessa ja koekuopissa. Hiekkaa- ja moreenia. Tienleikkauksia.

Tutkija: **Sepänmaa, T.** Inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Hamari, P.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Pulmio 696 429 0002 0038** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Inklinen, Martti Anders**
Osoite: **29 les Hauts de Veyriere, F06560 val Bonne, FRANCE**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 4,8 km ENE, Suurlahden tieltä etelään, Laasolan kylään johtavan tien varrella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Alue on tien varrella lähes puhdasta hiekkaa, mäen länsipuolelle siirryttäessä moreenia.

Paskalammen kaakkoispuolella oli maantien oja vastikään levennetty. Länsipuolisessa ojassa, pohjoisluoteeseen viettävässä rinteessä oli asuinpaikkaan viittaavia värjäytymiä, kuten punertavaa (palanutta?) hiekkaa, nokiläikkiä sekä n. 1,5 m pitkä ja n. 40 cm syvä nokimaa-alue (likamaakuoppa?). Löytöjä ojissa ei kuitenkaan havaittu. Ympäristöön tehtiin melko paljon (= n. 20) koekuoppia, mutta ainoa löytö oli kalannikaman puolikas, jonka Pirjo Hamari löysi n. 5 m ojan länsipuolelle, pohjoiseen viettävään rinteeseen tekemästään koekuopasta. Löytöä ei ole luetteloitu. Useissa kuopissa oli kuitenkin selvää likamaata. Tien länsipuolella rinteessä on hieno terassi, jonka laki on n. 85 m:n tasolla ja juuri arviolta 82 m:n tasolla. Terassilta ei kuitenkaan tullut mitään asuinpaikkaan viittaavia merkkejä, vaan kaikki havainnot tehtiin terassin yläpuolelta rinteestä.

Löytöjen vähäisyydestä huolimatta pidän kohdetta varmana, (kivikautisena) asuinpaikkana (luunsiru, vahvaa likamaata). Mahdollisesti keskeisemmät asuinpaikka-alueet ovat mäen lounaispuolisessa kivikkoisessa rinteessä, jonne tehtiin vain pari koekuoppaa, ilman mainittavia havaintoja.

(karttaliite I:12)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Pulmionlampi	Inventointi nro:	22

Mj. Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
 Ajoitus: **varhaismetallikautinen** sar, luuk

Kartta: **3141 06**
X: 6823 12 Y: 3519 08 Z: 80 Z2: 82

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=ruhoutunut)

Laaja asuinpaikka. Löytöjä n. 300 m:n matkalta tienleikk. Melko tasaista hiekkakangasta, terassi. Teitä.

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	wikk	1992 / 8
Tutkija:	Lehtinen, L.	inventointi	wikk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	wikk	1992 / 8

Tila: **Pulmio** **696 429 0002 0038** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Inkinen, Martti Anders**
 Osoite: **29 les Hauts de Veyriere, F06560 val Bonne, FRANCE**

Löydöt:

- KM 27382: 1** **KVARTSIESINE, 1 kpl, 3.1 g, Epävarma.**
Mahdollisesti retusoitu suorahko "sahalaitainen" terä.
- KM 27382: 2** **SAVIASTIANPALOJA, 965.5 g, Sekoitteena runsaasti**
asbestia. Joukossa useita reunapaloja. Reuna
profiloitu, ulospäin taivutettu. Yhdestä astlasta.
- KM 27382: 3** **KVARTSIESINE, kaavin, 1 kpl, 2.4 g, Lattea.**
Hieman kaareva retusoitu terä.
- KM 27382: 4** **KVARTSIESINE, kaavin, 1 kpl, 1.7 g, Epävarma.**
Kaareva retusoitu (?) terä.
- KM 27382: 5** **KVARTSIHSKOKSIA, 9 kpl, 77.7 g.**
- KM 27382: 6** **PALANUTTA LUUTA, 4 kpl, 3.5 g.**
- KM 27382: 7** **PALANUTTA LUUTA, 53 kpl, 6.2 g.**
- KM 27382: 8** **SAVIASTIANPALOJA, raunapaloja, 2 kpl, 34.3 g,**
Sekoitteena talkkia ja hieman asbestia. Reuna
suorahko, pieni "kynsi" sisäänpäin. Koristeluna
n. 45 mm leveä vyöhyke, jossa kampaleimaa
siksak-muodostelmassa. Seinämä 6-8 mm paksu.

KM 27382: 9 SAVIASTIANPALOJA, 9 kpl, 66.1 g, Sekoitteena talkkia ja hieman asbestia ja hiekkaa. Sisä- ja ulkopinnat voimakkaasti naarmutettuja.

Seinämlen läpimitat 5-8 mm.

KM 27382: 10 KVARTSIESINE, kaavin, 1 kpl, 3.9 g, Ruusukvartsia. Retusointia kahdella suorahkolla sivulla.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 4.7 km ENE, Suurlahden tien varrella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Mukana oli Pirjo Hamari. Myöhemmin paikalla tehtiin perusteellisempaa poimintaa Hamarin, Leena Lehtisen ja Earthwatch-ryhmän jäsenten kanssa. Timo Jussila teki vaaituksia.

Kyseessä on laaja melko tasainen hiekkakangas, joka pohjoiskoillisessa rajautuu Louhiveteen. Suurlahden tie kulkee kangasta pitkin rannan lähellä n. 81 m:n terassin päällä.

Tien ojat olivat vastikään peratut ja näistä, tien molemminpuolisista ojien leikkauksista poimittiin löytöjä n. 300 m:n matkalta. Löytöalueet on merkitty karttaluonnokseen. Yhdessä kohtaa oli keskittymä Luukonsaaren (?) keramiikkaa, joka otettiin talteen. Kyseessä on paikalleen särkynyt astia (arviolta puolikas), mutta valitettavasti vain osa paloista saatiin liimattua yhteen.

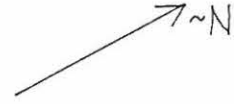
Yleensä löydöt näyttivät keskittyvän loiville töyssyille, mutta myös näiden välisillä tasaisilla alueilla oli löytöjä, lähinnä yksittäisiä kvartseja, siellä täällä. Muutamia koekuoppia tehtiin tien penkoille, mutta näissä havaittiin korkeintaan heikkoa nokimaata.

Paikka on varhaismetallikautinen. Keramiikassa on sekä Sarsaa että (varhaista ?) Luukonsaarta.

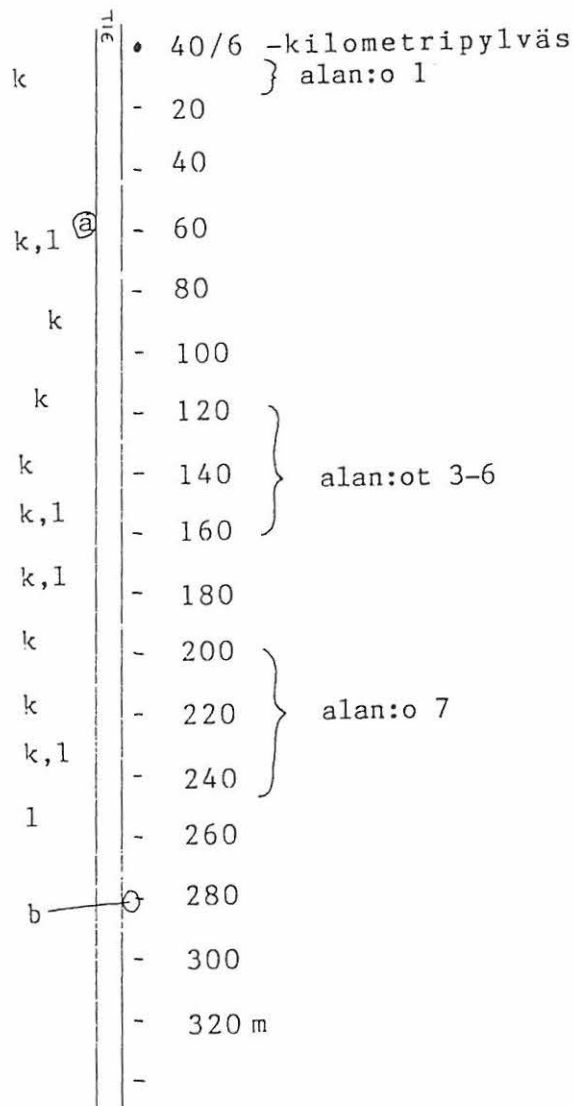
(karttaliite I:12)

##

RISTIINA 22, Laasola, Pulmionlampi
 Varhaismetallikautinen asuinpaikka
 - karttaluonnos (mk n. 1:250)

a = keramiikkakeskittymä (Luukonsaarta), alan:o 2
 b = keramiikkakeskittymä (Sarsaa), alan:ot 8-9
 k = kvartsi-iskoksia l = palanutta luuta

Kerama Keramiikkakeskittymä a:ta ja muutamia yksittäisiä kvartseja ja palaneita luuta lukuunottamatta kaikki löydöt tulivat tien koillisleikkauksesta.

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Kitulansuo a	Iny.nro:	23

Mj. Tyyppi: **röykkiö** Luokka: **2**
Ajoitus: **varhaismetallikautinen**

Kartta: **3141 06**
X: 6822 68 Y: 3519 63 Z: 84 Z2: 86

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Lapinraunio, koko n. 5 x 5 m, kork. n. 30 cm. Kallion laella, sähköpylvään alla. Alapuolella kallioleikk.

Tutkija:	Hamari, P.	Inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	Inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila:	Joutsjoki	696 429 0002 0057	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Lyytikäinen, Heikki Esko Aukusti		
Osoite:	Koso, 52300 RISTIINA		

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5.4 km ENE, Suurlahteen johtavan tien länsipuolella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Kyseessä on lapinraunio-tyyppinen röykkiö, pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 5 m, korkeus n. 30 cm. Koottu alle 30 cm:n suuruisista kivistä kallio pohjalle ilman maataytettä.

Röykkiö sijaitsee n. 800 m:n pituisen ja n. 50 m:n levyisen kallioharjanteen keskiosassa, kalliojaljastuman pohjoisosassa. Röykkiön itäpuolella kallio laskeutuu jyrkästi useita metrejä maantiehen. Aivan röykkiön vieressä on sähköpylväs. Röykkiön alapuolella olevaa kalliota louhittiin tienparannustöihin liittyen inventoinnin aikoihin, mutta itse röykkiöön ei kajottu. Röykkiöltä on näkymä koilliseen Louhivedelle, jota rannassa oleva puusto tosin varjostaa.

Samalla kallioalueella on lisäksi kolme saman tyyppistä röykkiötä n. 300 ja 360 m kohteesta etelään (kohteet 24 ja 25). Röykkiöltä n. 500 m NW on varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 22), samoin n. 450 m SSE (kohde 26).

(karttaliite I:12)

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Kitulansuo b	Inw.nro:	24

Mj.Tyyppi:	röykkiö	Luokka:	2
Ajoitus:	varhaismetallikautinen		
Kartta:	3141 06		
	X: 6822 39 Y: 3519 71 Z: 87 Z2: 89		
Kunto:	1 (1=hyvä, 7=tunoutunut)		
Lapinraunio, koko n. 6 x 4 m, kork. 30 cm. Sammaloitunut. Kallionpyppylän laella.			

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	<small>v/vkk</small> 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	<small>v/vkk</small> 1992 / 8

Tila:	Joutsjoki	696 429 0002 0057	<small>(kunta kyla tila talo)</small>
Omistaja:	Lyytikäinen, Helkki Esko Aukusti		
Osoite:	Koso, 52300 RISTIINA		

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5,4 km ENE. Suurlahteen johtavan tien ja Kitulansuon välisellä kallioalueella.
Sepänmaa 1992:
Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Kyseessä on lapinraunio-tyyppinen röykkiö, kooltaan n. 6 x 4 m, korkeus n. 30 cm. Röykkiö on koottu halkaisijaltaan alle 40 cm:n suuruisista kivistä kalliopohjalle ilman maataytettä. Röykkiö sijaitsee n. 800 m:n pituisen ja n. 50 m:n levyisen kallioharjanteen eteläosassa, peruskarttaan merkityllä pierellä kohoamalla. Röykkiön kohdalla on pienikasvuista mäntyä ja muuta risukkoa, minkä vuoksi röykkiön koko ja muoto ovat hankalasti hahmoteltavissa. Röykkiö vaikuttaa koskemattomalta.
Samalla kallioalueella on lisäksi kolme saman tyyppistä röykkiötä: yksi n. 400 m pohjoiseen (kohde 23) ja kaksi vierekkäin ladottua n. 60 m etelään (kohde 25). Paikasta n. 150 m SE on varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 26), samoin n. 800 m NNE (kohde 22).
(karttaliite I:12)

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Kitulansuo c	Inv.nro:	25

Mj. Tyyppi: **röykkiö** Luokka: **2**
 Ajoitus: **varhaismetallikautinen**

Kartta: **3141 06**
X: 6822 34 Y: 3519 74 Z: 87 Z2: 89

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

2 kpl lapinraunioita kiinni tois., koko yht. n. 6x4x0.2 m. Kallionpyppylän laella. Sähkölinjan alla.

Tutkija: **Hamari, P.** inventointi w/kk **1992 / 8**
 Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Joutsjoki 696 429 0002 0057** (kurta kylä tila taio)
 Omistaja: **Lyytikäinen, Heikki Esko Aukusti**
 Osoite: **Koso, 52300 RISTIINA**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5.4 km E, Suurlahden tien ja Kitulansuon välisen kallioalueen eteläkärjessä.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Kyseessä on kaksi lapinraunio-tyyppistä röykkiötä, kooltaan n. 3 x 3 m, korkeus n. 20 cm, kiinni toisissaan. Röykkiöt on koottu kivistä ilman maataytettä kalliopohjalle. Röykkiöt sijaitsevat n. 800 m:n pituisen ja n. 50 m:n levyisen kallioharjanteen eteläkärjessä, peruskarttaan merkityllä pienellä kohoutumalla, sähkölinjan alla. Sähkölinjan takia puusto on raivattu röykkiöiden kohdalta ja nämä erottuvat kalliolla selvästi, vain hieman jäkäläpeitteisinä. Röykkiöissä ei ole penkomisen jälkiä.

Samalla kallioalueella on lisäksi kaksi saman tyyppistä röykkiötä, n. 60 m (kohde 24) ja 460 m (kohde 23) pohjoiseen. Paikalta n. 60 m SE on varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 26), joka topografian perusteella saattaa ulottua aivan röykkiön alapuolella olevalle hiekkakankaalle.

(karttaliite 1:12)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Kitulansuo d	Inv.no:	26

Mj.Tyyppi:	asuinpaikka	Luokka:	2
Ajoitus:	varhaismetallikautinen	sar, tom	
Kartta:	3141 06		
	X: 6822 28 Y: 3519 78 Z: 80 Z2: 82		
Kunto:	3 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Löydöt hiekkakuopan reunoilta ja tienleikkauksesta. Tasaista hiekkakangasta, terassi. Hiekkakuoppa, teitä.			

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	v/kk	1992 / 8
Tutkija:	Jussila, T.	inventointi	v/kk	1992 / 8
Tutkija:	Lehtinen, L.	inventointi	v/kk	1992 / 8
Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	v/kk	1992 / 8
Tutkija:	Seppänmaa, T.	inventointi	v/kk	1992 / 8

Tila:	Joutsjoki	696 429 0002 0057	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Lyytikäinen, Heikki Esko Aukusti		
Osoite:	Koso, 52300 RISTIINA		

Löydöt:	
KM 27383: 1	SAVIASTIANPALOJA, reunapala, 1 kpl, 3.8 g, Sekoitteena kivimurskaa. Saviaines tiivistä. Väri vaaleanruskea. Reuna melko voimakkaasti ulospäin taivutettu. Koristeluna kaksi kuopan katkelmaa, mahdollisia painanteita reunan päällä.
KM 27383: 2	SAVIASTIANPALOJA, 27 kpl, 46.4 g, Sekoitteena kivimurskaa ja kiillettä. Saviaines melko tiivistä. Joidenkin kappaleiden sisä- ja/tai ulkopinnoilla naarmutusta. Yhdessä kappaleessa mahdoll. sisäpinnalta pain. kuopan katkelma.
KM 27383: 3	KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 33.6 g, Toisessa kappaleessa pieniä granaatteja.
KM 27383: 4	PALANUTTA LUUTA, 11 kpl, 5.0 g.
KM 27383: 5	SAVIASTIANPALOJA, reunapala, 1 kpl, 7.6 g, Sekoitteena kivimurskaa ja hienojakoista kiillettä. Reuna hieman sisäänpäin taivutettu. Korist. viistoja kappaleimapainant. Reunan päällyys tasattu. Läpimitta 7-8, reuna 10-11 mm.

KM 27383: 6

SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 6.0 g, Sekoitteena karkeaa kvartsimurskaa. Sisäpinta sileä, ulkopinta rapautunut.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5,2 km E, Suurlahden tien varressa ja eteläpuolella, Roinialan talosta n. 300 m WNW.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla ovat käyneet myös Pirjo Hamari, Timo Jussila, Leena Lehtinen ja Harri Nyman.

Paikka on melko tasaista hiekkakangasta, joka kaakossa rajautuu n. 81-82 m:ssä olevaan terassin reunaan. Terassin juurella maa muuttuu kosteapohjaiseksi.

Suurlahden tien ja tältä etelään, Kotilahden suuntaan kääntyvän tien välissä, sähkölinjan lounaispuolella on pieni hiekkakuoppa. Hiekkakuopan ympärillä maanpintaa oli kuorittu. Kuoritun maan pinnalta poimittiin löytöjä kahdelta alueelta: sähkölinjan alta kuoritun alueen koillisreunalta löytyi keramiikkaa ja palaneita luita n. 1 neliömetrin alalta ja toisaalta hiekkakuopan koillislaidalta poimittiin keramiikkaa ja pari huonolaatuista kvartsia muutaman neliömetrin alalta kuoritulta alueelta ja kuopan leikkauksesta. Em. paikoilla on etäisyyttä kymmenisen metriä. Maaperä kuoritulla alueella on lähinnä soraa ja ilmeisesti tästä johtuen ei kulttuurikerrosta nähtä syntyneen lukuunottamatta joitakin heikosti nokisia alueita.

Hiekkakuoppaan kääntyvän tienpätkän pohjoisleikkauksesta löytyi erikoisen lieden jäännökset, jotka puhdistettiin esiin kuvausta varten. Kyseessä on laakivistä, joita on kolme jäljellä, rakennettu kuoppamainen liesi. Pohjalle on asetettu laakakivi vaakasuoraan ja seinällä on jäljellä kaksi pystysuoraan, toisinsa suhteen suoraan kulmaan asetettua laakakiveä. Pohjakivi on n. 50 cm syvyydessä maanpinnasta mitaten ja pystykivien yläreunat n. 20 cm:n syvyydessä. Rakennelman leveys on n. 30 cm. Kivet ovat mustiksi palaneita. Liesikivien ylätason ja turpeen välinen maa oli noen värjäämää hiekkaa - mitään löytöjä ei lieden tienoilta leikkauksesta löytynyt. Liettä puhdistettaessa otettiin hiiliä talteen niin paljon kuin saatiin - vain parisen grammaa. Hiilet ovat T. Jussilalla. Kuvauksen jälkeen lieden jäänteet peitettiin hiekalla enemmän tuhoutumisen minimoimiseksi.

Hiekkakuopasta n. 70 m koilliseen, Suurlahden tien varren tienleikkauksista löytyi pari palaa keramiikkaa. Maaperä tällä alueella on hiekkaa ja korkeustaso jotakuinkin sama kuin hiekkakuopan kohdalla. Tien ja hiekkakuopan välinen alue on tasaista hiekkakangasta, joka kaakossa rajautuu matalaan terassiin. Alueelle ei tehty koekuoppia, mutta oletan että ehjää asuinpaikka-aluetta on ko. alueella.

Paikalta löytnyt keramiikka edustaa tekstiilikeramiikkaa, tulkintani mukaan hiekkakuopan ympärillä lähinnä Tomitsan- ja tienleikkauksessa Sarsan-tyyppejä. Paikasta n. 70, 130 ja 420 m W - NNW on neljä lapinraunio-tyyppistä röykkiötä kolmessa kohteessa (kohteet 23-25). Lisäksi ympäristössä on kilometrin säteellä kivi- ja varhaismetallikautisia asuinpaikkoja sekä rautakautinen uhri- tai kalmistopaikka.

(karttaliite 1:12)

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Kotilahti	Iny.nro:	27

Mj.Tyyppi:	"Seita"	Luokka:	2
Ajoitus:	rautakautinen	merovinklaika	
Kartta:	3141 06		
	X: 6821 99 Y: 3519 97 Z: 82 Z2: 83		
Kunto:	1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Suuri siirtolohkare, koko n. 15 x 20 x 7 m, puoliluolia. Tasaista hiekkakangasta.			

Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	wikk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	wikk 1992 / 8

Tila:	Joutsjoki	696 429 0002 0057	(kunta kylä tila taio)
Omistaja:	Lyytikäinen, Heikki Esko Aukusti		
Osoite:	Koso, 52300 RISTIINA		

Löydöt:	
KM 27384: 1	KEIHÄÄNKÄRKI, rautaa, 1 kpl, Ruodollinen lehtikeihäänkärki. Lehden pit. n. 15 cm, kaula 10 cm ja ruoto 10 cm. .
KM 27384: 2	NEULA, rautaa, 1 kpl, ilmeisesti soljen neula. Toisesta päästä avoimeksi silmukaksi taivutettu. Nelikulmaista rautavarrasta.
KM 27384: 3	RAUTAESINE, katkelma, 1 kpl, Sivulta avoin "putki".
KM 27384: 4	PALANUTTA LUUTA, 30 kpl, 10.5 g.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5,5 km E, Kotilahden ja Roinilammen välisellä hiekka- ja moreenikankaalla, Päivärannan talosta n. 60 m pohjoiseen.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Ensimmäisellä kerralla mukana oli Pirjo Hamari, jälkimmäisellä Harri Nyman ja Earthwatch-ryhmän jäsenet Mike Evans ja Ben Zajicek.

Kyseessä on melko tasaisella hiekkakankaalla sijaitseva suuri, lohkeillut siirtolohkare, kooltaan n. 10 x 7 x 5 m. Lohkareen kyljillä on useita puoliluuolia, lippoja ja muita koloja. Varsinkin etelästä katsoen lohkare on vaikuttavan näköinen. Ympäristö on lähinnä mäntymetsää, mutta sen eteläpuolella on tiheähköä pihlajikkoja. Lohkareen ympärillä on pienempiä lohkareita ja kiviä, tästä n. 30 m WNW on keräytymä parimetrisiä lohkareita (merkitty peruskarttaan ison kiven merkillä).

Lohkareen eteläkyljellä on muutaman metrin levyinen lipan suojaama alue. Lipan seinämät ovat nokeentuneet ja tulen rapauttamia. Lipan alla oli heti maanpinnalla havaittavissa runsaasti palanutta luuta. Tälle alueelle tehtiin koepisto, josta löytyi palaneita luuta (alan:o 4) ja rautaesineen katkelma (alan:o 3). Koekuopassa maa oli erittäin vahvasti nokista ja rapautunutta (palanutta) kiveä oli runsaasti. Luut löytyivät 0-20 cm syvyydestä. Pinnassa, muutaman sentin syvyyteen oli myös runsaasti resentejä pullonpaloja, mutta ei syvemmällä.

Myöhemmin paikkaa käytiin tutkimassa metallinilmäsimen avulla. Tuolloin em. lipan alta löytyi ilma-ilmäsimen avulla muutaman sentin syvyydestä rautainen lenkkipäinen neula (alan:o 2). Esine vaikuttaa soljen neulalta. Löytökohdalle laitettiin kolikko minigrip-pussissa merkiksi eikä kohtaa kaivettu syvemmälle. Lipan kohdalta n. 4 m SSW löytyi kivenkolosta metallinilmäsimellä rautainen keihäänkärki (alan:o 1). Esine oli ainoastaan parisenttisen turvekerroksen peitossa, kivennäismaata ei esineen päällä ollut. Esineen kärki osoitti kivenkolosta ulospäin. Esineen kärjen kohdalle asetettiin 10- ja kannan kohdalle 50-penninen tarkkan löytösijainnin paikantamiseksi jälkikäteen. Tämä esineen löytymisen jälkeen ei aluetta pengottu enempää. Lohkareen ympäristöä kokeiltiin kuitenkin metallinilmäsimellä, koekuoppia kaivamatta. Useassa kohtaa lohkareen ympärillä on ilma-ilmäsimen mukaan metalliesineitä.

Paikka ympäristöineen vaikuttaa varsin hyvin säilyneeltä. Lipan alta löytyvät pullonpalat ovat ainoa näkyvä merkki viimeaikaisesta puuhastelusta paikalla. Muinaisjäännös on luonteeltaan outo ainakin Etelä-Suomessa. Palaneet luut ja nokimaa saattavat viitata polttohautaan tai kalmistoon, mutta luuta ei tätä kirjoitettaessa ole analysoitu. Toisaalta suuri lohkare karulla kankaalla yli 200 m:n päässä laajemmista viljelyksistä poikkeaa totutuista oletuksista rautakautisten kalmistojen kohdalla. Edelleen keihäänkärjen löytyminen usean metrin päästä luista

ym. haudan merkeistä on odottamatonta. Joka tapauksessa keihäänkärki on mitä ilmeisimmin 700-luvulta jKr. ja myös rautainen soljenneula sopii hyvin tähän aikaan.

(karttaliite I:12)

Lähialueella on useita kivi- ja varhaismetallikautisia asuinpaikkoja sekä röykkiöitä (ks. karttaliite).

(Lohkareen eteläpuolella sijaitsevan Päivärannan talon omistustiedot: Rn:o 8:4, omist. Matilainen, Hilma, Vilho ja Sisko, os. Roiniala, 52300 RISTIINA. Tonttiraja kulkee lohkareen itäkyljellä.)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Roinilampi	Inventointinro:	28

Mj.Tyyppi: asuinpaikka Luokka: 2
Ajoitus: varhaismetallikautinen tekst.

Kartta: 3141 09
 X: 6822 11 Y: 3520 16 Z: 80 Z2: 82

Kunto: 3 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt tienleikkauksesta. Kapea tien tuhoama hiekka-soraharju.

Tutkija: Hamari, P. inventointi w/kk 1992 / 8
Tutkija: Sepänmaa, T. inventointi w/kk 1992 / 8

Tila: Roinialan virkatalo 696 429 0004 0007 (kunta kylä tila talo)
Omistaja: Suomen valtio
Osoite:
Tila: Roiniala 696 429 0006 0024 (kunta kylä tila talo)
Omistaja: Heinikainen, Jorma Tapani
Osoite: Roiniala, 52300 RISTIINA

Löydöt:

**KM 27385: 1 SAVIASTIANPALOJA, 2 kpl, 6.5 g, Sekoitteena
kivimurskaa ja hieman hienojakoista kiillettä. Ei
koristelua. Seinämien läpimitta 9 mm.**

KM 27385: 2 KVARTSI-ISKOKSIA, 3 kpl, 35.4 g.

**KM 27385: 3 KIVILAJI-ISKOKSIA, 2 kpl, 3.9 g, Väri
punertavanruskea - harmaa. Tiivistä hienorakeista
kvartsiitin tapaista kivilajia.**

KM 27385: 4 PALANUTTA LUUTA, 10 kpl, 1.1 g.

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 5,7 km E, Suurlahden tien var ressa, Roinialan talosta n. 60-160 m SE.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Mukana oli Pirjo Hamari sekä Earthwatch-ryhmän jäseniä.

Paikka on luoteeseen pistävää muutaman kymmenen metrin levyistä sora- ja hiekkaharjua, jota pitkin Suurlahden tie kulkee. Tienleikkauksia tutkittiin melko tarkkaan ja havaittiin kaksi selvää löytökeskittymää. Toinen sijaitsee Roinialan talosta n. 80 m SE, tien lounaisleikkauksessa. Tästä vain n. 2 m SW on törmän reuna, n. 80 m:n tasolla. Tästä paikasta löytyi pari saviastianpalaa, kvartseja ym. (inventointilöydöt). Maaperä on soransekaista hiekkaa. Roinialan talosta n. 160 m SE, tien koillisleikkauksessa oli toinen keskittymä, josta löytyi vain kvartseja (ei otettu talteen). Tässä paikassa maaperä oli hiekkaa. Tien molemminpuolisissa leikkauksissa oli noin 100 m:n matkalla harvakseltaan yksittäisiä kvartseja.

Korkeuden ja keramiikan perusteella paikka on varhaismetallikautinen (tekstiili-keramiikkaa). Tie on tuhonnut asuinpaikan suureksi osaksi.

(karttaliite I:12)

Paikasta n. 100-500 m SE on kivikautinen asuinpaikka (kohde 29).

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Akanlahti	Inv.nro:	29

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen** ka II, Ka III, vmk?

Kartta: **3141 09**
X: 6821 84 Y: 3520 31 Z: 83 Z2: 88

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Laaja asuinpaikka - löytöjä n. 400 x 100 m:n alalta. Hiekkakangasta. Teitä, hiekkakuoppa.

Tutkija: **Hamari, P.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Roinialan virkatalo 696 429 0004 0007** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Suomen valtio**
Osoite:

Löydöt:

- KM 27386: 1** **REIKÄKIVI, katkelma, 1 kpl, 179.6 g, Harmaata gnelssiä. Lattea, epäsäännöllisen muotoinen, reiän kohdalta katkennut. Katkeamakohta pyörästynyt.**
- KM 27386: 2** **SAVIASTIANPALOJA, raunapala, 1 kpl, 7.0 g, Sekoitteena niukasti hiekkaa, hieman huokoista. Reunan päällys sisäänpäin loiva. Koristeluna reunan päällä ja kyljellä viistoja kampaleimoja, kyljellä myös kuoppia.**
- KM 27386: 3** **SAVIASTIANPALOJA, 23 kpl, 70.3 g, Sekalaisia, ilm. useasta astiasta. Sekoitteena hiekkaa tai kivi murskaa, yhdessä runsaasti punaista maasälpää. Koristeluna kuoppia, kampaleima- ja kaksoispainantelta.**
- KM 27386: 4** **SAVIASTIANPALOJA, reunapala, 1 kpl, 49.7 g, Sekoitteena asbestia, saviaines hyvin huokoista. Reuna hieman ulospäin levenevä. Koristeluna vaakasuoria kampaleimarivejä, alla kuoppia ja näiden alla pystysuoria ja viistoja kampaleimoja.**

- KM 27386: 5 SAVIASTIANPALOJA, 15 kpl, 37.6 g, Ilmeisesti samasta astiasta kuin edellinen. Sekoitteena asbestia, hyvin huokoista. Koristeluna kampaleimapainanteita.
- KM 27386: 6 SAVIASTIANPALOJA, 3 kpl, 11.1 g, Sekoitteena niukasti hienoa hiekkaa, savialnes hyvin huokoista. Ei koristelua.
- KM 27386: 7 KVARTSIESINE, kaavin, 1 kpl, 2.8 g, Pyöreähkö terä, jossa kahdella kohtaa retusointia.
- KM 27386: 8 KVARTSI-ISKOKSIA, 9 kpl, 25.0 g, Yhdessä kappaleessa mahdollista retusointia.
- KM 27386: 9 PII-ISKOKSIA, 3 kpl, 6.6 g, Vaaleanharmaata ja sinertävän / punertavan harmaata piitä.
- KM 27386: 10 PALANUTTA LUUTA, 28 kpl, 1.7 g, Siruja. Joukossa mm. kalan nikamla.
- KM 27386: 11 SAVIASTIANPALOJA, reunapala, 1 kpl, 28.4 g, Kappale hajonnut koekuoppaa tehdessä, liimattu. Sekoitteena niukasti hiekkaa sekä ilm. luuta. Huokoista. Reuna profiloimaton. Koristeluna pystyjä kampaleimapainanteita ja kuoppia.

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 6 km E, Suurlahden tien varressa, Roinialan talosta n. 450 m SE.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Mukana oli Pirjo Hamari ja myöhemmin myös Leena Lehtinen ja Earthwatch-ryhmän jäseniä.

Alue on hiekkaharjua. Tienleikkauksesta, harjun korkeimmalta kohdalta, n. 20 m:n matkalta, poimittiin inventointilöydöt alan:ot 1-10 (Koordinaatit: x=6821 84, y=3520 31, z=n.87. Tästä n. 40 m SW tehdystä koekuopasta löytyi alan:o 11.

Tienleikkauksista löytyi kvartseja ylläilmoitetuista koordinaateista n. 100 m NW ja 300 m SE välisellä alueella. Näitä ei otettu talteen. Alimmat kvartsit (n. 81 m:n tasolta) lienevät varhaismetallikautisia.

Kyseessä on siis varsin laaja ja pitkäikäinen asuinpaikka-alue. Tiet ja viereinen hiekkakuoppa ovat tuhonneet suuren osan asuinpaikkaa, mutta myös koskematon asuinpaikka-alue on laajalti jäljellä. Keramiikassa on Ka II:ta ja Ka III:a sekä (liimattu reunapala, alan:o 4) asbestisekoitteista tekstiilikeramiikan tapaista tavaraa.

(karttaliite I:12)

Paikasta n. 200 m NW on varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 28).

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Tornivuori	Invent.nro:	30

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **klivikautinen** ka II

Kartta: **3141 09**
X: 6821 45 Y: 3520 92 Z: 86 Z2: 88

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt tienleikkauksesta. Hiekkakangasta. Teltä.

Tutkija: **Nyman. H.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Roinialan virkatalo** **696 429 0004 0007** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Suomen valtio**
Osoite:

Löydöt:
KM 27387 SAVIASTIANPALOJA, 3 kpl, 15.1 g, Sekoitteena hiekkaa ja kivismurskaa. Savialnes melko tiivistä. Yhdessä kappaleessa koristeluna tiheään painettuja matalia kak- soispainanteita ja kuoppa, muissa kappaleimapaainannetta.

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 6,5 km E.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Alue on melko tasaista, loivasti länteen viettävää hiekkakangasta. Inventointilöydöt löytyivät tienleikkauksesta. Löytökohdalla on loiva terassi, jota tie leikkaa. Tien pohjoispuolisella alueella terassi on selvempi. Ympäristöön tehtiin pari koekuoppaa, joista ei tullut löytöjä, mutta kuopissa oli kylläkin havaittavissa selvää nokimaata. Löytöpaikan itäpuolella on pieni kalliopaljastuma n. 10 m:n päässä.

Karttaliite I:12

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Tarhola
Nimi:	Tarhola	Inventointi nro:	31

Mj. Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
 Ajoitus: **kivikautinen** asb.
 Kartta: **3141 09**
X: 6825 08 Y: 3525 52 Z: 86 Z2: 88

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt tienleikkauksesta. Moreenia. Teitä.

Tutkija: **Nyman, H.** Inventointi w/kk **1992 / 8**
 Tutkija: **Sepänmaa, T.** Inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Ylätalo 696 458 0001 0049** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Helkkinen, Hannu Eemil**
 Osoite: **Tarhola, 52340 HANGASTENMAA**
 Tila: **Ylätalo 696 458 0001 0049** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Helkkinen, Veijo Reino Olavi**
 Osoite: **Tarhola, 52340 HANGASTENMAA**

Löydöt:

KM 27388: 1 SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 1.8 g, Sekoitteena asbestia ja talkkia. Rapautunut kappale - ei ehjiä pintoja.
KM 27388: 2 KVARTSIYDIN, 1 kpl, 334.8 g, Kivessä pieniä granaatteja.
KM 27388: 3 KVARTSI-ISKOKSIA, 1 kpl, 18.9 g, Mahdollista työstön jälkeä.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 11,4 km ENE, Huttulan kylään johtavalta tieltä pohjoiseen, Tarholan kylään haarautuvan tien risteyksessä.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Alue on moreeniharjannetta, jonka lounaisrinne viettää melko jyrkästi akkalamminsuon suuntaan. Harjanteen päällä on tasaisempi. Inventointilöydöt löytyivät Tarholan kylään johtavan tien itäpuolisesta

leikkauksesta, risteyksestä n. 20 m N. Maa oli paikoin sekoittunutta ja leikkauksessa oli talteen otettujen esihistoriallisten löytöjen lisäksi myös hieman resenttiä tavaraa, kuten posliinia. Rakennusten tms. jätteitä paikalla ei havaittu.

Löytökohdan ympärillä maasto on melko kivikkoista moreenia, parinkymmenen metrin päässä paikasta kiertää (n. 87 m:n) muinaistörmä. Ympäristöön tehtiin eri korkeustoille useita koekuoppia, mutta muita merkkejä muinaisjäänneksistä ei tavattu.

Karttaliite I:13.

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Huttula
Nimi:	Hietaniemenkangas	Inv.nro:	32

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen** ka II, pöi?, tekst.

Kartta: **3141 09**
X: 6821 86 Y: 3528 28 Z: 80 Z2: 88

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löytöjä n. 200 x 100 m:n alalta. Tod.näk. laajempi. Hiekkakangasta. Useita törmiiä. Löydöt metsäaurauksista.

Tutkija:	Jussila, T.	inventointi	v/kk	1992 / 8
Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	v/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	v/kk	1992 / 8

Tila: **Vehmaa** **696 409 0003 0062** (kurta kylä tila talo)
Omistaja: **Heikkinen, Pauli**
Osoite: **Huttula, 52340 HANGASTENMAA**

Löydöt:

- KM 27389: 1** **NUOLENKÄRKI**, liusketta, 1 kpl, 3.7 g,
Tummanharmaata tiivistä liusketta. Pitkulainen,
ennen kärkeä me lko tasaleveä. Poikkileikkaus
lattea kolmio. Kannassa ilmeisesti resertti
katkeama.
- KM 27389: 2** **NUOLENKÄRKI**, piltä, 1 kpl, 1.4 g,
Violetinpunaista - vaaleanruskeaa piltä.
Epäsäännöllisen muotoinen, pii-iskoksesta
retusoitu kärki.
- KM 27389: 3** **SAVIASTIANPALOJA**, reunapala, 1 kpl, 25.8 g,
Sekoitteena hiekkaa. Koristeluna soikeita kuoppia
kahdessa rivi ssä. Reunassa pykällä. .
- KM 27389: 4** **SAVIASTIANPALOJA**, 3 kpl, 43.9 g, Sekoitteena
hiekkaa ja mahd. kivimurskaa. Koristeluna kuoppia
ja kampaleima- ja multa painanteita.
- KM 27389: 5** **SAVIASTIANPALOJA**, 5 kpl, 36.0 g, Sekoitteena
karkeaa hiekkaa tai kivimurskaa. Koristeluna
kuoppia ja kampaleimapainanteita. Seinämien
läpimitat 8-10 mm.

- KM 27389: 6** PII-ISKOKSIA, 2 kpl, 3.1 g, Vaaleanharmaata piltä.
- KM 27389: 7** PALANUTTA LUUTA, 9 kpl, 1.2 g.
KM 27389: 8 SAVIASTIANPALOJA, raunapala, 1 kpl, 6.2 g, Sekoitteena asbestia. Väri vaaleanpunertava. Reuna voimakkaasti sisäänpäin taivutettu. Reunan päällys hieman pyälletty. Ei koristelua. Seinämän paksuus 3-4 mm.
- KM 27389: 9** SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 8.9 g, Sekoitteena hieman talkkia ja lyhytkultuista asbestia. Reunat tai ponttipala. Ei koristelua. Seinämän paksuus 6 mm.
- KM 27389: 10** PALANUTTA SAVEA, 4 kpl, 12.0 g, Sekoitteena hyvin niukasti hiekkaa. Joukossa kaksi "reunapalaa" - mahdollisesti idolin tai pienen savikipon kappaleita.
- KM 27389: 11** SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 4.8 g, Sekoitteena hiekkaa. Koristeluna pitkulainen kuoppa ja kam-paleimapainanteita. Seinämän läpimitta 7-8 mm.
- KM 27389: 12** SAVIASTIANPALOJA, 3 kpl, 0.9 g, Siruja. Sekoitteena hienoa hiekkaa. Ei ehjiä pintoja.
- KM 27389: 13** PALANUTTA LUUTA, 17 kpl, 3.4 g.
KM 27389: 14 SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 5.0 g, Huokoista, ei sekoitetta. Rapautunut kappale. Sisäpinnalla juovitusta.
- KM 27389: 15** PII-ISKOKSIA, 1 kpl, 0.1 g, Oranssinruskeaa piltä.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 13,8 km E.

Sepänmaa 1992:

Puhelinkeskustelussa kesällä -92 kertoi Hannu Poutiainen havainne ensa kvartsi-iskoksia Hietaniemenkankaalla, hiekkatien pinnassa. Ainakaan tuolloin ei Poutiainen vielä ollut tehnyt tarkastuskertomusta paikasta - tiedossani ei ole onko se nyttemmin valmistunut. Alueella käytiin pariin otteeseen elokuussa -92. Mukana oli Harri Nyman, Timo Jussila ja Earthwatch-ryhmän jäseniä.

Alue on laajaa hiekkakangasta, jossa mökkien ja idässä kylänrajan välinen alue oli hakattu ja aurattu. Paikka on itään viettävä lahtimainen muodostelma, jossa on useita törmiiä eri korkeuksilla. Koko auratulla alueella, eri törmillä n. 87 ja 81 m:n tasojen välillä, oli paikka paikoin löytöjä aurasjäljissä. Ylimpää löytyi ka II:ta, hieman alempaa Pöjää ja alimpaa tekstiilikeramiksi tulkitsemaani tavaraa. Vaaitsimme eri

löytötasoja Timo Jussilan kanssa, jolla on tarkemmat vaaitustiedot. Jonkin verran löytöjä poimittiin näytteeksi, seuraavassa talteen otettujen löytöjen koordinaatit n. ± 20 m:n tarkkuudella:

alan:ot	1-2	x=6821 83	y=3528 23	z=n.87 m
	3-7	x=6821 82	y=3528 24	z=n.86-87 m
	8	x=6821 77	y=3528 27	z=82-83 m
	9-11	x=6821 92	y=3528 30	z=86-87 m
	12-13	x=6821 83	y=3528 30	z=n.81 m
	14-15	x=6821 80	y=3528 28	z=n.81 m

Paikka on siis varsin laaja ja pitkäikäinen. Selvästi eniten paikalta löytyi kuitenkin ka II:ta. Löytöalueet ovat pesäkkeisiä - eniten löytöjä tuli auratun alueen lounaislaidalta, hiekkatien koillispuolelta. Asuinpaikka jatkuu todennäköisesti (=varmasti) auratun alueen ulkopuolellekin korkeuskäyrien suunnassa, mutta koekuoppia ei ympäristöön tehty.

(karttaliite I:14)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Uusihuttula
Nimi:	Hietavuori	Inv.nro:	33

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 09**
X: 6822 14 Y: 3528 48 Z: 84 Z2: 87

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt koekuopasta ja hiekkatien pinnasta, Hiekkakangasta, kallio, terassi. Tie.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi vv/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi vv/kk **1992 / 8**

Tila: **Kutulahti** **696 463 0001 0010** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Suomen valtio**
Osoite:

Löydöt:

KM 27390: 1 SAVIASTIANPALOJA, 9 kpl, 9.2 g, Sekoitteena hiekkaa tai kivimurskaa. Hiekan huokoisia. Rapautuneita ja pyöristyneitä kappaleita. Ei ehjiä pintoja.

KM 27390: 2 HIOMAKIVI, katkelma, 1 kpl, 114.5 g, Killepitoista harmaata gneissin tapaista kivilajia. Yhdellä pinnalla todennäköistä hiontaa.

KM 27390: 3 KVARTSI-HSKOKSIA, 1 kpl, 3.3 g.

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14 km E, Hietaniemeen johtavan tien varrella, Hietavuoren itäkyljellä.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Mukana oli Harri Nyman.

Paikka on Hietavuoren itäkyljellä olevalla melko suppealla (n. 100 x 30 m)terassilla. Terassille tehtiin muutama koekuoppa, joista yhdestä löytyi kvartsi-iskos. Muut löydöt ovat poimittu tieltä, joka leikkaa terassia. Pyöristyneitä keramiikanpaloja löytyi parinkymmenen metrin matkalla terassilta alaspäin, mutta tulkintani mukaan nämä ovat levinneet tietä tehtäessä terassin alueelta.

Hietavuoren eteläpuolella, paikasta n. 300 m SW on laaja kivi-varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 32).

Karttaliite I:14

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Uusihuttula
Nimi:	Piikinperse a	Iny.nro:	34

Mj.Tyyppi: **röykkiö** Luokka: **2**
Ajoitus: **varhaismetallikautinen**

Kartta: **3141 09**
X: 6821 82 Y: 3528 76 Z: 85

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Lapinraunio, neliömäinen, koko n. 6 x 5 x 0,6 m. Avokalliota, mäntyä.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi vv/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi vv/kk **1992 / 8**

Tila: **Kutulahti** **696 463 0001 0010** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Suomen valtio**
Osoite:

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14 km E, Hietaniemen pohjoisosassa, Hietalahden eteläpuolella ja Piikinperse-nimisen lahdelman länsipuolella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman.

Kyseessä on loivasti pohjoiskoilliseen viettävälle kalliolle ladottu kiviröykkiö. Kooltaan n. 5 x 6 m, korkeus max. 60 cm. Koottu max. n. 40 cm:n kokoisista terävasärmäisistä kivistä suoraan kallio pohjalle. Röykkiö on muodoltaan jossain määrin neliömäinen, ja siinä on hahmotettavissa mahdollisesti neliömäisiä "tarhoja". Röykkiössä on hieman mahdollisia vanhoja penkomisen jälkiä, jotka tuskin ulottuvat röykkiön pohjalle. Röykkiön pohjoiskyljellä on lisäksi epämääräinen pyöreähkö, halkaisijaltaan noin 2 m:n röykkiö.

Röykkiöltä on hyvä näkyvyys pohjoiseen hietalahdelle. Samoin itse röykkiö näkyy melko kaukaa varsinkin lounaasta. Sijaintinsa perusteella "tyypillinen sisävesiröykkiö eli lapinraunio". Tarhamainen rakenne on kuitenkin lapinraunioista poikkeava.

(karttaliite I:14)

N. 250 ja 300 m ESE (kohteet 35 ja 36) ja Hietalahden vastarannalla, 600 m NE (kohde 51) on samantyyppisiä röykkiöitä. Lisäksi 500 m W olevalla asuinpaikalla (kohde 32) on asuttu myös varhaismetallikaudella (mahdollista tekstiilikeraamiikkaa).

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Uusihuttula
Nimi:	Piikinperse b	Invent.nro:	35

Mj.Tyyppi:	röykkiö	Luokka:	2
Ajoitus:	varhaismetallikautinen		
Kartta:	3141 09		
	X: 6821 66	Y: 3528 96	Z: 82 Z2: 84
Lapinraunio, neliömäinen, koko n. 5 x 7 x 0,5 m. Kallionyppylän laella.			

Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila:	Kutulahti	696 463 0001 0010	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Suomen valtio		
Osoite:			

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14,2 km E, Hietaniemellä, Louhiveden ja Hietalahden Piikinperse-nimisen lahdelman välissä.
Sepänmaa 1992:
Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman.
Kyseessä on pienen kallionyppylän laelle ladottu kiviröykkiö. Kooltaan N-S -suunnassa n. 4-5 m ja W-E -suunnassa n. 6-7 m. Korkeus max. n. 50 cm. Koottu halkaisijaltaan 10-80 cm pyörityneistä kivistä. Röykkiö on muodoltaan neliömäinen ja siinä on mahdollisia farhamaisia rakenteita. Röykkiössä on hieman uudehkoja penkomisen jälkiä, jotka tuskin ulottuvat pohjalle.
Röykkiön ympäristö on tiheää nuorta mänty- ym. metsää, joten röykkiö ei näy kuin parin kymmenen metrin päähän.
(karttaliite I:14)
Röykkiöstä n. 250 m NW ja 60 m ENE (kohteet 34 ja 36) sekä 650 m NNE (kohde 51) on samantyyppisiä röykkiöitä. Lisäksi n. 700 m WV olevalta asuinpaikalta on merkkejä varhaismetallikautisesta oleskelusta (mahdollista tekstiilikeraamiikkaa, löytökorkeudet).

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Uusihuttula
Nimi:	Piikinperse c	Inv.no:	36

Mj.Tyyppi: röykkiöitä 2 kpl Luokka: 2

Ajoitus: varhaismetallikautinen

Kartta: 3141 09

X: 6821 67 Y: 3529 03 Z: 84 Z2: 86

2 kpl lapinraunioita vierekkäin, koko yht. 3 x 5 x 0,3 m. Kallionyppylän laella.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Kutulahti** 696 463 0001 0010 (kunta kylä tila talo)

Omistaja: **Suomen valtio**

Osoite:

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14,3 km E, Hietaniemellä, Louhiveden ja Hietalahden Piikinperse-nimisen lahdelman välissä.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman.

Kyseessä on kaksi pientä, vierekkäin olevaa kiviröykkiötä. Röykkiöt ovat kooltaan n. 2 x 2,5 m ja 3 x 3 m. Korkeus max. n. 30 cm (=n. 3 kivikerrosta). Koottu halkaisijaltaan 10-80 cm:n pyörityneistä kivistä suoraan kalliopohjalle. Röykkiöt ovat kallioharjanteen laella.

Ympäristö on melko risukkoista (nuorta mäntyä ym.). Ilman puita olisi paras näkyvyys paikalta etelään, Louhivedelle.

(karttaliite I:14)

Röykkiöistä n. 60 m W ja 300 m NW (kohteet 35 ja 34) sekä 600 m NNE (kohde 51) on samantyyppisiä röykkiöitä. Lisäksi n. 800 m W olevalta asuinpaikalta (kohde 32) on merkkejä varhaismetallikautisesta asutuksesta (mahdollista tekstiilikeramiikkaa, korkeussuhteet).

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Lūkala
Nmr:	Linnanien karki	Inv.nro:	37

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 05**
X: 6819 51 Y: 3515 48 Z: 84 Z2: 87

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

**Löydöt koekuopista. Matalan kallion suojaama hiekkamuodostuma. Ilm. sup-
pea.**

Tutkija: **Hamari, P.** Inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Suur-Linnanieni** **696 434 0032 0001** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Ristiinan kunta**
Osoite: **PI 5, 52301 RISTIINA**

Löydöt:

**KM 27391: 1 SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 1.9 g, Sekoitteena
hlekkaa tai kivimurskaa (etup. mustia rakeita).
Saviaines erittäin huokoista. Mahdollinen
kuopan katkelma. Seinä- män läpimitta 9-10 mm.**

**KM 27391: 2 SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 0.3 g, Siru. Sekoitteena
asbestia ja hlekkaa.**

KM 27391: 3 KVARTSI-ISKOKSIA, 9 kpl, 39.8 g.

**KM 27391: 4 PALANUTTA LUUTA, 27 kpl, 1.5 g, Joukossa mm.
kalan nikama.**

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 2,3 km SSE, Linnanien kärjessä, kääntöpaikan pohjoispuolella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Alue on hiekkapohjaista moreenia, jossa on paikoin kalliopaljastumia. Puusto on mäntyä sekä myös koivua, leppää ja muita lehtipuita.

Kyseinen paikka on kääntöpaikan pohjoispuolella sijaitsevan loivasti kaartuvan parikymmentä metriä pitkän kalliopaljastuman (idässä) ja tien (lännessä) välissä. Matala kallio muodostaa suojan itään. Inventointilöydöt ovat parista kallion länsipuolelle (kalliosta 2-5 m) tehdystä koekuopasta. Maaperä koekuopissa oli hieman kivistä hiekkaa, nokimaata oli havaittavissa.

Topografian perusteella kyseessä lienee melko suppea-alainen asuinpaikka, ehkä muutama kymmentä neliometriä. Asuinpaikka on sijainnut aivan niemen eteläisimmässä kärjessä, vain pohjoispuolelta maaston suojaamassa paikassa.

Karttaliite 1:11

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Lūkala
Nimi:	Kuoresalmi	Inventio:	38

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **klivikautinen** vmk

Kartta: **3141 05**
X: 6819 37 Y: 3513 84 Z: 78 Z2: 80

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt koekuopista. Mahdollinen asumuspainanne. Moreenia, siirtolohkareen vierellä.

Tutkija: **Hamari, Pirjo** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, Timo** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Kilpisalo** **696 434 0001 0015** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Piilspanen, Risto Martti**
Osoite: **52420 PELLOSNIEMI**

Löydöt:
KM 27392 **KVARTSI-HSKOKSIA, 2 kpl, 6.3 g.**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 2,5 km SSW, Kuoresalmesta n. 250 m S.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Pirjo Hamari.

Paikka on N-S-suuntaisen moreeniharjanteen eteläosassa. Suuren, halk. n. 3 m:sen lohkareen NNW -puolella on pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 3-4 m painanne. Painanteeseen ja sen reunoille tehtiin muutamia koekuoppia, joista yhdestä löytyi kvartsi-iskos ja kaikissa oli havaittavissa selvää nokimaata. Toinen kvartsi-iskos löytyi kiven länsipuolelle tehdystä koekuopasta. Maaperä paikalla on pientä kiveä sisältävää moreenia. Lohkare on ainoa suuri kivi alueella, joten paikka löytyy helposti sen perusteella.

Iskoksen ja nokimaan perusteella painannetta voi pitää asumuspainanteena. Korkeuden perusteella (sijaitsee n. 80 m:n käyrällä) paikka on selvästi kivikautta nuorempi. Myös paikan topografia (läh. maaperä) on kivikaufisille asuinpaikoille epätyypillinen. Asuinpaikka saattaa olla vain muutaman kymmenen neliömetrin laajuinen, todennäköisesti lohkareen muodostaman suojan perusteella valittu paikka. Ympäristöstä ei havaittu muita merkkejä muinaisjäänöksistä.

(Koordinaatit eivät ehkä ole täsmälliset, sillä karttaan merkittyjä kiintopisteitä ei ollut näkyvissä.)

(karttaliite I:11)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Järvenpää
Nimi:	Kotilampi	Inventio:	39

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 05**
X: 6811 27 Y: 3514 89 Z: 86 Z2: 88

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt (kvartslia ja runsaasti luuta!) tienleikkauksesta. Hlekkakangasta, terassi. Tie.

Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila: **Lamminmäki** **696 415 0005 0045** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Särkkä, Sylvi Martta**
Osoite: **Tuderuksentie 2, 52300 RISTIINA**

Löydöt:

KM 27393: 1 **KVARTSI-ISKOKSIA, 22 kpl, 84.6 g, Yhdessä kappaleessa mahdollisia työstön jälkiä.**

KM 27393: 2 **KIVILAJI-ISKOKSIA, 1 kpl, 0.6 g, Vaaleanruskeaa tiivistä kivilajia. .**

KM 27393: 3 **PALANUTTA LUUTA, 520 kpl, 224.2 g, Joukossa runsaasti suuria hyvin säilyneitä kappaleita, mm. nivellä ym.**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 10,5 km S, Järvenpään kylänSä rkän alueella, Hanhijärvestä n. 500 m N.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Mukana oli Harri Nyman.

Paikka on eteläkaakkoon viettävää hiekka/moreenirinnettä. Alueen poikki kulkevan tien pohjoislaidalla, Lamminmäen taloon haarautuvan tien risteyksestä n. 40 m E, on merkkejä muinaisjäänöksestä. Kyseessä on tieojan leikkauksessa oleva noin 6 m leveä vahvan nokimaan alue, jonka alta löytyy runsaasti palaneita luunsiruja sekä kvartsi-iskoksia. Nokimaa-alue ja alla olevat löydöt muodostavat ilmeisesti kaksi

erillistä muinaisjäännöstä, joista ensiksi mainittu ilmeisesti on resentti.

Nokimaa-alue on noin 5 m leveä ja parikymmentä senttiä paksu, koostuen erittäin vahvasti noen ja hiilensekaisesta hiekasta. Alueen päällä oleva parikymmentä senttiä paksu maakerros on sekoittunutta hiekkaa - ilmeisesti vanhaa pelto- tai kaskikerrosta. Nokimaan seassa on jonkin verran palaneita kiviä sekä etenkin sen alaosasta alkaen "kivikautisia" löytöjä. Itse nokimaakerroksesta löytyi kaksi litteä vartista rautaniittiä, jotka jätettiin paikalleen. Niitit eivät liene esihistoriallisia.

Alapuolinen "kivikautinen" kulttuurikerros sisälsi erittäin runsaasti palanutta luuta - mm. peukalonpään kokoisia hyvin säilyneitä kappaleita - sekä kvartsi-iskoksia. Maa tässä kerroksessa on selvästi oranssin sävyistä "kulttuurikerrosta". Raja kerrosten välillä on melko selvä, vaikkakin nokimaakerrokseen on sotkeutunut myös alemman kerroksen löytöjä.

Molemmat kerrostumat sijaitsevat melko tarkkaan päällekkäin - alempi kerros toisin on pari metriä leveämpi molempiin suuntiin. Leikkauksen pohjoispuoliselle tasanteelle tehtiin muutamia koekuoppia. Maa näissä oli noin 40 cm:n syvyyteen sekoittunutta, joissakin kuopissa vahvasti nokipitoista hiekkaa - ilmeisesti vanhaa peltokerrosta, johon on sekoittunut nokea em. nokimaakerroksesta. Löytöjä koekuopista ei tullut.

Käsittääkseni kerroksilla ei ole mitään tekemistä toistensa kanssa - em. päällekkäisyys johtuu nähdäkseni siitä, että kerrostumat rajautuvat idässä moreenimaahan ja lännessä taas maanpinta laskeutuu kerrosten alapuolelle. Hieman outo paikka kuitenkin on, sillä palaneiden luiden määrä ja säilyneisyys on poikkeuksellista, vaikkakin kerrostuma muuten, kvartsi-iskoksineen ja värinsä puolesta, on tavanomainen kivikautinen kulttuurikerros. Nokimaakerros puolestaan saattaisi olla jäännös esim. palaneesta rakennuksesta.

(karttaliite 1:15)

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Neulaportti b	Inv.nro:	40

Mj. Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
 Ajoitus: **klivikautinen** vasb?

Kartta: **3141 08**
X: 6819 59 Y: 3521 84 Z: 85 Z2: 88

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt koekuopista. Liittyy kohteeseen 7. Hiekkakangasta. Kaksi eri tason terassia.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi w/kk **1992 / 8**
 Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Rantala** **696 404 0003 0006** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Mustonen, Toivo August**
 Osoite: **52300 RISTIINA**

Löydöt:

- KM 27394: 1** **KYNSITALTTA, 1 kpl, 13.1 g, Tummanharmaata kerroksellista liusketta. Päältä katsoen nelikulmainen, poikkileikkaus epäsäännöllinen. Kantaosassa iskennän jälkiä. Hionta rapautunut pois.**
- KM 27394: 2** **SAVIASTIANPALOJA, 13 kpl, 34.3 g, Sekoitteena asbestia ja niukasti hiekkaa. Heikkoja höyhenpainantelta. Savimassa huokoista ja melko rapautunutta. Ei koristelua.**
- KM 27394: 3** **KVARTSIITTI-ISKOKSIA, 1 kpl, 23.8 g.**
- KM 27394: 4** **SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 8.3 g, Sekoitteena hienojakoista asbestia ja talkkia. Savilaines tiivistä. Ei koristelua. Seinämän läpimitta 5-7 mm.**
- KM 27394: 5** **KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 12.7 g.**
- KM 27394: 6** **PALANUTTA LUUTA, 4 kpl, 0.6 g.**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 8 km ESE, Vesterinlahden ja Suurlahden tien välisellä harjulla.

Sepänmaa 1992:

Inventoinnin yhteydessä elokuussa -92 tarkasteltiin SKL:n luetteloon (1984) merkittyjen Neulaportti a:n (kohde 7) asuinpaikan rajojen ulkopuolisia alueita. Mukana oli Harri Nyman ja Earthwatch-ryhmän jäsenet Ben Zajicek ja Mike Evans.

Harjun poikki NW-SE -suunnassa kulkevan hiekkatien lounaispuolelle, n. 87 m:n tasolla olevalle terassille, tiestä n. 10-40 m SW, tehtiin muutama koekuoppa, joista kahdesta tuli löytöjä. Toisesta löytyi asbestisekoitteista keramiikkaa (vasbia?) ja toisesta kynsitaltta. Molemmat löytökuopat tehtiin painanteisiin - mitä ilmeisimmin asumuspainanteita - joissa maa oli selvästi noen ym. värjäämää hiekkaa. Ks. karttaluonnos a.

Tästä paikasta n. 100 m SW, harjun eteläkärjestä, samalta n. 87 m:n törmältä kvartsi-iskos. Tämän alapuolella, n. 85 m:n tasolla on toinen törmä, n. 5 m leveä, josta kahdesta koekuopasta löytyi kvartsia, palanutta luuta ja asbestisekoitteista keramiikkaa. Maaperä hiekkaa, alemmalla tasolla noensekaista. Ks. karttaluonnos b.

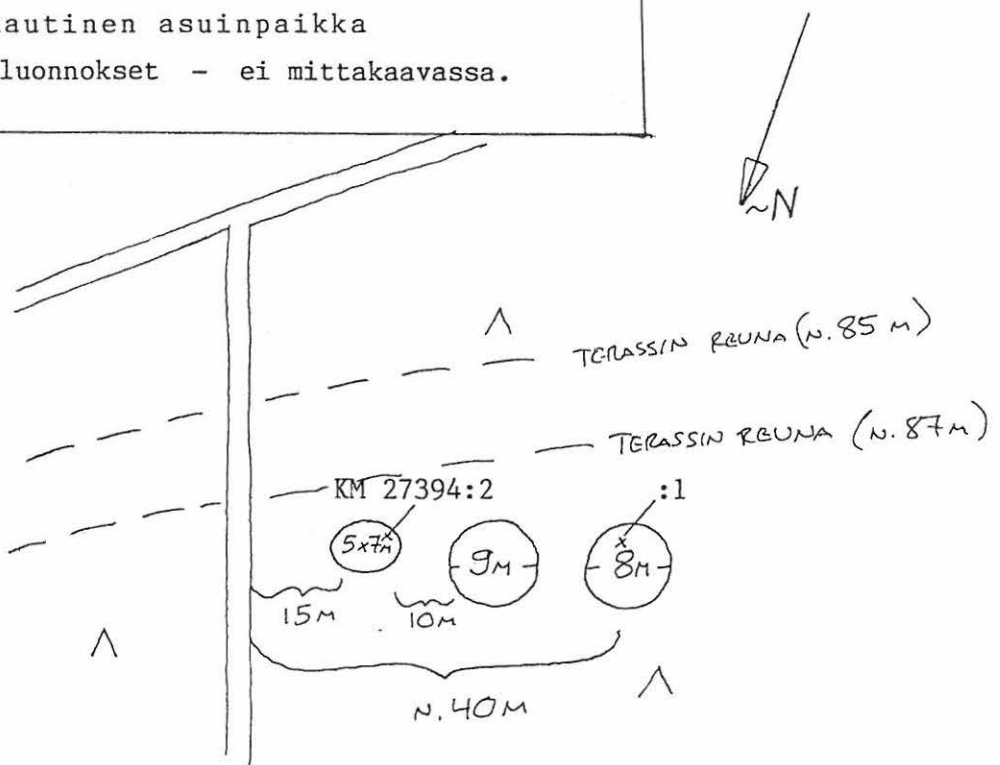
Kyseiset havainnot liittyvät siis osittain samaan kampakeraamiseen asuinpaikka-alueeseen kuin kohde 7, osittain taas tätä hieman nuorempaan vaiheeseen (85 m:n taso). Vielä alemmalta, n. 81 m:n tasolta, harjun SW-kärjessä ja W-kyljellä, todettiin myös asuinpaikkoja (varhaismetallikautisia). Nämä on luetteloitu erillisinä kohteina (kohteet 42 ja 43).

Alue vaikuttaa täysin koskemattomalta. Eri tason terasseineen ja asumuspainanteineen paikka on varsin edustava esimerkki laajastaharjuasuinpaikasta. Lähitienoineen voisi olla kiinnostava prospektointikohde.

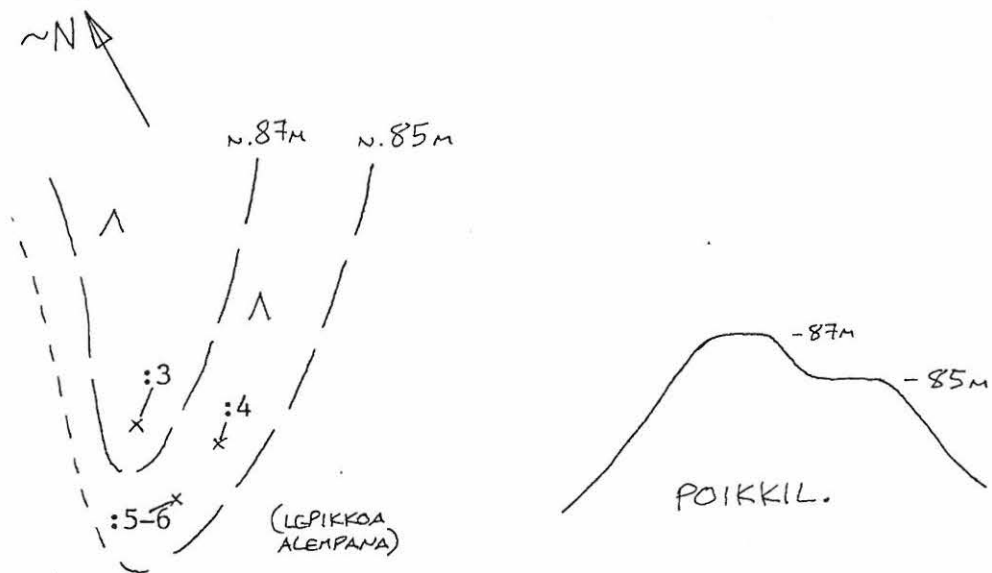
(karttaliite I:6)

##

RISTIINA 40, Hartikkala, Neulaportti b
Kivikautinen asuinpaikka
karttaluonnokset - ei mittakaavassa.

Karttaluonnos a.

Karttaluonnos b.

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Neulaportti c	Inv.nro:	41

Mj. Tyyppi:	asuinpaikka	Luokka:	2
Ajoitus:	kivikautinen		
Kartta:	3141 08		
	X: 6819 62 Y: 3522 10 Z: 84 Z2: 88		
Löydöt tienleikkauksesta. Hlekkakangasta. Tie.			

Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila:	Vesteri	696 404 0003 0036	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Särkkä, Reijo Päiviö		
Osoite:	Vesteri, 52300 RISTIINA		

Löydöt:	
KM 27395: 1	PII-ISKOKSIA, 1 kpl, 3.6 g, Tumman viininpunaista plitää. Kahdessa kohtaa retussin tapaisia jälkiä.
KM 27395: 2	KVARTSI-ISKOKSIA, 4 kpl, 18.4 g.

<p>Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 8 km ESE, Suurlahden tien varressa, Vesterin taloon johtavan tien risteyksestä 40-80 m SE.</p> <p>Sepänmaa 1992: Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman sekä Earthwatch-ryhmän jäsenet Nick Teed, Mike Evans ja Ben Zajicek.</p> <p>Paikka on loivasti länteen viettävää rinnettä. Maaperä on hieman soran ja siitin sekaista hiekkaa. Alueen tienleikkauksia tutkittiin melko tarkkaan, mutta ainoat löydöt olivat pii-iskos ja kvartsi-iskoksia, jotka löytyivät Vesterin taloon johtavan tien risteyksestä n. 40-80 m SE, Suurlahden tien lounaispuolisesta tienleikkauksesta. Suurimman osan löysi Nick Teed. Tien koillispuolelle tehtiin muutamia koekuoppia, mutta muinaisjäännökseen viittaavia havaintoja ei tehty, vaikka paikalla oli melko lupaavan näköistä terassia n. 87 m:n tasolla.</p> <p>(karttaliite I:6)</p> <p>Paikalta n. 250-600 m NW-WSW on viisi kivi -varhaismetallikautista asuinpaikkaa (kohteet 7, 8, 40, 42, 43).</p>
--

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Ala-Pentti a	Iny.nro:	42

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **klvkkautinen** vmk

Kartta: **3141 08**
X: 6819 63 Y: 3521 74 Z: 80 Z2: 83

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt koekuopasta. Hiekkaharjua. Hyvin suppea terassi.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Rantala** **696 404 0003 0006** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Mustonen, Tolvo August**
Osoite: **52300 RISTIINA**

Löydöt:

KM 27396: 1 KVARTSI-ISKOKSIA, 3 kpl, 3.3 g.
KM 27396: 2 PALANUTTA LUUTA, 27 kpl, 0.6 g, Siruja.

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 7,7 km ESE, Ala-Pentti -lammen itäpuolella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman sekä Earthwatch-ryhmän jäsenet Nick Teed, Mike Evans sekä Ben Zajicek.

Paikka on jyrkästi länteen, kohti Ala-Pentti-lampea viettävällä rinteellä oleva suppea, n. 10 m pitkä ja max. 3 m leveä terassi. Terassin laki on noin 82 m:n korkeudella (m mpy) ja juuri noin 79 m:ssä. Paikan keksi Harri Nyman, joka terassille tekemistään kolmesta koekuopasta löysi kvartsi-iskoksia sekä palaneita luunsiruja. Maaperä koekuopissa oli hieman noensekaista hiekkaa. Terassilla on parissa paikassa resenttejä penkomisen jälkiä - ilmeisesti jälkiä hiekanottokokeilusta.

Paikka sijaitsee samalla laajalla harjualueella, jolla on todettu kolme muuta kivi- tai varhaismetallikautista asuinpaikkaa (kohteet 7, 40, 43) ja läheisyydestä lisäksi kaksi (kohteet 8 ja 41). Korkeuden perusteella kyseinen paikka lienee kivikautta nuorempi.

(karttaliite I:6)

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Ala-Pentti b	Iny.nro:	43

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **varhaismetallikautinen** tekst.

Kartta: **3141 08**
X: 6819 48 Y: 3521 72 Z: 80 Z2: 83

Kunto: **1** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt koekuopasta. Hiekkakangasta. Terassi.

Tutkija:	Nyman, H.	Inventointi	w/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	Inventointi	w/kk 1992 / 8

Tila: **Rantala** **696 404 0003 0006** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Mustonen, Tolvo August**
Osoite: **52300 RISTIINA**

Löydöt:

KM 27397: 1 SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 3.3 g, Sekoitteena niukasti kivimurskaa. Ulkopinta "taputeltu", sisä- pinnalla helkkoa juovitusta. Selämän läpimitta 6 mm.

KM 27397: 2 KVARTSI-ISKOKSIA, 4 kpl, 4.0 g.

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 7,8 km ESE, Ala-Pentti -lammen ja Vesterinlahden välisen harjun SW-päässä.

Sepänmaa 1992:
Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman sekä Earthwatch-ryhmän jäsenet Nick Teed, Mike Evans ja Ben Zajicek.

Paikka on lounaaseen pistävän harjun kärjessä olevalla terassilla. Terassin laki on n. 81-82 m:ssä ja juuri n. 79 m:ssä. Terassille tehtiin viittisen koekuoppaa, joista yhdestä löytyi kvartsi-iskoksia ja saviastianpala. Korkeuden ja osittain myös löytyneen keramiikan sekoitteen perusteella kyseessä on varhaismetallikautinen (tekstiilikeraaminen) asuinpaikka. Paikka vaikutti täysin koskemattomalta.

(karttaliite I:6)

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Metelinniemi	Inventointi:	44

Mj. Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
 Ajoitus: **kivikautinen** vmk?

Kartta: **3141 08**
X: 6816 06 Y: 3522 30 Z: 79 Z2: 83

Löydöt hiekkateiden pinnasta. Kivikkoista ja kallioista hiekkakangasta.

Tutkija:	Lehtinen, L.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila: **Kaislaranta 696 404 0002 0105** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Kiuru, Pauli Pekka**
 Osoite: **Veräjämäenkuja 4, 00650 HELSINKI**
 Tila: **Kaislaranta 696 404 0002 0105** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Kiuru, Ethel Edith M.**
 Osoite: **Veräjämäenkuja 4, 00650 HELSINKI**

Löydöt:

KM 27398: 1 **KVARTSIESINE, kaavin, 1 kpl, 6.5 g, Epävarma.**
Kvartsimukulan alkuperäistä pintaa jäljellä.
Yhdellä pitkällä ja yhdellä lyhyellä sivulla
mahdollisesti retusoidut suorahkot terät.

KM 27398: 2 **KVARTSI-HSKOKSIA, 6 kpl, 17.6 g.**

KM 27398: 3 **KVARTSI-HSKOKSIA, 4 kpl, 95.0 g.**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 10 km SE, Aartamaniemen Metelinniemen länsipuolella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Leena Lehtinen ja Harri Nyman.

Paikka on Aartamaniemen eteläosassa, Metelinniemen länsipuolella. Kesämökeille johtavalta tieltä löytyi kahdelta eri korkeustasolta kvartsi-iskoksia. Alempi löytötaso oli mökkiteiden risteyksessä, noin 80 m:n tasolla - paikalla on loiva terassi, jonka tyvi on 78-79 m:ssä. Tästä noin 20 m tietä luoteeseen on toinen loiva terassi, jonka päällä on selvä kvartsikeskittyminen. Tämän terassin laki on n. 83 m:n ja tyvi n. 81 m:n tienoilla.

Alue on kaakkoon viettävää, hiekkapohjaista mutta erittäin louhikkoista. Löytökorkeuden perusteella ainakin alempi taso on kivikautta nuorempi.

(karttaliite 1:5)

Metelinniemen tyvellä on pieni kallio, joka käytiin röykkiöiden löytymisen toivossa tarkastamassa. Kallion laella on kivistä koottu pöytämainen rakennelma, joka mielestäni on selvästi resentti (viereisen kesämökin asukkaiden rakentama?). Lapinraunioita ei paikalla kuitenkaan ole.

Paikasta n. 500 m N on kivikautinen asuinpaikka (kohde 45).

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Aartamanieni	Inv.nro:	45

Mj.Tyyppi:	asuinpaikka	Luokka:	2
Ajoitus:	kivikautinen		ka II
Kartta:	3141 08		
	X: 6816 57	Y: 3522 31	Z: 84 Z2: 88
Löydöt tienleikkauksista ja -pinnoista. Hiekkakangasta, terassi. Asumus-painanteita. Teitä.			

Tutkija:	Lehtinen, L.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila:	Haapala	696 404 0002 0142	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Alfthan, Olof Sigurd		
Osoite:	Kuusisaarenpolku 5, 00340 HELSINKI		

Löydöt:	
KM 27399: 1	NUOLENKÄRKI, piltä, 1 kpl, 2.2 g, Punertavanharmaata piltä. Soikea, levein kohta keskeltä hieman kärkeen. Kauniisti retusoitu.
KM 27399: 2	SAVIASTIANPALOJA, 10 kpl, 23.2 g, Sekoitteena hiekkaa tai kivimurskaa. Saviaines tiivistä. Koristeluna kampaleimapainanteita ja kuopan katkelmia Seinämien läpimitat 7-10 mm.
KM 27399: 3	PII-ISKOKSIA, 4 kpl, 8.5 g, Vaaleanharmaata -harmaata - punertavaa piltä. Kahdessa kappaleessa mahdollisia työstön jälkiä.
KM 27399: 4	KVARTSI-ISKOKSIA, 4 kpl, 20.3 g, Kahdessa kappaleessa mahdollisia työstön jälkiä.
KM 27399: 5	KIVILAJI-ISKOKSIA, 1 kpl, 7.7 g, Harmaata tiivistä kivilajilla.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 9,5 km SE, Aartamaniemen keskikohdan tienoilla.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Mukana oli Leena Lehtinen ja Harri Nyman.

Alue on laajaa hiekkakangasta. Alueen tienleikkauksia tutkittaessa havaittiin Aartamaniemen koillisosaan johtavan tien pinnassa ja leikkauksissa ilmoitettujen koordinaattien kohdalta selvä löytökeskittymä (keramiikkaa, piikärki ym.). Tällä kohtaa tie oli lävistänyt asumuspainanteen ja löytöjä oli poimittavissa tieltä parinkymmenen metrin matkalta. Tästä paikasta n. 150 m:n matkalta länteen oli tienpinnassa ja leikkauksissa paikka paikoin havaittavissa piitä, kvartssia ja keramiikkaa - nämä jätettiin paikalleen. Alueella, lähinnä tien ja terassin eteläpuolella olevan törmän välisellä alueella on useita selviä asumuspainanteita. Terassin laki on n. 85-86 m:n tienoilla.

Alueella näyttää olevan melko laaja kampakeraaminen asuinpaikka. Paikkaa lävistävistä teistä huolimatta suurin osa aluetta on varsin hyvin säilynyt. Paikka voisi olla mm. asumuspainanteiden takia kiinnostava paikka tarkempaan kartoitukseen ja prospektointiin.

Paikasta n. 500 m S on (korkeuden perusteella) varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 5). Aartamaniemi on topografialtaan lähinnä laajoja hiekkakangaita ja kalliopaljastumia. Luulen että alueelta on löydettävissä useita asuinpaikkoja ja varsin mahdollisesti myös röykkiöitä.

(karttaliite 1:5).

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Himalansaari
Nimi:	Paskolampi	Inv.nro:	46

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
 Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 08**
X: 6812 86 Y: 3525 24 Z: 84 Z2: 86

Löydöt tienleikkauksesta. Maaperä hiekkaa-moreenia. Tienleikkaus.

Tutkija: **Nyman, Harri** inventointi w/kk **1992 / 8**
 Tutkija: **Sepänmaa, Timo** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Haavinginlahti 696 408 0001 0107** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Pytvänäinen, Eila Kaarina**
 Osoite: **Huvilakatu 6 as. 4, 50100 MIKKELI**
 Tila: **Haavinki 696 408 0001 0108** (kunta kylä tila talo)
 Omistaja: **Janhunen, Aiku Armas**
 Osoite: **Emolankatu 1, 50100 MIKKELI**

Löydöt:
KM 27400 KVARTSI-ISKOKSIA, 10 kpl, 30.0 g.

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14 km SE, Himalansaaren johtavan tien varressa, Liiansaaren kääntyvän tien risteyksestä n. 150 m W, Paskolammen NW-puolella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman sekä amerikkalaisia Earthwatch-ryhmän jäseniä.

Paikka sijaitsee NW-SE -suuntaisen, useiden kilometrien pituisen harjun NW-osassa, Paskolammen NW puolella, tien luoteislaidalla. Maaperä alueella on hienoa hiekkaa, puusto mäntyä. Paikka sijaitsee kapealla kannaksella, josta tie on tuhonnut suurimman osan. Paikan länsipuolella kohoaa jyrkkä mäki. Tien luoteislaidalla oli muutaman kymmenen neliömetrin alalta kuorittu pintaturpeet, ja paljastuneen hiekan pinnalla oli havaittavissa melko paljon kvartsi-iskoksia. Muutama kymmentä metriä NE rakennettiin omakotitaloja. Talojen kohta näyttää hyvältä kivikautisten asuinpaikkojen kannalta, mutta paikkaa ei tarkastettu.

Paikan länsipuolisen mäen laella sijaitsee (ilmeisesti) varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 2) ja n. 300 m SE ja 200 m SW kivikautisia asuinpaikkoja (kohteet 47 ja 48).

(karttaliite I:11)

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Himalansaari
Nimi:	Likolampi	Iny.nro:	47

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen** vmk?

Kartta: **3141 08**
X: 6812 72 Y: 3525 51 Z: 80 Z2: 83

**Löydöt tien vierestä kuoritulta alueelta. Hlekkakangasta. Teitä. Omakotiraken-
nusta vierellä.**

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi vv/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi vv/kk **1992 / 8**

Tila: **Lamminkannas** **696 408 0001 0110** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Janhunen, Alku Armas**
Osoite: **Emolankatu 1, 50100 MIKKELI**

Löydöt:
KM 27401 **KVARTSI-HSKOKSIA, 4 kpl, 92.7 g, Yhdessä kappaleessa
mahdollista retusointia.**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14,5 km SE, Liiansaareen johtavan tien varressa, Himalansaaren tien risteyksestä n. 200 m SE, Likolammen itäpuolella.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman sekä amerikkalaisia Earthwatch-ryhmän jäseniä.

Paikka on etelälounaaseen viettävää rinnettä, jossa noin 80 m:n tienoilla on terassi. Maaperä on siltin ja soran sekaista hiekkaa. Tien koillispuolisesta, korkeasta viistosta leikkauksesta löytyi kvartsi-iskoksia, joista osa otettiin talteen, osa (mm. n. 20 cm:inen kvartsiydin) jätettiin paikalleen. Löydöt keskittyivät selvästi terassin tienoille. Koekuoppia ei tehty. Tie on tuhonnut suuren osan asuinpaikkaa, mutta tien itäpuolella on jäljellä koskemata-
nta aluetta. Korkeuden perusteella paikka on kivikautta nuorempi.

Paikasta 300 m luoteeseen ja 400 m länteen on kivikautisia asuinpaikkoja (kohteet 46 ja 48) sekä 400 m luoteeseen, mäen päällä, ilm. varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 2).

(karttaliite 1:2)

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Himalansaari
Nimi:	Hotakka	Iny.nro:	48

Mj.Tyyppi:	asuinpaikka	Luokka:	2
Ajoitus:	kivikautinen		ka II?
Kartta:	3141 08		
	X: 6812 72 Y: 3525 14 Z: 83 Z2: 87		
Löydöt koekuopasta. Hiekkakangasta, terassi.			

Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	v/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	v/kk 1992 / 8

Tila:	Hotakka	696 408 0006 0036	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Hämäläinen, Oskar		
Osoite:	Hotakka, 52300 RISTIINA		

Löydöt:	
KM 27402	SAVIASTIANPALOJA, 1 kpl, 29.4 g, Sekoitteena hiekkaa tai kivimurskaa. Saviaines melko tiivistä. Koristeluna matalia kaksiosaisia painanteita ja soikean(?) kuopan katkelma. Seinämän läpimitta 9-11 mm.

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14 km SE, Hotakanlammen luoteispuolella, Hotakan talosta n. 140 m NNE.
Sepänmaa 1992: Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman ja amerikkalaisia Earthwatch-ryhmän jäseniä.
Paikka on kaakkoon viettävää hiekkarinnettä, jossa on useita terasseja eri tasoilla. Alimmalle, n. 85 m:n tasolla olevalle terassille tehdystä koekuopasta löytyi saviastianpala. Koekuoppa tehtiin heikkoon painauman tapaiseen muodostumaan (=mahdollinen asumuspainanne). Lähiympäristöön tehtiin joitakin muitakin koekuoppia, joista ei kuitenkaan löytynyt mitään.
Paikasta n. 150 m pohjoiseen, mäen päällä, on varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 2), sekä 150 m NE ja 400 m itään kivikautisia asuinpaikkoja (koht. 46 ja 47).
(karttaliite 1:2)

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Himalansaari
Nimi:	Haikanniemi	Inventointi nro:	49

Mj. Tyyppi:	asuinpaikka	Luokka:	2
Ajoitus:	kivikautinen		vmk
Kartta:	3141 08		
	X: 6811 17	Y: 3526 60	Z: 80 Z2: 83
Löydöt hiekkatien pinnasta. Hiekkakangasta. Tie.			

Tutkija:	Nyman, Harri	Inventointi	w/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, Timo	Inventointi	w/kk 1992 / 8

Tila:	Haikanniemi	696 408 0001 0037	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Salomaa, Väinö Viljam		
Osoite:	Saramäki, 52830 SUOMENNIEMI		

Löydöt:	
KM 27403	KVARTSI-ISKOKSIA, 6 kpl, 10.0 g.

<p>Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 16 km SE, Aholammen etelärannalla olevan Haikanniemen länsiosassa.</p> <p>Sepänmaa 1992:</p> <p>Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Harri Nyman ja amerikkalaisia Earthwatch-ryhmän jäseniä.</p> <p>Paikka on Aholammen eteläpuolella olevan pohjoiseen pistävän hiekkapohjaisen Haikanniemen länsiosassa. Niemen kärkeen johtavalta tieltä, noin 82-83:n korkeudella olevalta terassilta löytyi kvartsi-iskoksia. Terassin juuri lienee noin 80 m:n tienoilla. Ympäristöön, lähinnä tien ja pellon väliselle alueelle, tehtiin joukko koekuoppia, joista joissakin oli havaittavissa heikkoa nokimaata, mutta ei löytöjä. Maasto viettää paikalla lähinnä länsiluoteeseen.</p> <p>Korkeuden perusteella paikka voi olla kivikautta nuorempi. Tiestä huolimatta paikka on melko hyvin säilynyt. Koko Haikanniemen alue lähiympäristöineen on topografisesti otollista muinaisjäännösten kannalta, mutta pikaisella etsimisellä ei lisää merkkejä muinaisjäännöksistä havaittu.</p> <p>(karttaliite 1:2)</p>
--

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Toijala
Nimi:	Ruskiakangas	Inv.nro:	50

Mj.Tyyppi: **asuinpaikka** Luokka: **2**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 11**
X: 6815 16 Y: 3533 95 Z: 85 Z2: 88

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Löydöt tien pinnasta. Soraa. Sorakuoppa, teitä.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Salmenranta** **696 461 0004 0010** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Korhonen, Nillo Johannes**
Osoite: **(ei os.)**

Löydöt:
KM 27404 **KVARTSI-ISKOKSIA, 5 kpl, 19.5 g, 1-2:ssa kappaleessa mahdollisia käyttöjälkiä.**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 20,5 km ESE, Yöveden Ruohoselän ja Tirolahden välisen niemen kaakkoisosassa.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Alue on eteläkaakkoon viettävää sorarinnettä, jossa noin 85 m:n tasolla on paikoin selvä muinaistörmä. Puusto on pääasiassa mäntyä. Maaperä soraa.

Inventointilöydöt ovat kesämökkitieltä pohjoiseen pienelle sorakuopalle haarautuvan tien risteyksestä, tien pinnalta, muutaman kymmenen neliömetrin alalta. Heti löytökohdan SSE-puolella on törmä. Ympäristöön tehtiin melko paljon koekuoppia, mutta muita merkkejä muinaisjäännöksistä ei tavattu.

Karttaliite I:16

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Uusihuttula
Nimi:	Vartioniemi	Inv.no:	51

Mj.Tyyppi:	röykkiö	Luokka:	2
Ajoitus:	varhaismetallikautinen		
Kartta:	3141 09		
	X: 6822 24	Y: 3529 26	Z: 83 Z2: 85
Kunto:	1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Lapinraunio, nelikulmainen, koko n. 3 x 7 x 1 m. Kallionyppylän reunalla.			

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Lehtinen, L.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila:	Länsiranta	696 463 0001 0024	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Välsänen, Reino Olavi		
Osoite:	52360 SOMEENJÄRVI		

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14,5 km E, Louhiveteen pistävän Vartioniemen eteläosassa.

Sepänmaa 1992:

Paikalle osuttiin inventoinnissa elokuussa -92 sillä perusteella, että vuoden 1987 peruskartalle oli merkitty muinaisjäänösmerkki. Paikalla oli lisäksi Pirjo Hamari ja Leena Lehtinen.

Kyseessä on kivistä röykkiö, mitat n. 7 x 3 m, korkeus n. 60 cm, ladottu halkaisijaltaan 20-50 cm:n kokoisista kivistä ilman maataytettä. Suunta on likimain SW - NE. Röykkiön reunoilla on paikoin havaittavissa mahdollista kylmämuurattua reunalatomusta. Muoto on ilmeisesti alunperin ollut suorakaide. Röykkiössä voi hahmottaa useita tarhamaisia, suorakaiteen muotoisia rakenteita.

Röykkiö on koottu muutaman kymmenen metrin pituisen kallionyppylän laelle. Ranta on 20-30 m etelään. Sen kohdalla ja ympäristössä on joku vuosi sitten suoritettu metsänhakuuta. Röykkiö vaikuttaa hyväkuntoiselta eikä siinä päällisin puolin ole näkyvissä penkomisen tai muun tuhon jälkiä.

(karttaliite I:14)

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Laasola
Nimi:	Pulmionniemi b	Inv.nro:	52

Mj.Tyyppi:	hajalöytöpaikka	Luokka:	3
Ajoitus:	kivikautinen	vmk?	
Kartta:	3141 06	Koordinaatit:	paikka
	X: 6823 55 Y: 3519 07 Z: 80 Z2: 83		
Kunto:	1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Löydöt koekuopista. Mahdoll. asumuspainanteita. Mahd. asuinpaikka. Tasaista hiekkakangasta. Terassi.			

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	vv/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	vv/kk 1992 / 8

Tila:	Pulmio	696 429 0002 0038	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Inkinen, Martti Anders		
Osoite:	29 les Hauts de Veyriere, F06560 val Bonne, FRANCE		

Löydöt:	
KM 27405	KVARTSI-ISKOKSIA, 2 kpl, 5.4 g, Suurempi kappale iskosmainen, mutta kauttaaltaan pyörästynyt (veden kuluttama?). Pienempi kappale "selvä" iskos.

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 4,8 km ENE, Louhiveden länsiosassa olevalla Pulmionniemellä.
Sepänmaa 1992:
Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Paikalla oli lisäksi Pirjo Hamari.
Pulmionniemi on pohjoiseen, Louhiveteen, pistävä melko tasainen hiekkapohjainen niemi. Niemen keskiosan halki kulkevan (peruskarttaan merkityn) polun pohjoisosassa on terassin päällä joukko matalia, pyöreitä ja soikeita, halkaisijaltaan 4-6 m:n painanteita. Päällisin puolin painanteet muistuttavat asumuspainanteita, vaikkakin ovat melko heikkoja. Painanteet ovat n. 82 m:n tasolla olevan terassin päällä, terassin juuri on noin 79 m:ssä.

Painanteisiin tehtiin useita koekuoppia, joista muutamissa oli havaittavissa hyvin heikkoa nokimaata. Kaksi kvartsiä löytyi vierekkäisistä, polun itäpuolella olevista painanteista. Toinen kvartsi on "selvä" iskos, toinen pyörästynyt - mahdollisesti luonnonkivi tai veden pyörästämä iskos. Maaperä kaikissa koekuopissa vaikutti selvästi huuhtoutuneelta.

Koska koekuoppia tehtiin melko paljon (ehkä viitisentoista), mutta paikalta ei silti saatu enempää todisteita kiinjteestä muinaisjäänöksestä, on paikka toistaiseksi luetteloitu hajalöytöpaikkana. Paikka on kuitenkin topografialtaan oivallinen asuinpaikkojen kannalta - en myöskään pitäisi painanteita luonnonmuodostumina. Oletankin, että kyseessä on asuinpaikka, mutta sen varmistamiseksi paikalla tulisi tehdä lisätutkimuksia. Paikka lienee korkeuden perusteella kivikautta nuorempi.

(karttaliite I:12)

Pulmionniemen länsiosassa, paikalta n. 150 m W (kohde 20) ja 500 m SSE (kohde 22) on asuinpaikkoja, joista jälkimmäinen varmuudella varhaismetallikautinen. Paikasta viitisenkymmentä metriä etelään on merkillinen kivirakennelma (n. 10 x 3 m, "L":n muotoinen), joka saattaa olla jonkin sodan aikainen puolustusrakennelma.

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Lyytikälä
Nimi:	Kallromäki	Inv.nro:	53

Mj.Tyyppi:	hajalöytöpaikka	Luokka:	3
Ajoitus:	kivikautinen		
Kartta:	3141 06	Koordinaatit:	paikka +- 30 m
	X: 6823 87 Y: 3516 10 Z: 84 Z2: 86		
Kunto:	4 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Löydöt pelloilta, hiekkaiselta kohdalta. Asuinp. lähistöllä? Peltoa, maaperä hiekkaa-silttiä.			

Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk 1992 / 8

Tila:	Kallorinne	696 436 0004 0002	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Paukkunen, Aarre Helge		
Osoite:	Lyytikälä, 52300 RISTIINA		
Tila:	Kallorinne	696 436 0004 0002	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Paukkunen, Tenho Kalevi		
Osoite:	Lyytikälä, 52300 RISTIINA		

Löydöt:	
KM 27406: 1	KVARTSIESINE, kaavin, 1 kpl, 1.3 g, Harmaata raitakvartsia. Lattea kappale, jonka yhdellä sivulla kaareva kaunisti retusoitu terä. .
KM 27406: 2	KVARTSI-ISKOKSIA, 3 kpl, 5.3 g.

#
Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 2,9 km NE, Rantalan talosta n. 150 m SSW, Niskuslammen SE-puolella, pelloilla.
Sepänmaa 1992:
Paikka on lounaaseen viettävää peltoa, jossa noin 85 m:n tienoilla on törmän tapainen. Törmän päällä maaperä on lähinnä hiekkaa, alapuolella silttiä. Hiekka-alueelta, törmän reunan tienoilta löytyi pintapöiminnässä kaunis pieni kvartsikaavin sekä 3 kvartsi-iskosta. Löydöt olivat hajallaan noin 50 x 50 m:n alueella. Tarkastusolosuhteet olivat hyvät (peltokynnös), joten jos paikalla olisi asuinpaikka, olisi löytöjä odottanut

enemmän ja/tai selviä löytökeskittymiä. Tämän perusteella oletan, että tarkastetulla alueella ei ole varsinaista asuinpaikkaa, mutta mahdollisesti kylläkin aivan lähistöllä, esimerkiksi pellon pohjoispuolella metsässä, tai tarkastetun peltosaran eteläpuolella (kyseinen kohta - peltoalueen pohjoisin sarka, lev. n. 100 m - oli ainoa kynnettynä ollut osa pelloista tarkastus-ajankohtana). Toisaalta paikka on kivikaudella ollut nykyisten Yöveden ja Louhiveden yhdistävän vesitien varressa (ja myöhemminkin kulkureitin - vrt. alueen nimi Juuritaipale), joten hajalöytöjä on alueelta nähdäkseni muutenkin odotettavissa. Lähin kivikautinen asuinpaikka (hieman epävarma) sijaitsee paikasta 650 m pohjoiseen (kohde 9).

Paikalla oli lisäksi Harri Nyman sekä Earthwatch-ryhmän jäseniä.

(karttaliite I:7)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Hartikkala
Nimi:	Pyöriälähti	Inv.nro:	54

Mj.Tyyppi: **hajalöytöpaikka** Luokka: **3**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 08** Koordinaatit: **paikka**
X: 6819 08 Y: 3520 40 Z: 84 Z2: 87

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Kvartseja tien pinnasta ja leikk. Mahdoll. asuinpaikka? Hiekkakangasta. Terassi. Tie.

Tutkija:	Lehtinen, L.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila: **Hannari** **696 404 0001 0049** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Otto Nestori Koistisen perilliset**
Osoite: **(ei os.)**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 6,6 km ESE, Yöveden Pyöriälahden NW-puolella, Hannarin talosta n. 200 m NE.

Sepänmaa 1992:

Paikka on kaakkoon viettävää hiekkarinnettä, jossa noin 84 m:n tienoilla on terassin laki ja juuri noin 80 m:ssä. Terassille nousee polku, jonka leikkauksesta, terassin laelta löytyi kaksi kvartsi-iskosta. Iskoksia ei otettu talteen. Ympäristöön tehtiin joitakin koe-kuoppia, joista ei havaittu lisäviitteitä muinaisjäännöksestä. Topografisesti paikka kuitenkin vaikuttaa hyvin otolliselta kivikautisten asuinpaikkojen kannalta. Paikka tulisikin tarkastaa uudelleen. Toistaiseksi kohde on kuitenkin rekisteröity hajalöytöpaikkana.

Paikalla olivat lisäksi Leena Lehtinen ja Harri Nyman.

(karttaliite I:6)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Kirkonkylä
Nimi:	Puistopolku	Inv.nro:	55

Mj.Tyyppi:	liesi	Luokka:	2
Ajoitus:	ajoittamaton		
Kartta:	3141 06	Koordinaatit:	paikka
	X: 6820 91 Y: 3514 59 Z: 86 Z2: 90		
Kunto:	4 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)	Uhanalaisuus:	4 (1=ei, 3=on)
Liesi tien leikkauksessa. Ei muita löytöjä. Jyrkän sorarinteen alla. Tienleikkaus.			

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	w/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk 1992 / 8

Tila:	Brahelinna	696 434 0003 0114	(kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Suomen valtio / Ammattikasvatushallitus		
Osoite:	Hakanlemenkatu 2, 00530 HELSINKI		

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 0,6 km SSE, Puistopolku 7:ää vastapäätä, tien itä-leikkauksessa.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Mukana oli Pirjo Hamari.

Tien itäpuolisessa leikkauksessa oli näkyvillä n. 50 cm:n levyinen linssimäinen noki-alue, jossa oli palaneita noin nyrkin kokoisia kiviä - siis liesi. Lieden oli noin 20-30 cm:n syvyydessä ehjästä kivennäismaan pinnasta mitaten. Leikkausta tutkittiin tarkkaan, mutta muutamien palaneiden kivien ja heikkojen paikoittaisten nokimaajuovien, joita oli noin 3 m:n matkalla lieden molemmin puolin, lisäksi ei muita merkkejä muinaisjäännöksestä todettu.

Liesi sijaitsee jyrkän kallio- ja moreenirinteen WSW-tyvellä. Ilmeisesti lieden kohdalla on ollut hyvin kapea terassi, jonka tie on tuhonnut. Maaperä tien leikkauksessa on so-
raa.

Lieden ajoitus ja se, onko ympäristössä (muuta) kiinteää muinaisjäännöstä, jäi siis epäselväksi. Korkeuden - n. 88 m mpy - perusteella liesi voi olla kampakeraaminen tai nuorempi.

(karttaliite I:11)

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Uusihuttula
Nimi:	Pyöräpohja	lnv.nro:	56

Mj.Tyyppi: **hajalöytöpaikka** Luokka: **3**

Ajoitus: **kivikaufinen**

Kartta: **3141 09**

X: 6822 93 Y: 3528 64 Z: 86 Z2: 88

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Kvartseja polun pinnalla. Mahdollinen asuinpaikka. Hiekkaa/moreenia. Törmä.

Tutkija: **Nyman, H.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Pyöräpohja 696 463 0001 0014** (kunta kylä tila talo)

Omistaja: **Hämäläinen, Pekka Elias**

Osoite: **Huttula, 52340 HANGASTENMAA**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 14 km E, Hietaniemeen johtavan tien varrella, Pyöräpohjan talosta n. 180 m SSW.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Maaperä alueella on lähinnä hiekkapohjaista moreenia. Hietaniemeen johtavan tien länsipuolella on pieni terassi, jonka laki on noin 88 m:n tasolla ja juuri 85 m:n tienoilla. Tieltä erkaneeseen lounaaseen johtava polku, joka nousee terassille. Polun pinnalta, tien ja terassin laen väliltä löytyi yksi kvartsi-iskos, joka jätettiin paikalleen. Ympäristöön, lähinnä terassin laelle tehtiin muutamia koekuoppia, joista joissakin havaittiin nokimaata, mutta ei löytöjä. Kiireen vuoksi paikan tarkastaminen jäi valitettavasti pintapuoliseksi. Pidän hyvin mahdollisena, että paikalla tai lähistöllä on asuinpaikka. Paikka tulisi tarkastaa uudelleen. Toistaiseksi kohde on kuitenkin rekisteröity hajalöytöpaikkana.

Paikkaa tarkastamassa olivat lisäksi Harri Nyman ja Earthwatch-järjestön jäseniä.

(karttaliite I:14)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Parkatniemi
Nimi:	Kiviharju b	Inw.nro:	57

Mj.Tyyppi: **pyyntikuoppa-alue** Luokka: **2**
Ajoitus: **ajoittamaton**

Kartta: **3141 06**
X: 6827 10 Y: 3516 40 Z: 87 Z2: 88

Kunto: **3** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Pyyntikuoppia laajalla alueella. Pääas. tasaista mäntykangasta.

Tutkija: **Hamari, P.** inventointi w/kk **1992 / 8**
Tutkija: **Sepänmaa, T.** inventointi w/kk **1992 / 8**

Tila: **Hankataipaleenlahti 696 444 0001 0067** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Härkänen, Vesa Tapani**
Osoite: **Parkatniemi, 52300 RISTIINA**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 6 km NNE, Hangastenmaalle johtavan tien varressa, Juurisalmen sillasta n. 1,4 km NE.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Mukana oli Pirjo Hamari.

Paikka on tasaista hiekkakangasta. Hangastenmaantien pohjois- ja Hankataipaleenlahdelle johtavan hiekkatien länsipuolisella alueella on lukuisia (= yli 10 tieltä laskettuna) pyöreitä noin parimetrisiä kuopanteita, syvyydeltään puolen metrin luokkaa. Kuoppia ei ehditty tarkemmin tutkia, mutta päällisin puolin ne näyttävät pyyntikuopiilta. Myös niiden sijainti - kannas Hankataipaleen- ja Kökönlahden välillä - puoltaa pyyntihankaan mahdollisuutta. Huomaa myös paikan pohjoispuolella sijaitseva "Hankataipaleenlahti" sekä itäpuolisen laajan alueen nimitys "Hangastenmaa".

Kuoppia voisi olla syytä jatkossa tutkiskella hieman tarkemmin. Esimerkiksi kartoitus voisi tuoda mielenkiintoista aineistoa.

(karttaliite I:9)

Lähialueella on todettu neljä esihistoriallista asuinpaikkaa (kohteet 12-15).

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Parkatniemi
Nimi:	Juurisalmi	Iny.nro:	58

Mj.Tyyppi: **pyyntikuoppia** Luokka: **2**
Ajoitus: **ajoittamaton**

Kartta: **3141 06**
X: 6825 62 Y: 3516 06 Z: 90

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Ainakin kolme suurta pyyntikuoppaa (?). Soraharju.

Tutkija:	Hamari, P.	Inventointi	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	Inventointi	w/kk	1992 / 8

Tila: **Kosoniemi 696 444 0002 0035** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Ikonen, Otto**
Osoite: **Juurisalmi, 52300 RISTIINA**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 4 km NNE, Koiravuorensalmen ja Haasialahden välisellä harjulla.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnin yhteydessä elokuussa -92. Kosoniemen talon suunnasta pohjoiseen Rouvalinmäen huipulle johtavan hiekkatien varrella, syvän leikkauksen päällä, tien molemmin puolin havaittiin kolme suurta, halkaisijaltaan n. 3-4 m:n kuoppaa, syvyydeltään metrin - puolentoista luokkaa.Reunavalleille ja itse kuoppaan tehtiin pari koepistoa, joissa ei havaittu hiiltä. Hiilimiilut eivät siten liene kyseessä. Joka tapauksessa kuopat ovat mielestäni selvästi ihmisen tekemiä. Sijainti on moreeni/hiekkaharjun etelään viettävässä rinteessä, törmän (korkein ranta?) päällä.

Kuopat ympäristöineen jäivät melko pikaisen vilkaisun varaan - lähistöltä saattaa löytyä lisää samanlaisia kuoppia, varsinkin jos kyseessä ovat pyyntikuopat.

(karttaliite 1:9)
##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Juottila
Nimi:	Linnavuori	Iny.nro:	59

Mj.Tyyppi: mahdollinen vartiopaikka Luokka: 3
Ajoitus: ajoittamaton

Kartta: 3141 09
X: 6822 98 Y: 3521 34 Z: 80 Z2: 108

Kunto: 1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Topografian ja nimen perusteella mahdoll. vartiopaikka Melko jyrkkärinteinen mäki. Hyvä näkyvyys. Ei vallituksia.

Tutkija: **Poutiainen, H.** tarkastus w/kk 1991

Tila: **Harju** 696 413 0002 0079 (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Heikkinen, Tolvo Ensio**
Osoite: **52340 HANGASTENMAA**

Paikka sijaitsee Ristin kirkosta 7 km ENE.

Poutiainen 1992:
" Suhteellisen jyrkkäpiirteinen mäki, jolta hyvä näkyvyys kauas Louhivedelle. Paikalla ei näkynyt merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä ts. ei vallituksia tms. "

(paikka tarkastettu elok. -90)

Sepänmaa 1992:

Paikkaa ei tarkastettu v:n -92 inventoinnissa. Poutiaiseen viitaten paikka on nimen, sijainnin (Louhiveden pohjoisrannalla, Mikkelin ja Saimaan välisen vesireitin varrella) ja topografian (korkea, jyrkkäpiirteinen mäki, jolta hyvä näkyvyys Louhivedelle) perusteella mahdollinen tähystys- tai vartiopaikka.

Arkeologista näyttöä, joka todistaisi paikan kiinteäksi muinaisjäännökseksi, ei toistaiseksi ole.

Paikasta 2,5 km ESE sijaitsee Linnasaari (kohde 5) ja 8 km E Vartioniemi (kohde 60).

(karttaliite I:12)
##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Uusihuttula
Nimi:	Vartioniemi b	Inventointi nro:	60

Mj.Tyyppi: mahdollinen vartiopaikka Luokka: 3
Ajoitus: ajoittamaton

Kartta: 3141 09
X: 6822 44 Y: 3529 22 Z: 90 Z2: 100

Kunto: 1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)

Nimen ja topografian perusteella mahdoll. vartiopaikka. Jyrkkäpiirteinen kalliomäki. Hyvä näkyvyys.

Tutkija:	Hamari, P.	inventointi	w/kk 1992 / 8
Tutkija:	Lehtinen, L.	inventointi	w/kk 1992 / 8
Tutkija:	Nyman, H.	inventointi	w/kk 1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	inventointi	w/kk 1992 / 8

Tila: **Vällpalsta 696 463 0001 0018** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Välsänen, Matti Aatto Ilmari**
Osoite: **52360 SOMEENJÄRVI**
Tila: **Vartioniemi 696 463 0001 0026** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Välsänen, Reino Olavi**
Osoite: **52360 SOMEENJÄRVI**

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 15 km E.

Sepänmaa 1992:

Paikka tarkastettiin inventoinnissa paikannimen vuoksi. Kyseessä on jyrkkäpiirteinen kalliomäki Vartioniemen keskiosassa. Mäen laelta on varsin hyvä näkyvyys etenkin kaakkoon Louhiveden Väisänkivenselän suuntaan, mutta myös esim. pohjoisluoteessa pilkkottaa Niinivesi. Paikka sijaitsee strategisesti hyvällä kohdalla: mäeltä on mahdollista tarkkailla vesiliikennettä, joka kulkee Mikkeliin toisaalta Yövedeltä Varkaantaipaaleen kautta Louhivedelle ja edelleen Juurisalmen kautta Ukonvedelle että toisaalta Ruokotaipaaleen seudulta nykyistä Ristiinan ja Puumalan sekä Anttolan rajaa pitkin Louhiveden itäosaan ja sieltä Mikkeliin. Väisänkivenselältä, Vartioniemen kohdalla, kääntyy lisäksi vesitie pohjoisluoteeseen Paljavedelle ja sitä pitkin Mikkeliin mlk:n itäosiin.

Mäen etenkin pohjois- ja länsirinteet ovat lähes pystysuoria. Etelä- ja kaakkoisrinteet ovat hieman loivempia. Näissä loivemmissa osissa on hieman epämääräisiä kivistä. Primaari tulkinta kivistä on jääkauden jälkeiset rantavallit. Nähdäkseni ei kuitenkaan ole poissuljettua, että kiveykset olisivat ihmisen muokkaamia suojuvalleja. Tämän selvittäminen vaatisi nähdäkseni arkeologisia kaivauksia.

Mäen laelle kivennäispitoisille alueille tehtiin pari koekuoppaa, mutta mitään merkkejä ihmisen toiminnasta näissä ei havaittu.

—

Mäeltä 200 m etelään, Hietalahden rantakalliolla, sijaitsee lapinraunio (Vartioniemi a, kohde 51).

—

(karttaliite I:14)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Lūkala
Nimi:	Keikkaniemi	Inventio:	61

Mj.Tyyppi:	röykkiö	Luokka:	2
Ajoitus:	ajottamaton		
Kartta:	3141 05		
	X: 6819 60 Y: 3513 00 Z: 77 Z2: 80		
Kunto:	1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Kymmenkunta maan ja kiven sekaista röykkiötä Maasto moreenia. Pienen peltotilkun vier. metsän laidassa.			

Tutkija:	Lehtinen, L.	Inventointi	v/kk 1991
----------	---------------------	-------------	------------------

Tila:	Kilpisalo	696 434 0001 0015 (kunta kylä tila talo)
Omistaja:	Piispanen, Risto Martti	
Osoite:	52420 PELLOSNIEMI	

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 2,4 km SW, Kilpijärven E-rannalla, Kilpijoen yläjuoksulta n. 150 m SSW.

Sepänmaa 1992:

Paikan on löytänyt Leena Lehtinen v. -91. Kävin Lehtisen kanssa paikalla elok. -92.

Kyseessä on kymmenkunta kivistä röykkiötä, halk. 2-4 m, kork. < 1 m. Röykkiöt ovat pyöreitä tai soikeita, osittain maansekaisia. Röykkiöt sijaitsevat pienen peltotilkun länsipuolella. Maaperä kohdalla on moreenia.

Todennäköisesti kyseessä ovat pelto- tai kaskiröykkiöt, mutta toisaalta ne muistuttavat myös hautaröykkiöitä. Ajoitus ja funktio ovat siis selvittämättä.

(karttaliite I:11)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Kirkonkylä
Nimi:	Rajatie 3	Inv.no:	62

Mj.Tyyppi: **röykkiö** Luokka: **2**
Ajoitus: **ajolttamaton**

Kartta: **3141 06**
X: 6820 89 Y: 3514 78 Z: 98 Z2: 100

Kunto: **2** (1=hyvä, 7=tuhoutunut) Uhanalaisuus: **2** (1=ei, 3=on)

Maansekainen kiviröykkiö. Tien laidalla, kalliorinteessä. Vieressä tummatulikukkaa.

Tutkija:	Seppänen, K.	arkeof.inv.	w/kk	1991
Tutkija:	Lehtinen, L.	tarkastus	w/kk	1992 / 8
Tutkija:	Sepänmaa, T.	tarkastus	w/kk	1992 / 8

Tila: **Linnanlempi 696 434 0006 0323** (kunta kylä tila talo)
Omistaja: **Kautlainen, Erkki Väinö Tapio**
Osoite: **Rajatie 3, 52300 RISTIINA**

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 700 m SSE, Rajatie 1:n ja 3:n välisellä rajalla.

Sepänmaa 1992:

Kohde on K. Seppäsen vuonna -91 arkeofyytti-inventoinnin yhteydessä löytämä. Tien vastakk. puolelta, kymmenisen metriä röykkiöstä löysi Seppänen tummatulikukkaa.

Röykkiö on eteläkaakkoon viettävään kalliorinteeseen kasattu ja sijaitsee vain parisen metriä tien pohjoispuolella. Röykkiö on kooltaan n. 1,5 x 2 m, korkeus n. 30 cm. Se on koottu pienehköistä pyöreistä kivistä.

Heti röykkiön itäpuolella on (talous)rakennuksen vanhaa kivijalkaa, johon röykkiö saattaa liittyä (esim. kiuas). Toisaalta röykkiö näyttää päällisin puolin varsin paljon rautakaufiselta hautaröykkiöltä. Sen sijainti vanhoihin peltoihin rajautuvalla kalliolla sekä tummatulikukan esiintyminen välittömässä läheisyydessä puoltaa nähdäkseni hautaröykkiön mahdollisuutta. Metallinilmaisella tutkiskellessani huomasin, että ympäristö on täynnä resenttiä rautaromua, kuten säilyketölkkejä ja muuta talousjätettä. Ilmeisesti paikka on ollut aiemmin viereisen talon jätetunkiona.

Seutu on kaavoitettua, mutta vielä ei uusia rakennuksia alueelle ole alettu rakentaa. Paikka on siis tuhoutumisuhan alainen.

Karttaliite I:11

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Koljola
Nimi:	?	Inv.nro:	100

Mj.Tyyppi: **hajalöytöpaikka** Luokka: **3**
Ajoitus: **rautakautinen** ristiretklaika
Kartta: **3141 03** Koordinaatit: **kylä**
X: 6823 50 Y: 3501 00 Z: 0

Ei tarkempia löytötietoja.

Löydöt:
KM 6483 MIEKKA, rautaa, 1 kpl, Nuplipäinen. Säilässä
kuitalankakoristelua. Ristiretklaika.

#

Koljolan kylä sijaitsee Ristiinan kirkosta n. 14 km W.

Sepänmaa 1992:

Kyseessä on ristiretkiaikainen miekka, joka on löytynyt viime vuosisadalla Koljolan kylästä. Tarkempia löytötietoja en ole saanut selvitettyä. Koljolan seudulla ei v:n -92 inventoinnissa liikuttu.

(Annetut koordinaatit ilmoittavat Koljolan kylän likimain keskikohdan!)

(ei karttaliitettä)

##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Liiansaari
Nimi:	Jukaransaari	Iny.nro:	101

Mj.Tyyppi: **hajalöytöpaikka** Luokka: **3**
Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 10** Koordinaatit: **kylä**
X: 6808 50 Y: 3532 50 Z: 0

Löytynyt taloll. Jonas Tarhosen kydöstä. Ei tarkempia löytötietoja.

Löydöt:

KM 1935: 2 TASATALTTA, 1 kpl, Teränlasku pitkä.

#

Jukaransaari sijaitsee Ristiinan kirkosta n. 22 km SE.

Sepänmaa 1992:

Esine on löytynyt "Jonas Tarhosen kydöstä Jukaransaaresta".Tarkempia löytötietoja ei ole.

Jukaransaarella käytiin pikaisesti kääntymässä inventoinnin yhteydessä, mutta muinaisjäännöksiä ei ollut aikaa etsiä. Alueella näyttää paikka paikoin olevan sopivan näköisiä kohtia kivikautisten asuinpaikkojen kannalta.

(Annetut koordinaatit ilmoittavat likimain Jukaran "kylän" keskuksen.)

(ei karttaliitettä)

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Lūkala
Nimi:	?	Inv.nro:	102

Mj.Tyyppi: **hajalöytöpaikka** Luokka: **3**

Ajoitus: **kivikautinen**

Kartta: **3141 06** Koordinaatit: **kylä**
X: 6822 00 Y: 3514 50 Z: 0

Talonp. Juho Tikan pellostä. Ei tarkempia löytötietoja.

Löydöt:

KM 6928: 1 KOURUTALTTA, 1 kpl, Suorakantainen, kouru syvä.

#

Liikalan kylä on nykyistä Ristiinan keskustaajamaa.

Sepänmaa 1992:

Löytötietojen mukaan "löytynyt talonp. Juho Tikan pellostä Liikalan kylästä". Tiedot eivät riitä kohteen paikantamiseen.

##

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Kuomro
Nimi:	Honkataipale	Iny.nro:	103

Mj.Tyyppi:	hajalöytöpaikka	Luokka:	3
Ajoitus:	kivikautinen		
Kartta:	3141 02		
	X: 6810 52 Y: 3508 74 Z: 82		

Löydöt:	
KM 24875	KOURUTALTTA, 1 kpl, Diabaasia?.

#
Paikka sijaitsee Ristinän kirkosta 12,5 km SSW.
Sepänmaa 1992:
Esineen on löytänyt Pentti Valanti (os. Tammissalontie 28, 00830 HELSINKI). Lauri Pohjakallio kuuluu tarkastaneen paikan (ei tarkastuskertomusta) toteamatta muinaisjäännöstä.
Paikalla ei käyty v:n -92 inventoinnin yhteydessä. Kartan perusteella seutu vaikuttaa lupaavalta asuinpaikkojen kannalta. Paikka sijaitsee Kymijoen vesistöalueelta Saimaalle johtavan taipaleen suulla.
(ei karttaliitettä)
##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Liiansaari
Nimi:	Töpynsaari	Iny.nro:	104

Mj.Tyyppi:	röykkiötä	Luokka:	2
Ajoitus:	ajoittamaton		
Kartta:	3141 10		
	X: 6807 27 Y: 3539 32 Z: 80 Z2: 85		
3 kiviröykkiötä, lisäksi potero. TARKASTETTAVA UUELLEEN !!! Kasvillisuus puolukkatyyppiä, puusto mäntyä.			

Tutkija:	Lehtinen, L.	tarkastus	vv/kk 1988
----------	---------------------	-----------	-------------------

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 28,5 km ESE, kunnan kaakkoiskolkassa, Liiansaaren itäpuolella.

Lehtinen 1988 (tarkastuskertomuksen muk.):

"Metsänhoitaja Yrjö Karppi ilmoitti keväällä -88 (Savonlinnan maakunta-)museoon, että Töpynsaarella on lapinraunion näköisiä kiviraunioita. Kävin paikalla 16.6., jolloin saaresta löytyi kolme kivirauniota. Näistä otettiin tarkat muistiinpanot ja valokuvat. Seuraavalla viikolla Karppi oli kuitenkin saanut kahdesta lähteestä selville, että saarella oli 1920-luvulla ollut noin 10 vuoden ajan luvaton mökki, jonka omistaja oli myöhemmin siirtänyt pois. Karppi arveli, että ko. kivikasat olisivat tämän asutuksen muistoja."...

Kuvaus:"Kolme kivirauniota eri puolilla saarta. Keskiosan korkeimman kohdan itäpuolella pyöreä kupumainen kasa. Halk. 4-5 m, vahvasti sammaloitunut. Saaren eteläosassa kaksi matalaa rauniota, joista toinen pitkulainen. Kaikki ovat ns. näköalapaikalla. Lisäksi saaren koillisosassa on kivistä ladottu yhden miehen potero ison kiven vieressä. On todennäköistä, että ainakin eteläosan rauniot ovat Karpin mainitsemia talonjäännöksiä. Selvimmin haudalta vaikuttava on itäosan raunio, joka sijaitsi noin 50 m itärannasta länteen päin, aivan korkeimman kohdan keskiosan kohdalla, sen ja rannan välissä. Kivikasan päällä kasvoi kaksi nuorta mäntyä. Saari on muuten täysin asumaton, kasvillisuus puolukkatyyppiä (VMT). Saarella kasvaa nuorta ja vanhempaa mäntyä, joista osa kärventyneen näköisiä. Saarella on joskus tn. ollut metsäpalo.".....

Sepänmaa 1992:

En tarkastanut paikkaa inventoinnin yhteydessä. Mielestäni paikka tulisi jatkossa ehdottomasti tarkastaa, jotta saataisiin parempi selko röykkiöiden laadusta: lapinraunioita vai muita. Paikalle pääsemiseksi tarvitaan vene.

(ei karttaliitettä v.n -92 inventointikertomuksessa)

Kunta:	RISTINA	Kylä:	Korhola
Nimi:	Xxx	Iny.nro:	105

Mj.Tyyppi: raudanvalmistuspaikka ? Luokka: 2
Ajoitus: ajoittamaton

Kartta: 3141 06
X: 6828 10 Y: 3518 02 Z: 92 Z2: 95

Kiviröykkiö, josta turpeen alta rautakuonaa. Koko 5 x 3 m. Puretun talon pihapiiriä. Lähellä Thalictriumia.

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkosta 7,8 km NNE.

Sepänmaa 1992:

Paikka löytyi inventoinnissa elokuussa -92. Mukana oli Harri Nyman.

Kohde sijaitsee vuoden -87 peruskarttaan nimeämättömän, nyttemmin puretun talon pihapiirissä, talosta n. 30-40 m NNE, pellon W-laidalla. Kyseessä on n. 3 x 5 m:n kokoinen, 1-1,5 m:n korkuinen turpepeitteinen kasa. Turpeen alta löytyy kiviä ja suuria rautakuonamöykkyjä. Tarkemmin kasaa ei tutkittu, joten ajoitus ja funktio jäivät epäselviksi. Mitä ilmeisimmin kasa ilmaisee paikalla tai lähistöllä tapahtuneesta raudanvalmistuksesta. Sitä onko kyseessä raudanpelkistys- tms. paikka vai ovatko kuonat kulkeutuneet läjään kauempaa, en osaa sanoa. Hyvin mahdollisesti ajoitus on nuori.

Alueella on useita muitakin kiinnostavan näköisiä kivikasoja. Paria vilkaistiin sammalten alle, mutta rautakuonaa ei havaittu. Ilmeisesti useimmat (=kaikki?) röykkiöt ovat pellon- ja pihapiirin raivaukseen liittyviä, mutta yleensä osittain maansekaisina, turvettuneina ja melko säännöllisen muotoisina ne ovat varsin paljon rautakautisten (hauta-)röykkiöiden näköisiä.

Röykkiöihin suhtauduttiin tavanomaista kiinnostuneemmin siksi, että puretun talon eteläpuolella oli n. 10 neliön alalla joko hoikka- tai keltaängelmää. Kukintojen puuttuessa lajimääritystä ei voitu tehdä.

V.n -92 inventointikertomuksessa ei ole karttaliitettä paikalta. Myöskään tilatietoja ei ole selvitetty. ##

Kunta:	RISTIINA	Kylä:	Luukala
Nimi:	Keikanniemi b	Inv.nro:	106

Mj.Tyyppi:	pyyntikuoppia 2 kpl	Luokka:	2
Ajoitus:	ajoittamaton		
Kartta:	3141 05	Koordinaatit:	Paikka +- 20 m
	X: 6819 54 Y: 3512 92 Z: 80		
Kunto:	1 (1=hyvä, 7=tuhoutunut)		
Kaksi pyyntikuoppaa moreeniharjanteella, järvestä n. 10 m. Kangasmetsää, kesämökille menevästä tiestä n. 20 m S.			

Tutkija:	Lehtinen, Leena	inventointi	v/kk 91 /11
----------	------------------------	-------------	--------------------

#

Paikka sijaitsee Ristiinan kirkolta 2.8 km SW. Kilpijärven E-rannalla Kilpijoen suusta n. 250 m SW.

Lehtinen 1992:

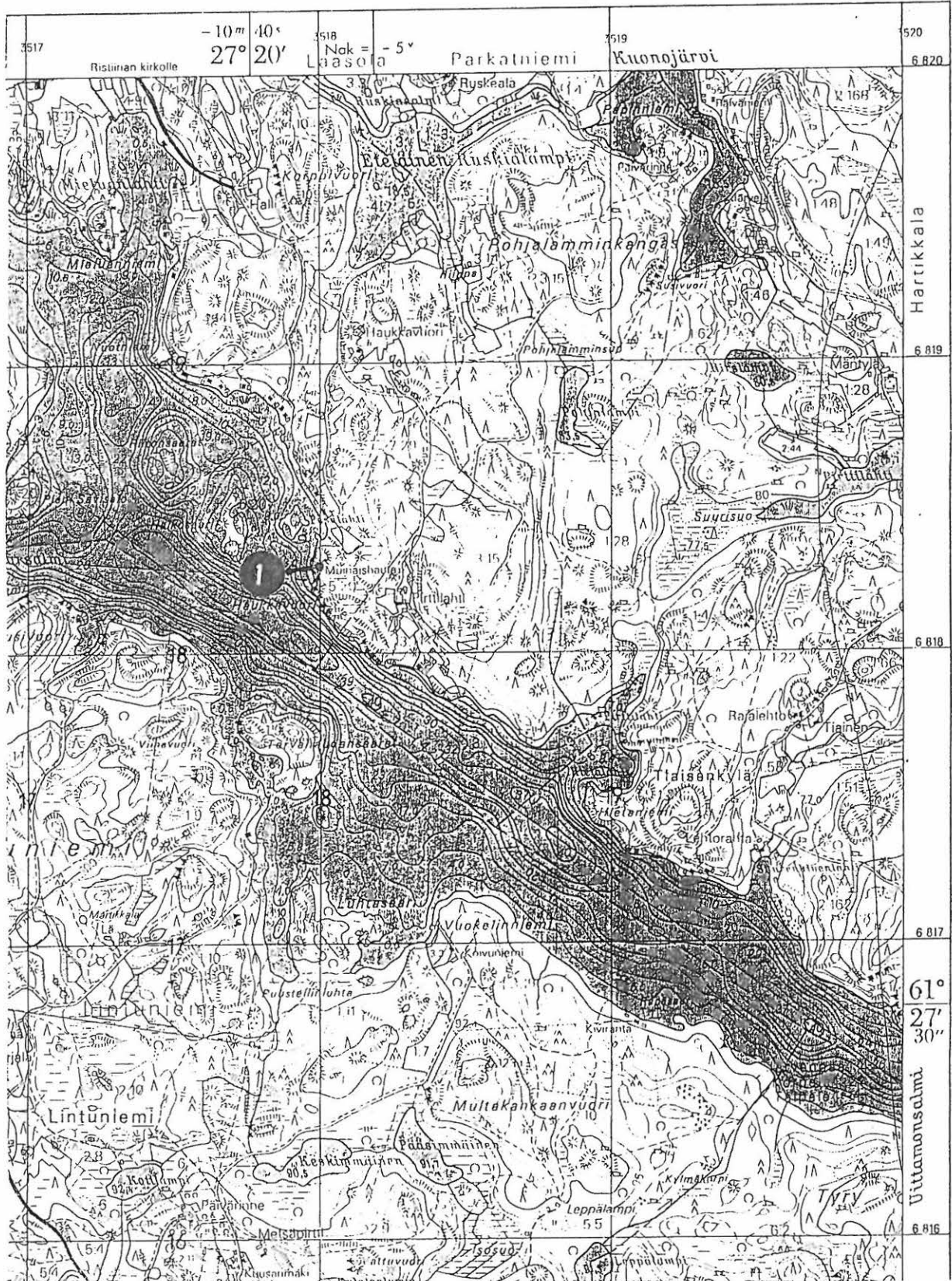
Keikanniemen pyyntikuopat löytyivät marraskuussa 1991 kaavoitettavien alueiden inventoinnin yhteydessä. Pohjoisempi kahdesta pyyntikuopasta erottuu selvästi ympäröivästä maastosta. Se on selvärajainen, halk. n. 2-3 m ja sijaitsee aivan järveen laskeutuvan rinteän harjalla. Pyyntikuoppa on 20 m S kesämökille menevän tien kääntöpaikalta, noin 30 m mökistä etelään.

Em. kuopasta noin 20 m S on toinen, matalampi ja epäselvemmin maastosta erottuva kuoppa. Sekin sijaitsee aivan järveen laskeutuvan törmän harjalla.

(Ei karttaliitettä Sepänmaan inventointikertomuksessa v:ita -92)

RISTINA 1, Liikala, Haukkavuori röykkiö

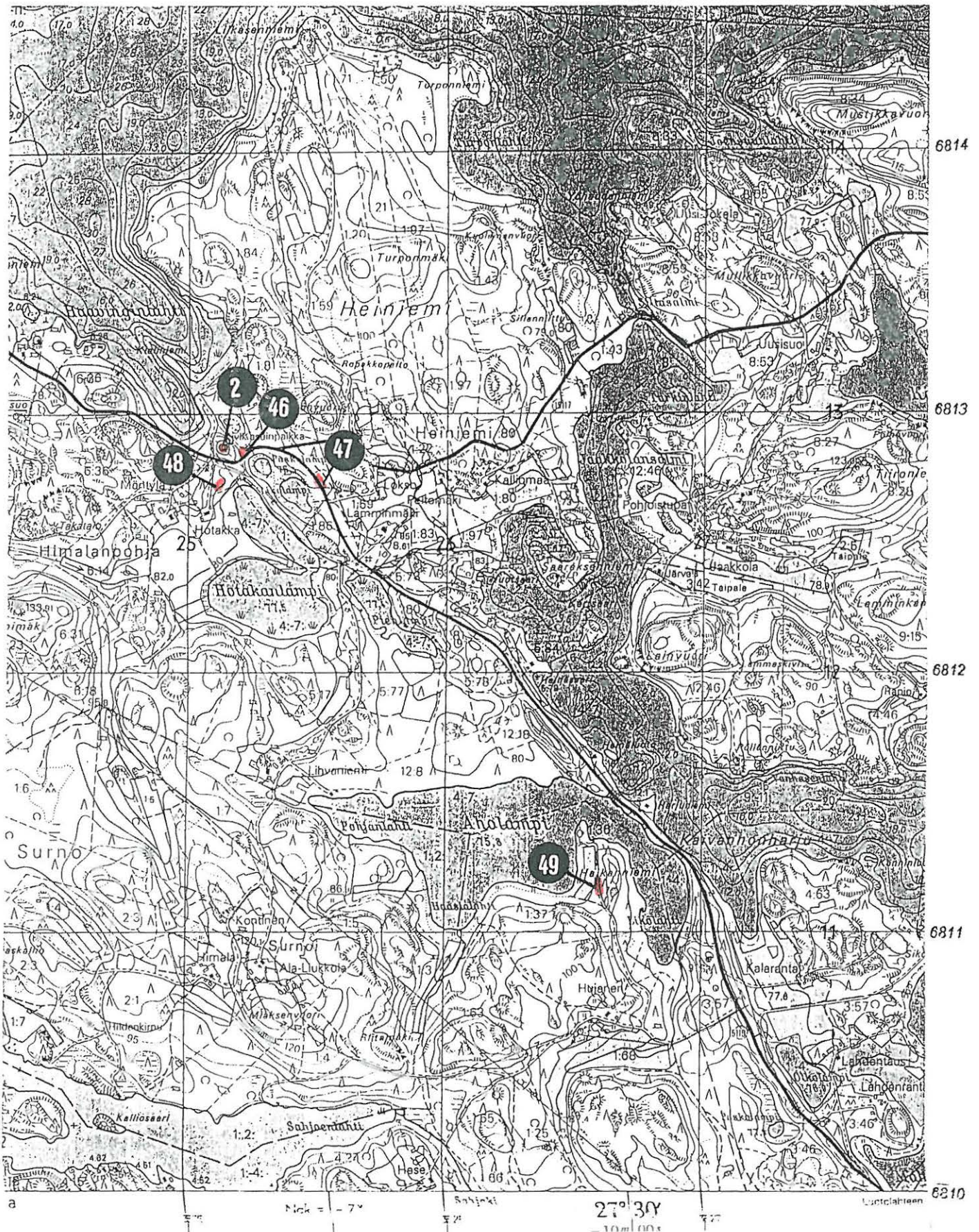
Pk 3141 05 PELLOSNIEMI, 1987

- RISTIINA 2, Himalansaari, Heiniemi
- 46, Himalansaari, Paskolampi
- 47, Himalansaari, Likolampi
- 48, Himalansaari, Hotakka
- 49, Himalansaari, Haikanniemi

- varhaismetallikautinen asuinpaikka
- kivikautinen asuinpaikka
- kivikautinen asuinpaikka
- kivikautinen asuinpaikka
- kivikautinen asuinpaikka

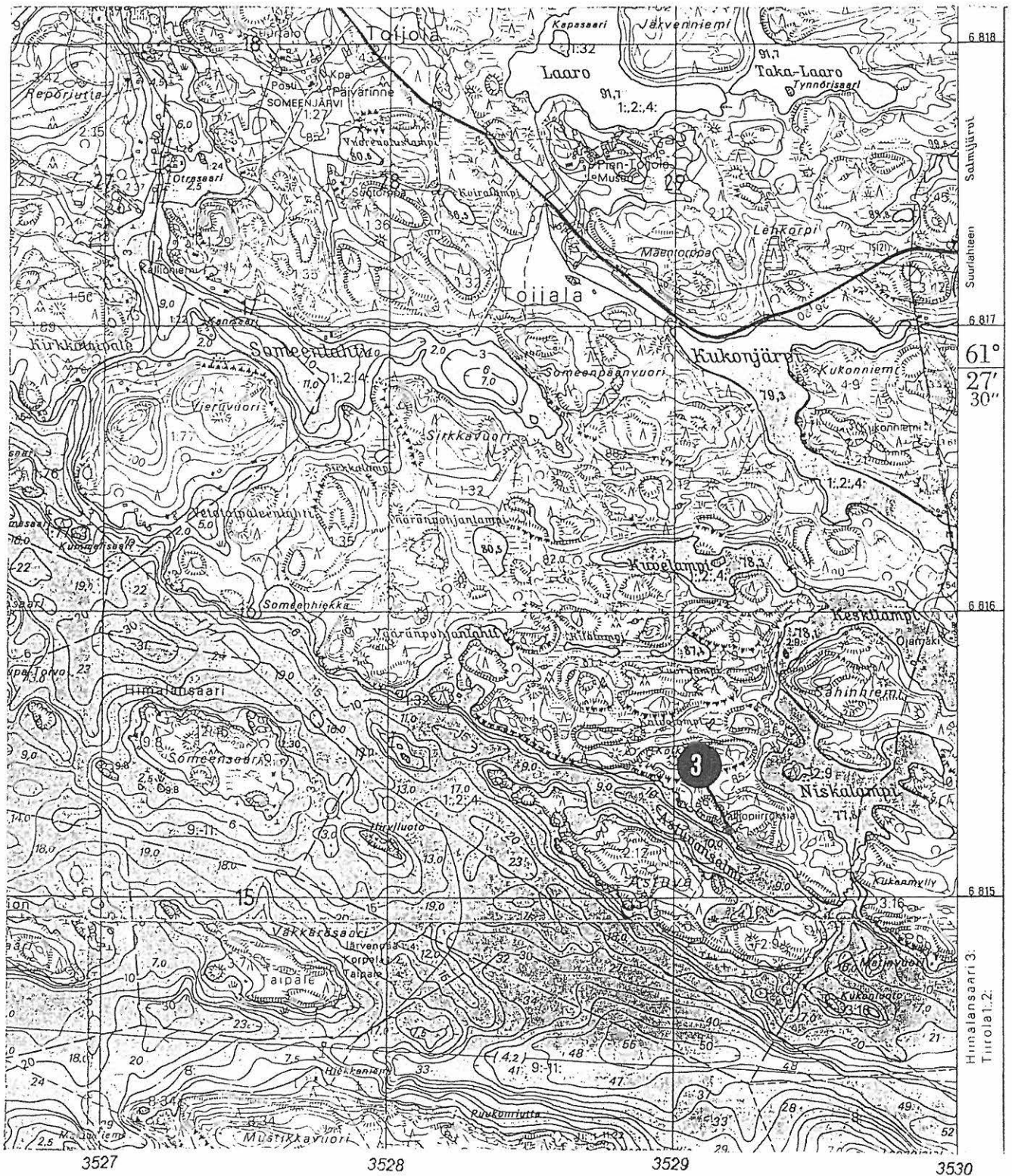
Pk 3141 08 HIMALANSAARI, 1987

RISTIINA 3, Toijala, Astuvansalmi

kalliomaalaus

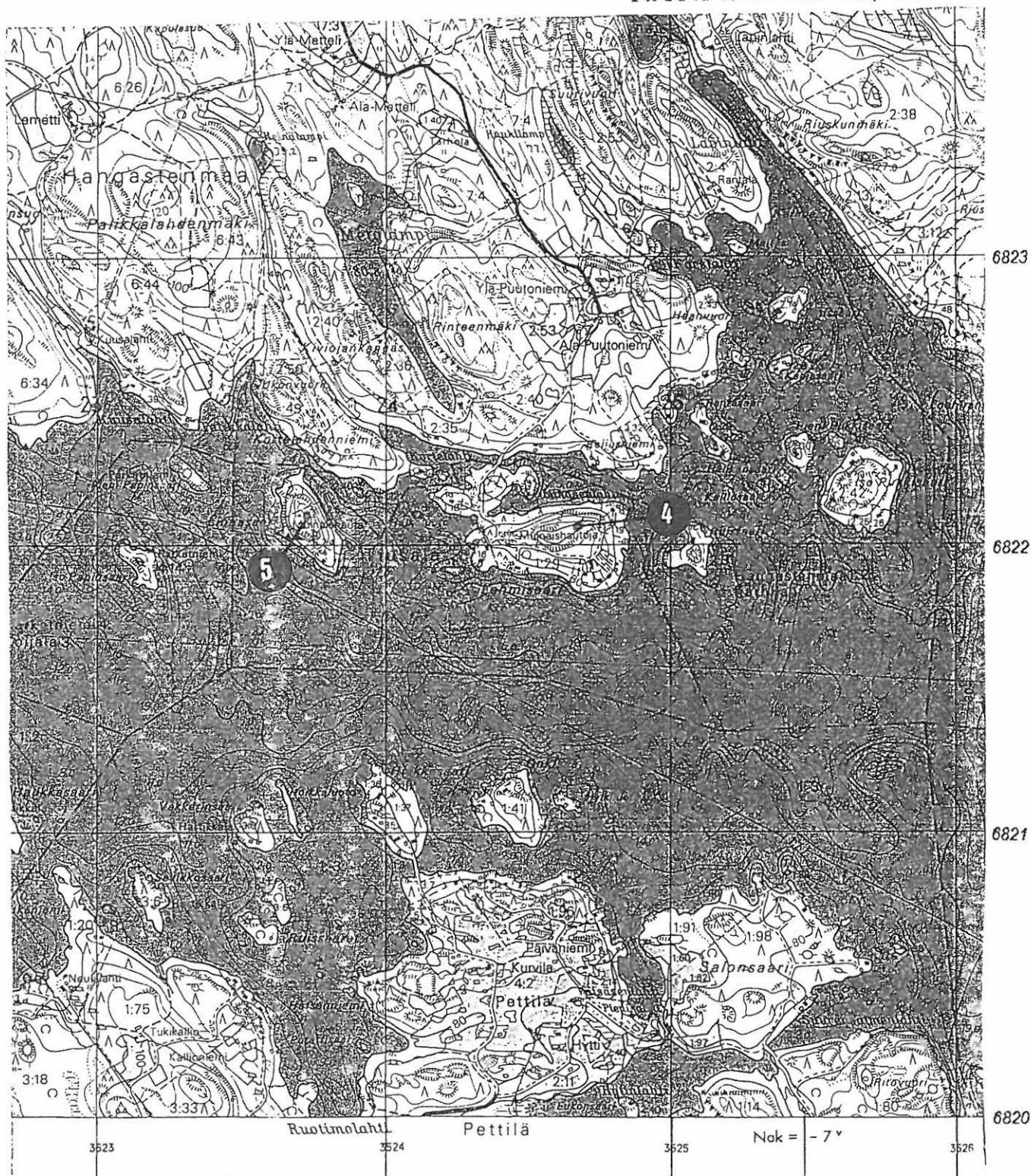
Pk 3141 08 HIMALANSAARI, 1987

RISTIINA 4, Tiusala, Lehmissaari
5, Tiusala, Linnasaari

röykkiöitä 2 kpl
röykkiö

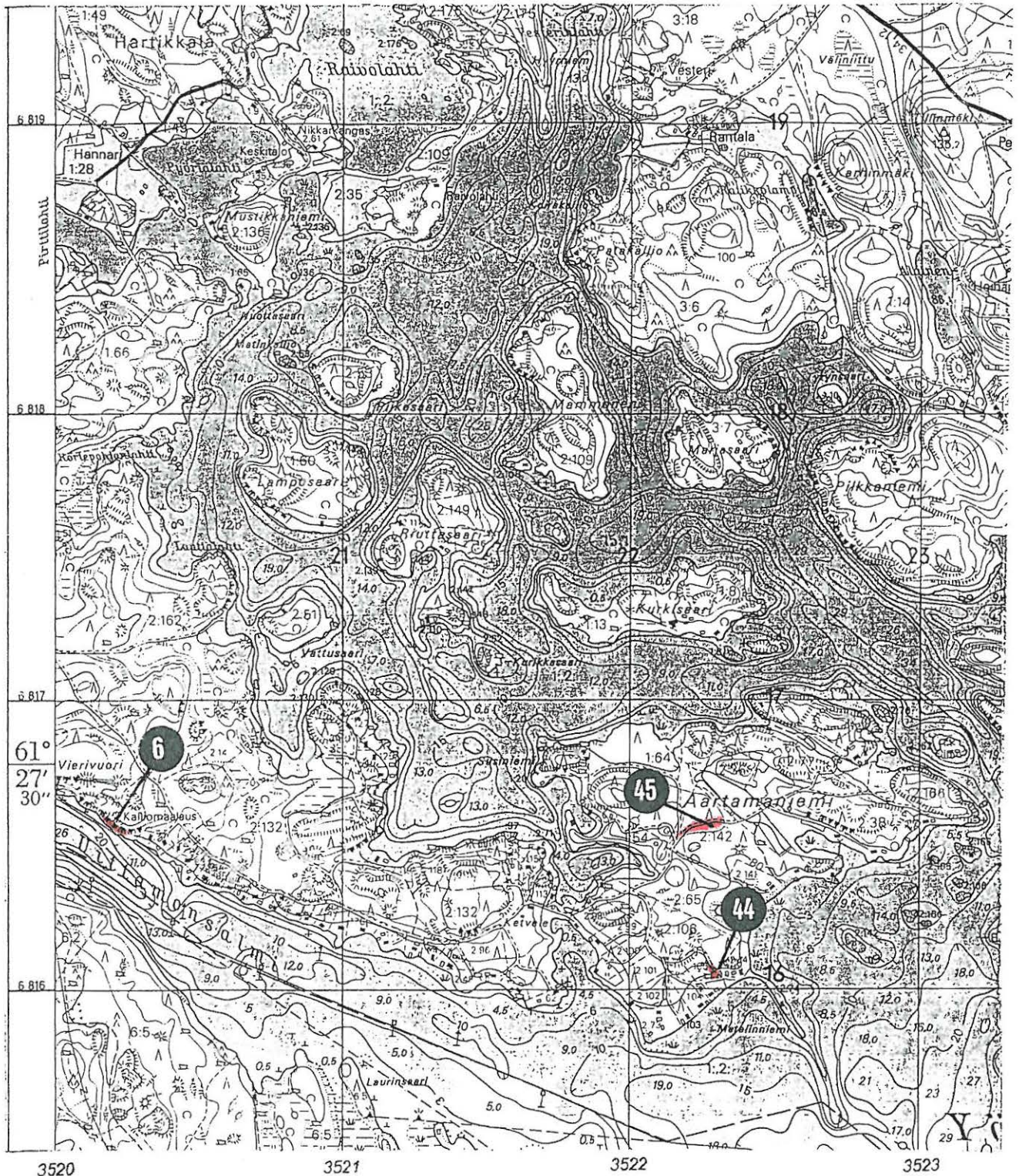
Pk 3141 09 LOUHIVESI, 1987

RISTINA 6, Hartikkala, Vierivuori
 44, Hartikkala, Metelinniemi
 45, Hartikkala, Aartamaniemi

kalliomaalaus
 kivikautinen asuinpaikka
 kivikautinen asuinpaikka

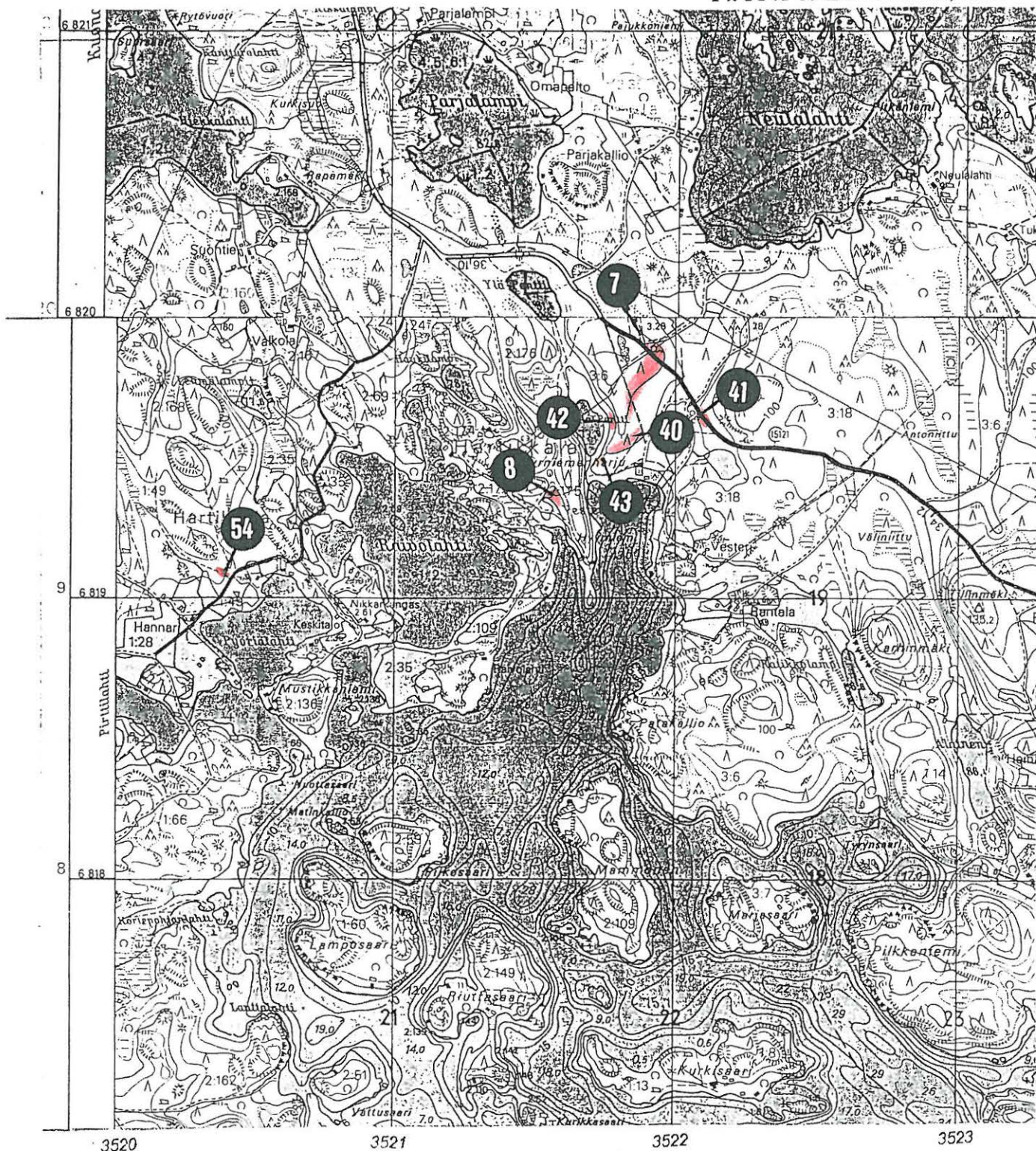
Pk 3141 08 HIMALANSAARI, 1987

- RISTIINA 7, Hartikkala, Neulaportti a
- 8, Hartikkala, Hyymiemenharju
- 40, Hartikkala, Neulaportti b
- 41, Hartikkala, Neulaportti c
- 42, Hartikkala, Ala-Pentti a
- 43, Hartikkala, Ala-Pentti b
- 54, Hartikkala, Pyöriälähti

- kivikautinen asuinpaikka
- kivikautinen asuinpaikka
- kivikautinen asuinpaikka
- kivikautinen asuinpaikka
- kivikautinen asuinpaikka
- varhaismetallikautinen asuinpaikka
- kivikautinen hajalöytöpaikka (kvartsi-iskoksia)

Pk 3141 09 LOUHIVESI, 1987

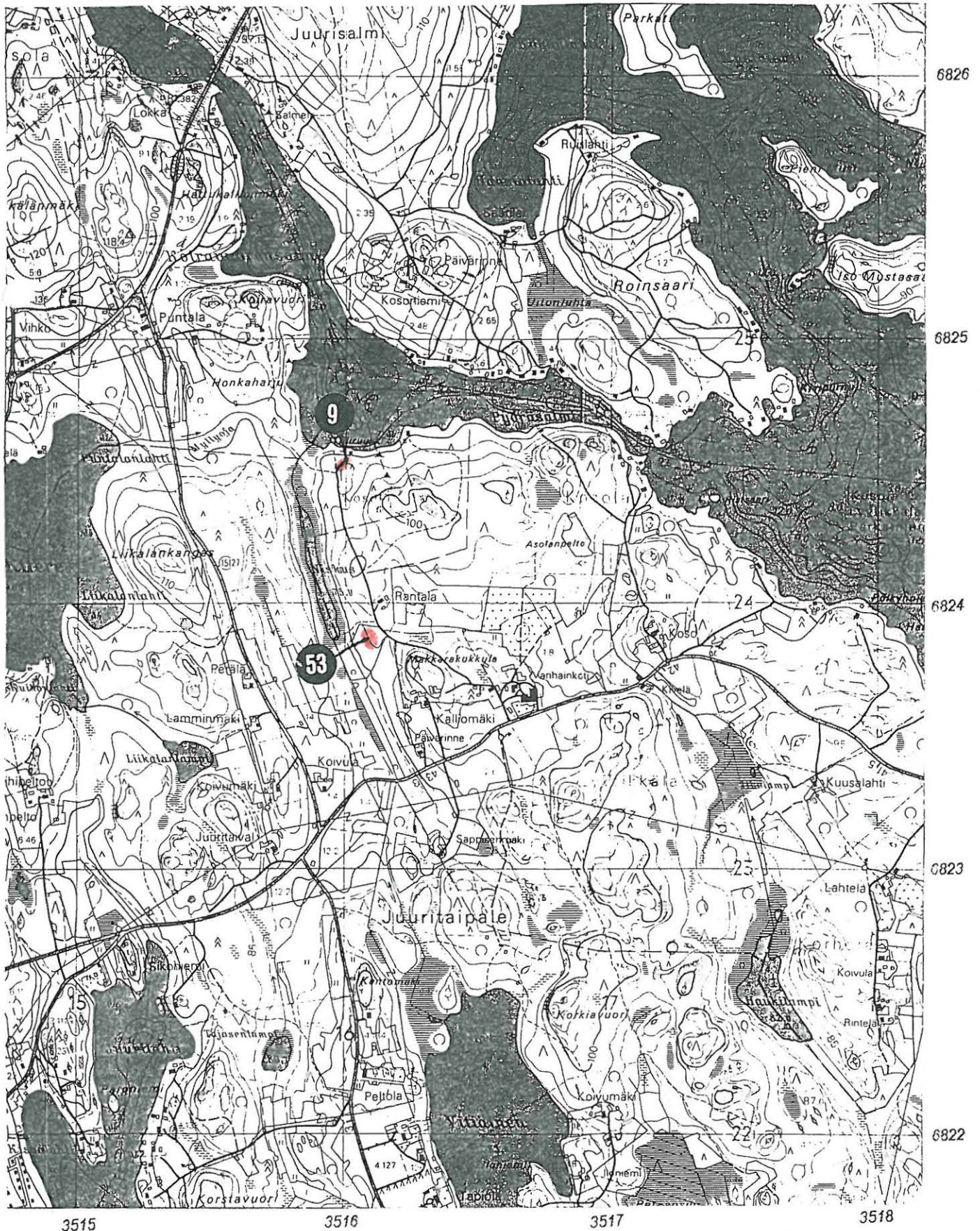

Pk 3141 08 HIMALANSAARI, 1987

RISTIINA 9, Kosola, Tiiliruukki
53, Lyytikkälä, Kalliomäki

kivikautinen asuinpaikka
kivikautinen hajalöytöpaikka
(kvartsikaavin ja -iskoksia)

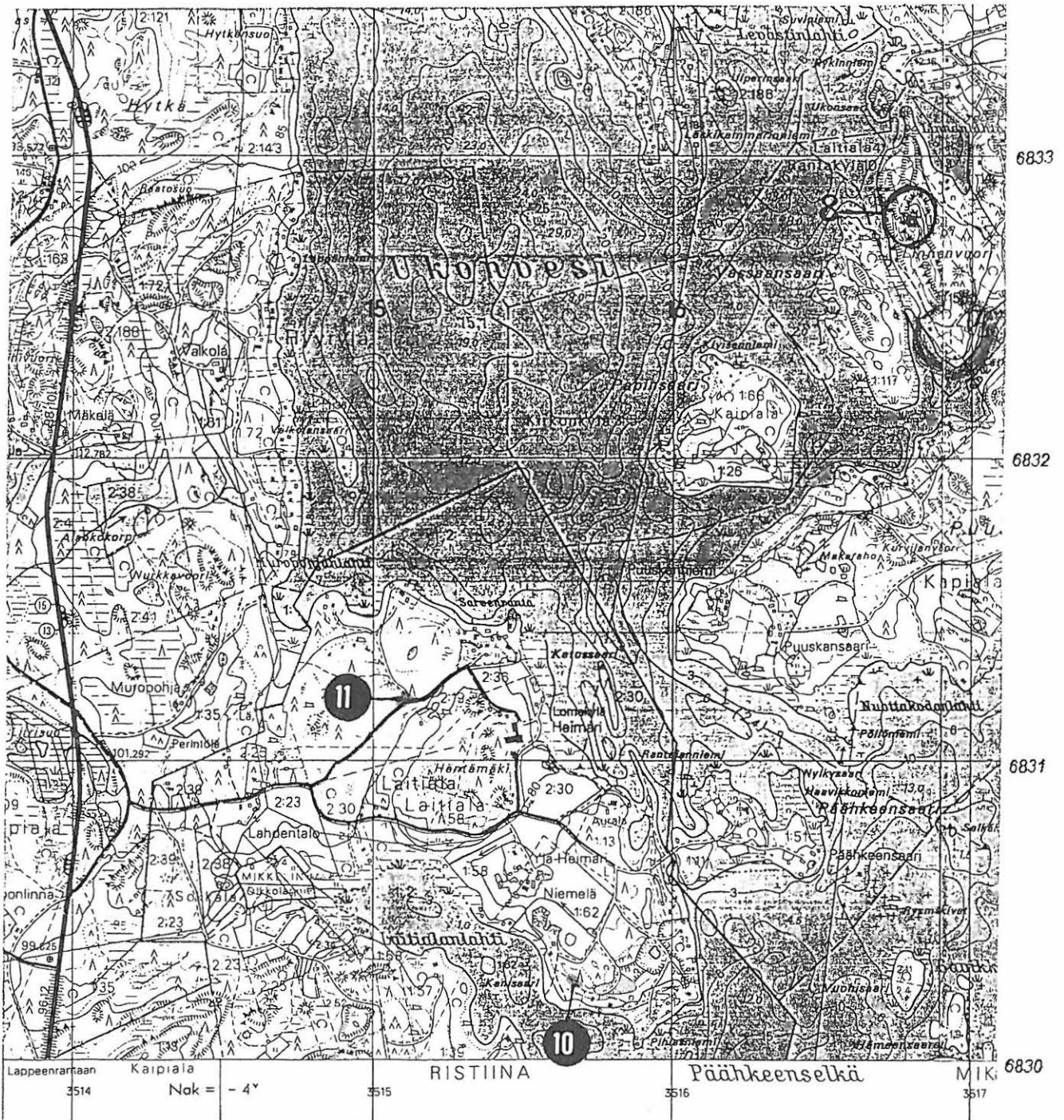
Pk 3141 06 RISTIINA, 1987

RISTIINA 10, Laitiala, Niemelä
 11, Laitiala, Heimari

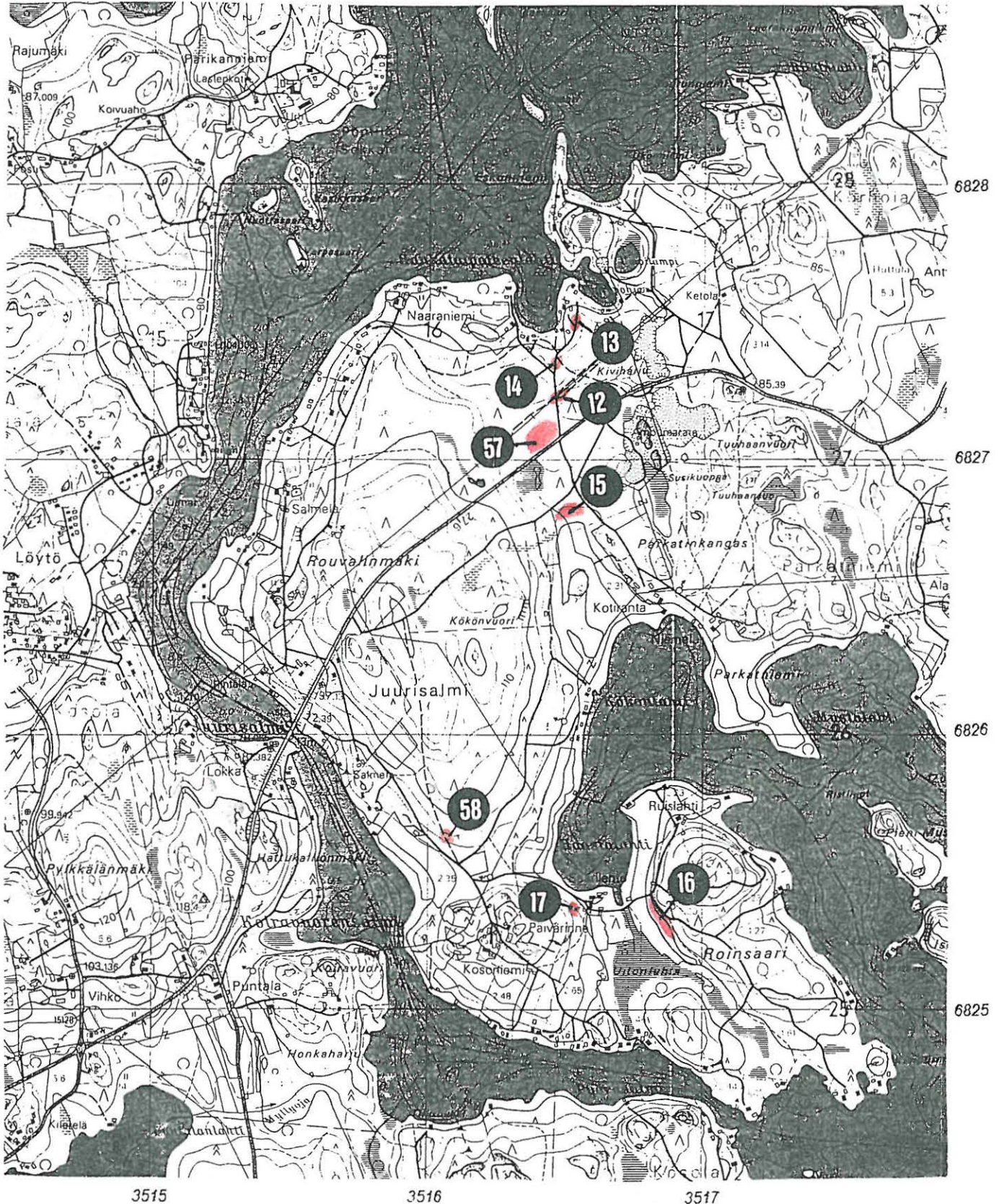
kivikautinen asuinpaikka
 kivikautinen asuinpaikka

Pk 3142 04 PORRASSALMI

- RISTIINA 12, Parkatniemi, Kiviharju
 13, Parkatniemi, Hankataipaleenlahti a
 14, Parkatniemi, Hankataipaleenlahti b
 15, Parkatniemi, Parkatinkangas
 16, Parkatniemi, Roinsaari
 17, Parkatniemi, Haasialahti
 57, Parkatniemi, Kiviharju
 58, Parkatniemi, Juurisalmi

- kivikautinen asuinpaikka
 kivikautinen asuinpaikka
 kivikautinen asuinpaikka
 kivikautinen asuinpaikka
 kivikautinen asuinpaikka
 rökkiöitä 3 kpl
 pyyntikuoppa-alue
 pyyntikuoppa-alue

RISTIINA 18, Haikola, Honkamäki

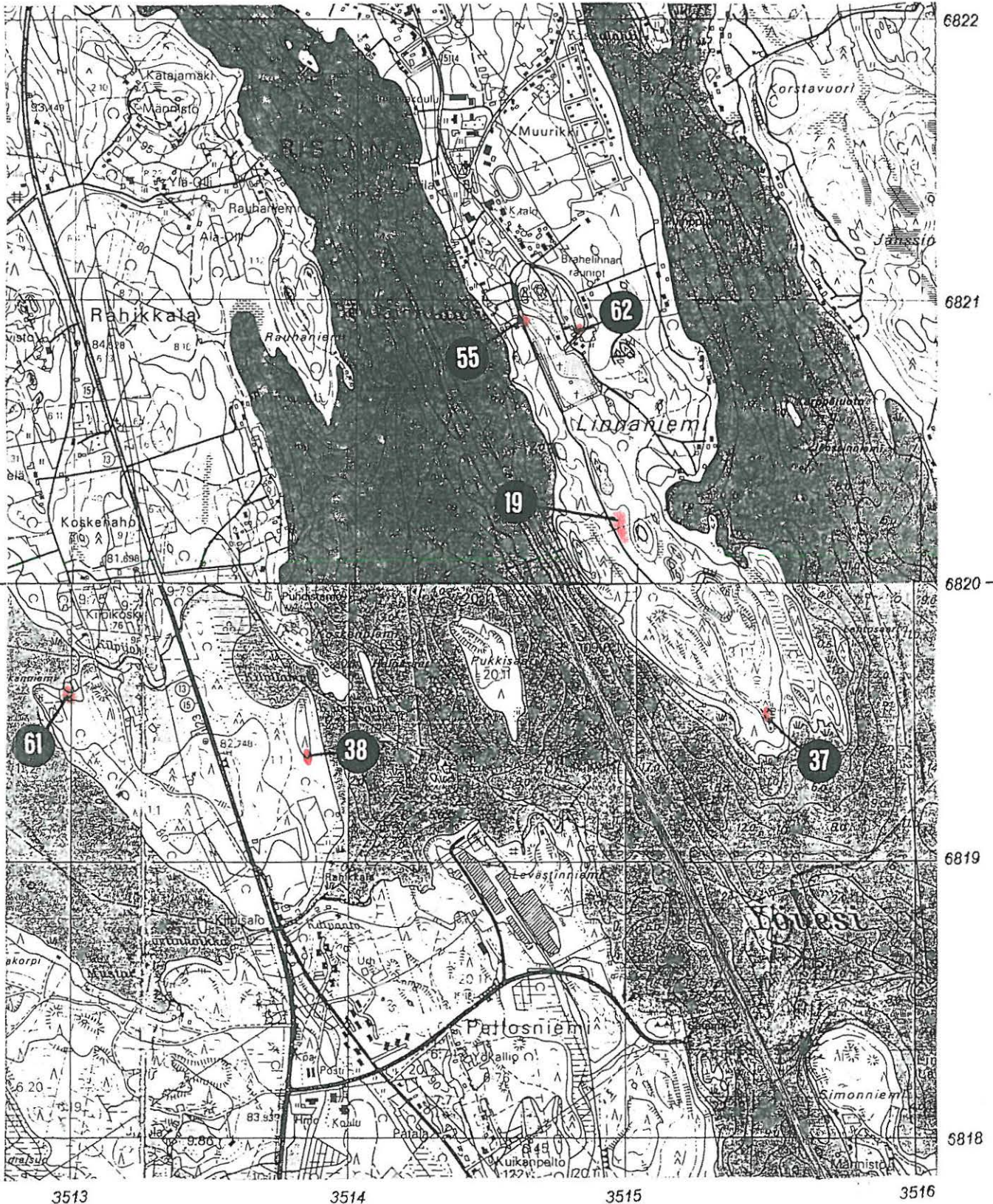
kivikautinen asuinpaikka

Pk 3141 06 RISTIINA, 1987

RISTIINA 19, Kirkonkylä, Linnaniemi	kivikautinen asuinpaikka
37, Liikala, Linnaniemen kärki	kivikautinen asuinpaikka
38, Liikala, Kuoresalmi	kivikautinen asuinpaikka
55, Kirkonkylä, Puistopolku	ajoittamaton liesi
61, Liikala, Keikanniemi	ajoittamaton röykkiöalue
62, Kirkonkylä, Rajatie 3	ajoittamaton röykkiö

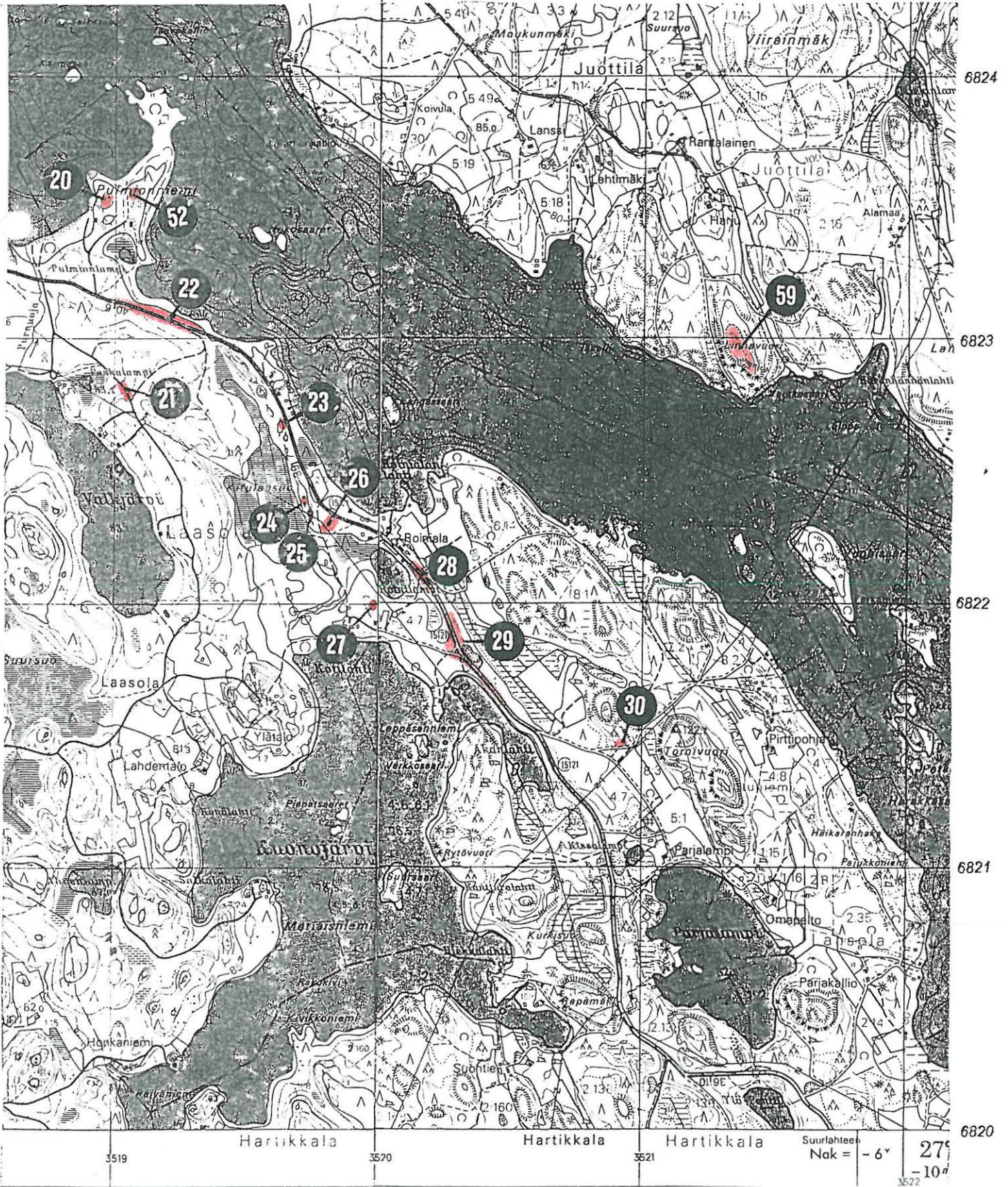
Pk 3141 06 RISTIINA, 1987

Pk 3141 05 PELLOSNIEMI, 1987

Pk 3141 06 RISTIINA, 1987

Pk 3141 09 LOUHIVESI, 1987

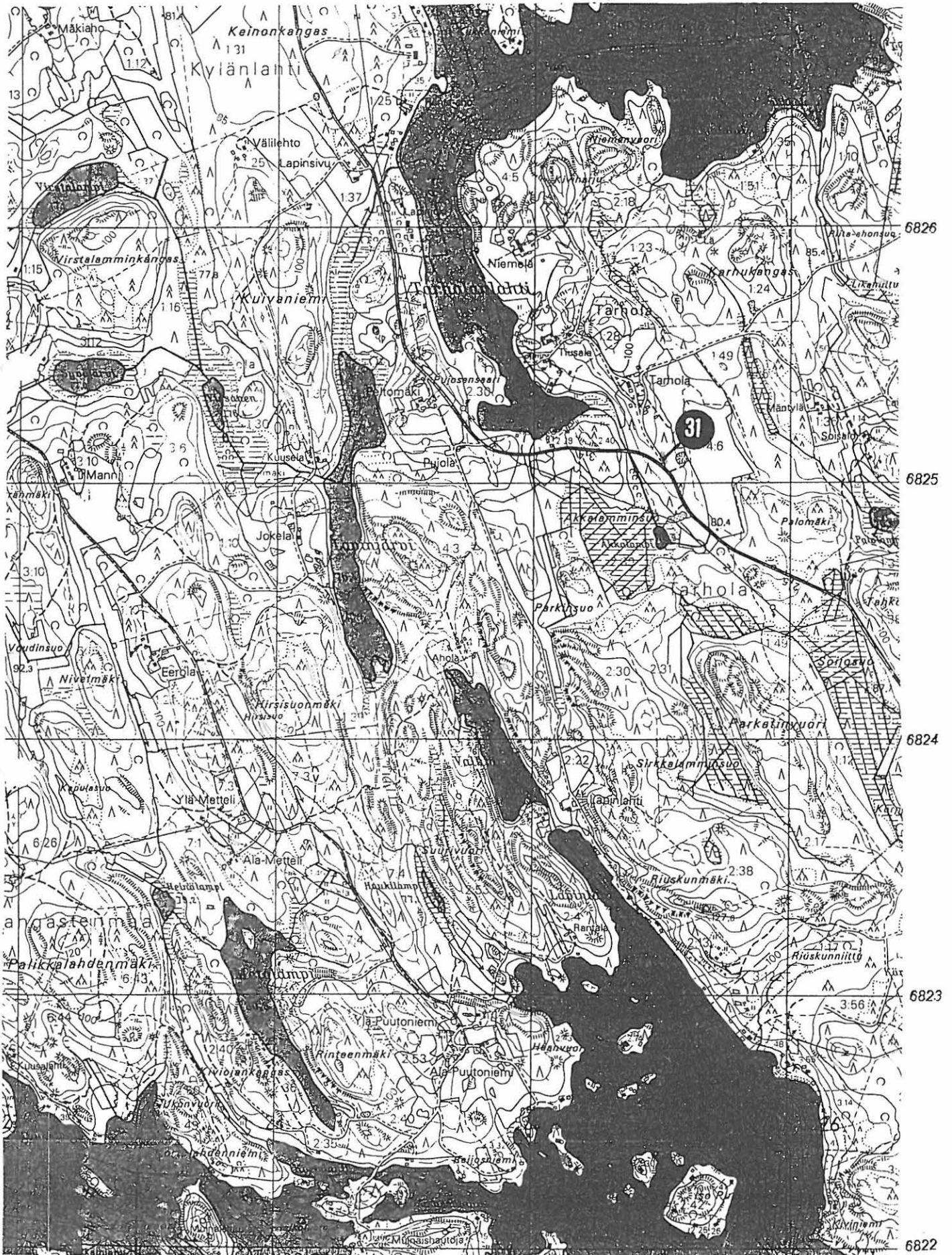
Ks. karttaliite 12 seuraavalla sivulla

RISTIINA 20, Laasola, Pulmionniemi a	kivikautinen asuinpaikka
21, Laasola, Paskalampi	kivikautinen asuinpaikka
22, Laasola, Pulmionlampi	varhaismetallikautinen asuinpaikka
23, Laasola, Kitulansuo a	röykkiö
24, Laasola, Kitulansuo b	röykkiö
25, Laasola, Kitulansuo c	röykkiö
26, Laasola, Kitulansuo d	varhaismetallikautinen asuinpaikka
27, Laasola, Kotilahti	rautakautinen uhripaikka tai kalmisto
28, Laasola, Roinilampi	varhaismetallikautinen asuinpaikka
29, Laasola, Akanlahti	kivikautinen asuinpaikka
30, Laasola, Tornivuori	kivikautinen asuinpaikka
52, Laasola, Pulmionniemi b	kivikautinen hajalöytöpaikka (kvartsi-iskoksia)
59, Juottila, Linnavuori	mahdollinen tähystys- tai vartiopaikka

RISTIINA 31, Tarhola, Tarhola

kivikautinen asuinpaikka

Pk 3141 09 LOUHIVESI, 1987

RISTIINA 32, Huttula, Hietaniemenkangas

33, Uusihuttula, Hietavuori

34, Uusihuttula, Piikinperse a

35, Uusihuttula, Piikinperse b

36, Uusihuttula, Piikinperse c

51, Uusihuttula, Vartioniemi a

56, Uusihuttula, Pyöräpohja

60, Uusihuttula, Vartioniemi b

kivi- ja varhaismetallikautinen
asuinpaikka

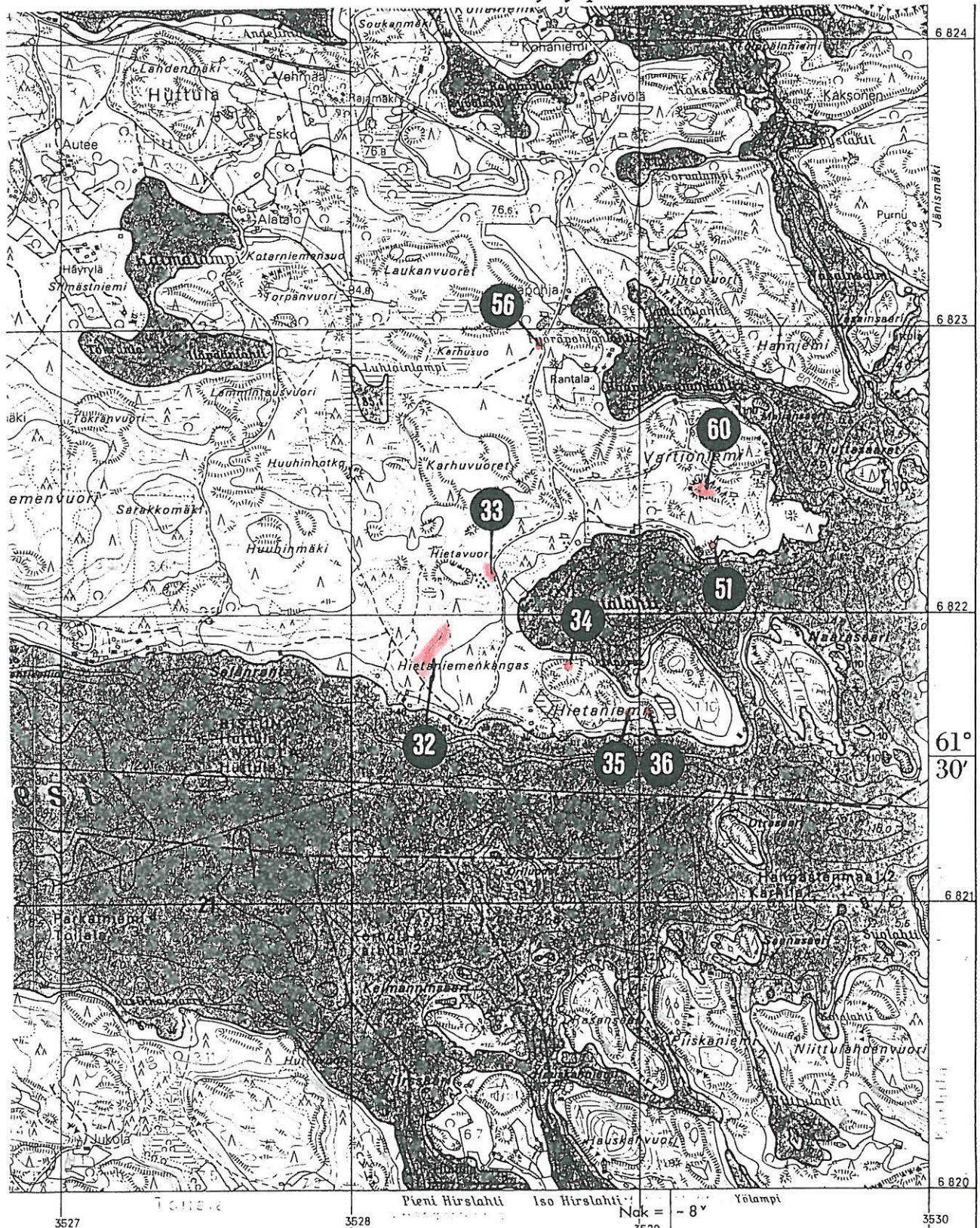
kivikautinen asuinpaikka

röykkiö

röykkiö

röykkiöitä 2 kpl

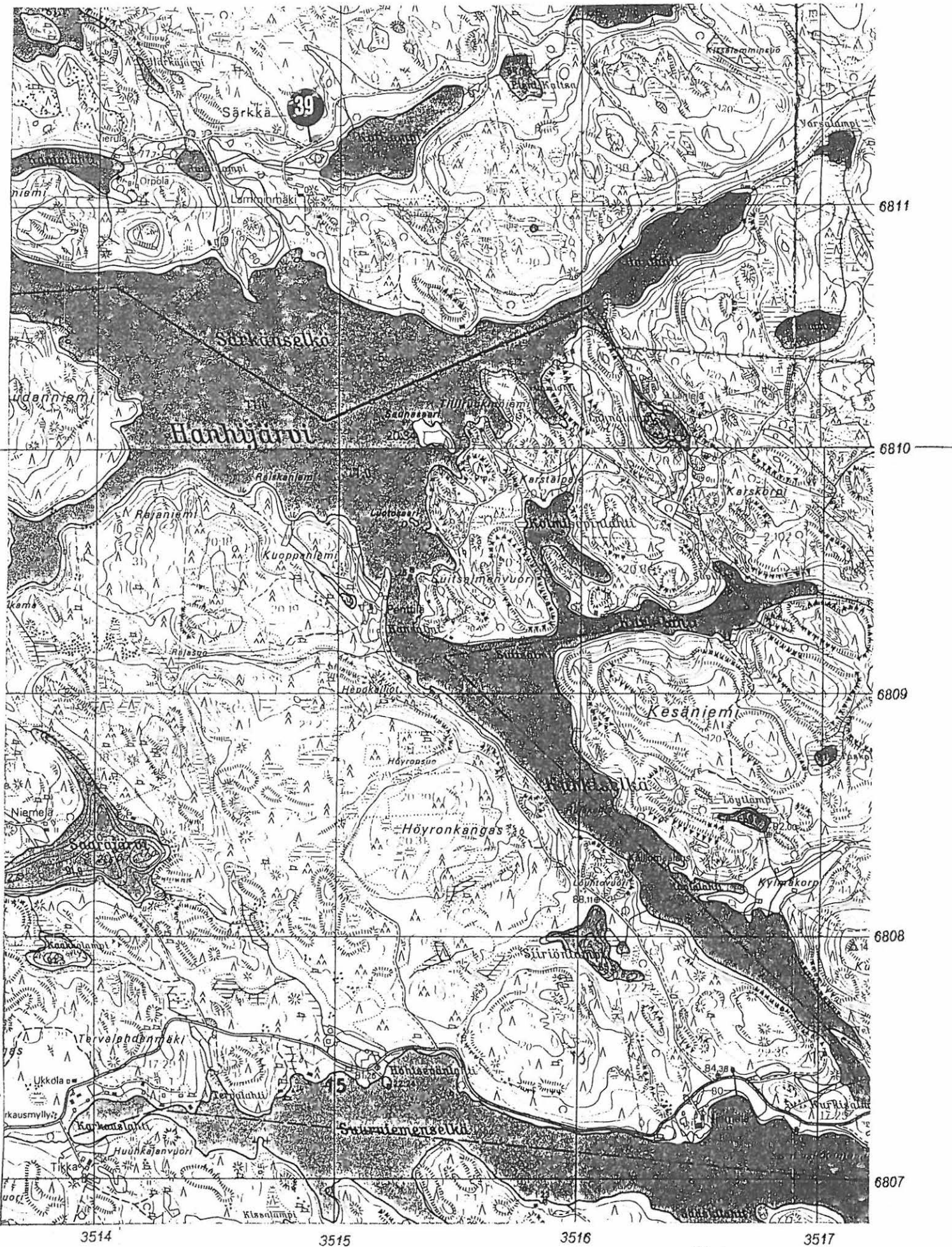
röykkiö

kivikautinen hajalöytöpaikka
(kvartsi-iskoksia)mahdollinen vartio- tai
tähytyspaikka

RISTIINA 39, Järvenpää, Kotilampi

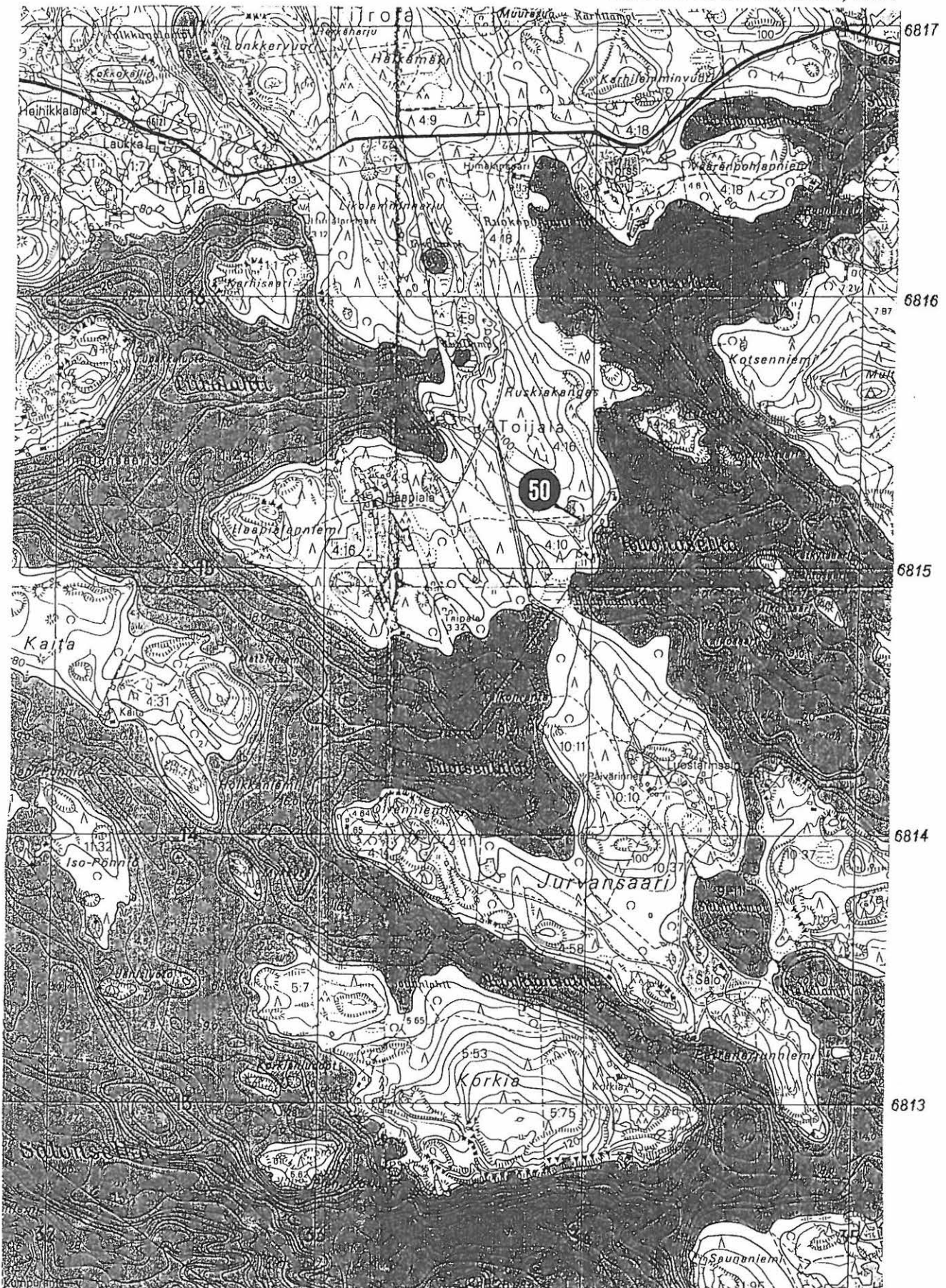
kivikautinen asuinpaikka

Pk 3141 05 PELLOSNIEMI, 1987

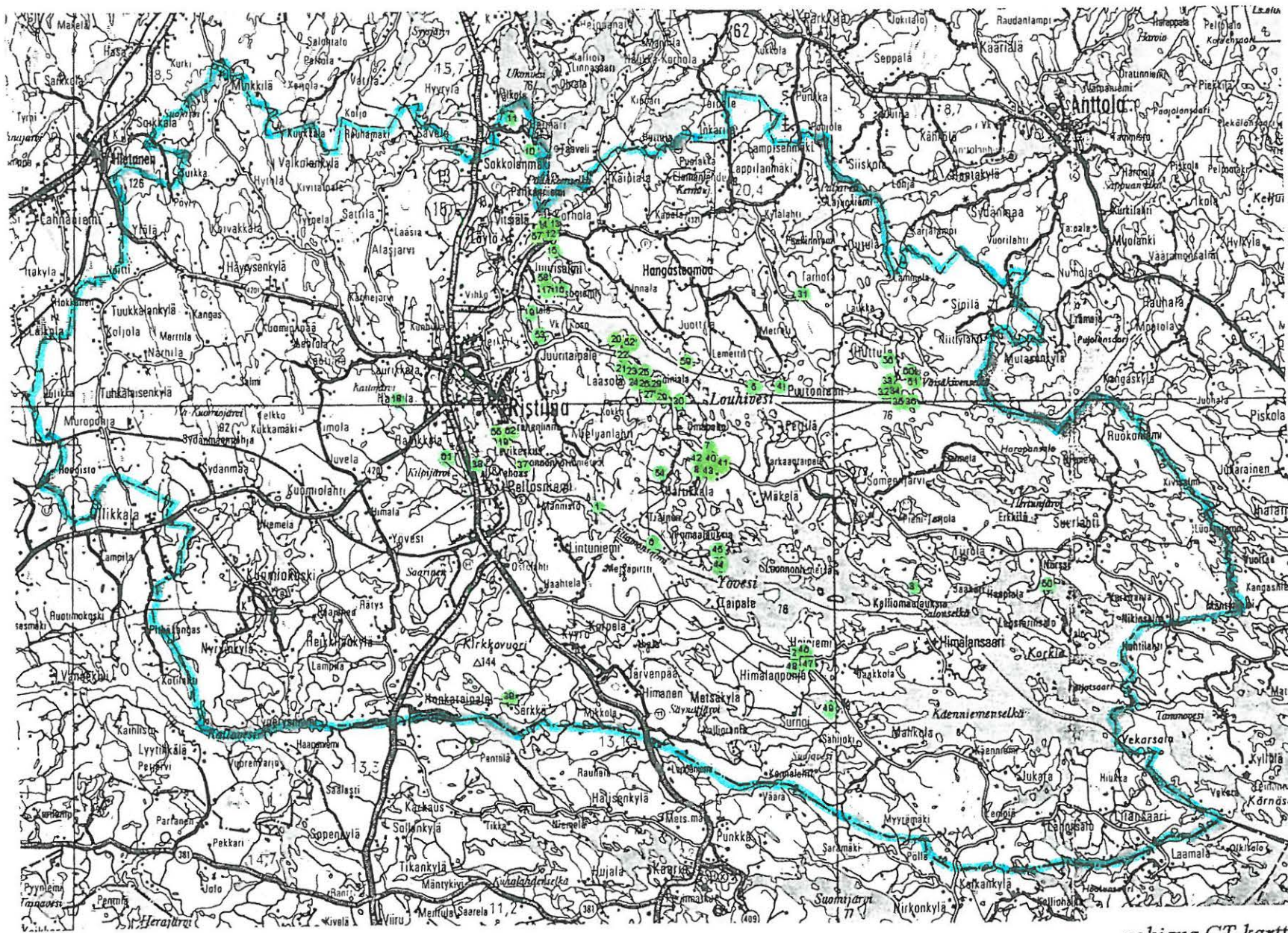

RISTIINA 50, Toijala, Ruskiakangas kivistinen asuinpaikka

Pk 3141 11 SUURLAHTI, 1987

Yleiskartta 1:200 000
Inventointikohteet

Ristiinan muinaisjäännösinventointi 1992

Luettelo kohteista

n:o	kylä	nimi	mj	aj	kartta	x	y	z	z2	kl
1	Liikala	Haukkavuori	{rö va	314105	681830	351800	85	90	1	
2	Himalansaari	Heiniemi	{as va	314108	681286	352514	105	0	2	
3	Toijala	Astuvansalmi	{ka ki	314108	681524	352920	80	85	3	
4	Tiusala	Lehmisaari	{rö va	314109	682206	352467	100	0	4	
5	Tiusala	Linnasaari	{rö va	314109	682210	352372	100	0	4	
6	Hartikkala	Vierivuori	{ka ki	314108	681658	352020	80	0	5	
7	Hartikkala	Neulaportti	{as ki	314108	681992	352196	85	90	6	
8	Hartikkala	Hyyrniemenharju	{as ki	314108	681936	352157	80	85	6	
9	Kosola	Tiiliruukki	{as ki	314106	682454	351600	80	85	7	
10	Laitiala	Niemelä	{as ki	314204	683028	351566	87	89	8	
11	Laitiala	Heimari	{as ki	314204	683120	351510	86	90	8	
12	Parkatniemi	Kiviharju a	{as ki	314106	682723	351649	86	88	9	
13	Parkatniemi	Hankataipaleenlahti a	{as ki	314106	682750	351653	80	82	9	
14	Parkatniemi	Hankataipaleenlahti b	{as ki	314106	682736	351646	80	82	9	
15	Parkatniemi	Parkatinkangas	{as ki	314106	682681	351652	80	84	9	
16	Parkatniemi	Roinsaari	{as ki	314106	682536	351682	79	85	9	
17	Parkatniemi	Haasialahti	{rö va	314106	682537	351654	84	85	9	
18	Haikola	Honkamäki	{as ki	314106	682172	351086	86	88	10	
19	Kirkonkylä	Linnaniemi	{as ki	314106	682020	351492	85	88	11	
20	Laasola	Pulmionniemi a	{as ki	314106	682354	351896	81	83	12	
21	Laasola	Paskalampi	{as ki	314106	682281	351903	86	89	12	
22	Laasola	Pulmionlampi	{as va	314106	682312	351908	80	82	12	
23	Laasola	Kitulansuo a	{rö va	314106	682268	351963	84	86	12	
24	Laasola	Kitulansuo b	{rö va	314106	682239	351971	87	89	12	
25	Laasola	Kitulansuo c	{rö va	314106	682234	351974	87	89	12	
26	Laasola	Kitulansuo d	{as va	314106	682228	351978	80	82	12	
27	Laasola	Kotilahti	{se ra	314106	682199	351997	82	83	12	
28	Laasola	Roinilampi	{as va	314109	682211	352016	80	82	12	
29	Laasola	Akanlahti	{as ki	314109	682184	352031	83	88	12	
30	Laasola	Tornivuori	{as ki	314109	682145	352092	86	88	12	
31	Tarhola	Tarhola	{as ki	314109	682508	352552	86	88	13	
32	Huttula	Hietaniemenkangas	{as ki	314109	682186	352828	80	88	14	
33	Uusihuttula	Hietavuori	{as ki	314109	682214	352848	84	87	14	
34	Uusihuttula	Piikinperse a	{rö va	314109	682182	352876	85	0	14	
35	Uusihuttula	Piikinperse b	{rö va	314109	682166	352896	82	84	14	
36	Uusihuttula	Piikinperse c	{rö va	314109	682167	352903	84	86	14	
37	Liikala	Linnaniemen kärki	{as ki	314105	681951	351548	84	87	11	

n:o	kylä	nimi	mj	aj	kartta	x	y	z	z2	kl
38	Liikala	Kuoresalmi	as	ki	314105	681937	351384	79	80	11
39	Järvenpää	Kotilampi	as	ki	314105	681127	351489	86	88	15
40	Hartikkala	Neulaportti b	as	ki	314108	681959	352184	86	88	6
41	Hartikkala	Neulaportti c	as	ki	314108	681962	352210	84	88	6
42	Hartikkala	Ala-Pentti a	as	ki	314108	681963	352174	80	83	6
43	Hartikkala	Ala-Pentti b	as	va	314108	681948	352172	80	83	6
44	Hartikkala	Metelinniemi	as	ki	314108	681606	352230	79	83	5
45	Hartikkala	Aartamaniemi	as	ki	314108	681657	352231	84	88	5
46	Himalansaari	Paskolampi	as	ki	314108	681286	352524	84	86	2
47	Himalansaari	Likolampi	as	ki	314108	681272	352551	80	83	2
48	Himalansaari	Hotakka	as	ki	314108	681272	352514	83	87	2
49	Himalansaari	Haikanniemi	as	ki	314108	681117	352660	80	83	2
50	Toijala	Ruskiakangas	as	ki	314111	681516	353395	85	88	16
51	Uusihuttula	Vartioniemi	rö	va	314109	682224	352926	83	85	14
52	Laasola	Pulmionniemi b	ha	ki	314106	682355	351907	80	83	12
53	Lyytikälä	Kalliomäki	ha	ki	314106	682387	351610	84	86	7
54	Hartikkala	Pyöriälähti	ha	ki	314108	681908	352040	84	87	6
55	Kirkonkylä	Puistopolku	li	aj	314106	682091	351459	86	90	11
56	Uusihuttula	Pyöräpohja	ha	ki	314109	682293	352864	86	88	14
57	Parkatniemi	Kiviharju b	py	aj	314106	682710	351640	87	88	9
58	Parkatniemi	Juurisalmi	py	aj	314106	682562	351606	90	0	9
59	Juottila	Linnavuori	va	aj	314109	682298	352134	80	108	12
60	Uusihuttula	Vartioniemi b	va	aj	314109	682244	352922	90	100	14
61	Liikala	Keikanniemi	rö	aj	314105	681960	351300	77	80	11
62	Kirkonkylä	Rajatie 3	rö	aj	314106	682089	351478	98	100	11
100	Koljola	?	ha	ra	314103	682350	350100	0	0	
101	Liiansaari	Jukaransaari	ha	ki	314110	680850	353250	0	0	
102	Liikala	?	ha	ki	314106	682200	351450	0	0	
103	Kuomio	Honkataipale	ha	ki	314102	681052	350874	82	0	
104	Liiansaari	Töpynsaari	rö	aj	314110	680727	353932	80	85	
105	Korhola	Xxx	ra	aj	314106	682810	351802	92	95	
106	Liikala	Keikanniemi b	py	aj	314105	681954	351292	80	0	

lyhenteet:

mj = muinajsäännöstyyppi: as = asuinpaikka, ha = hajalöytöpaikka, ka = kalliomaalaus, li = liesi,

py = pyyntikuoppa, rö = röykkiö, se = "seita", (tässä) rautakautinen uhri- tai kalmistopaikka,

va = vartiopaikka (tässä) mahdollinen

aj = ajoitus: aj = ajoittamaton, ki = kivikautinen *, ra = rautakautinen, va = varhaismetallikautinen

kl = peruskarttalitteen numero (liite I:)

* kivikautisiksi on huokiteltu myös ne asuinpaikat, jotka esim. korkeuden perusteella ovat kivikautta nuorempia, mutta joilta ei ole ajoittavia löytöjä

Ristiinan muinaisjäännösinventointi 1992

Luettelo löydöistä

Inventointilöydöt (1992) päänumeroilla 27371-27406

KM	alan:o	laji	laji 2	maara	paino	inro	paikka
1935	2	TASATALTTA		1	0.00	101	Jukaransaari
2482	0	PALANUTTA LUUTA		0	0.00	1	Haukkavuori
6483	0	MIEKKA	rautaa	1	0.00	100	?
6928	1	KOURUTALTTA		1	0.00	102	?
17636	1	NUOLENKÄRKI	liusketta	1	0.00	3	Astuvansalmi
17636	2	NUOLENKÄRKI	kvartseja	1	0.00	3	Astuvansalmi
19022	1	KVARTSIESINE	kaavin	1	0.00	2	Heiniemi
19022	2	KVARTSI-ISKOKSIA		28	0.00	2	Heiniemi
19022	3	PALANUTTA LUUTA		0	4.00	2	Heiniemi
19023	0	PALANUTTA LUUTA		0	8.00	1	Haukkavuori
20835	0	SAVIASTIANPALOJA		0	0.00	7	Neulaportti
20835	0	PALANUTTA SAVEA		0	0.00	7	Neulaportti
20835	0	KVARTSI-ISKOKSIA		0	0.00	7	Neulaportti
22117	0	SAVIASTIANPALOJA		0	0.00	7	Neulaportti
22117	0	SAVIESINE		0	0.00	7	Neulaportti
22117	0	NUOLENKÄRKI	piitä	0	0.00	7	Neulaportti
22117	0	PIIESINEITÄ		0	0.00	7	Neulaportti
22117	0	PII-ISKOKSIA		0	0.00	7	Neulaportti
22117	0	KVARTSI-ISKOKSIA		0	0.00	7	Neulaportti
22117	0	KVARSIESINEITÄ		0	0.00	7	Neulaportti
22117	0	LIUSKERENGAS		0	0.00	7	Neulaportti
24874	0	KVARTSI-ISKOKSIA		4	0.00	8	Hyyrniemenharju
24875	0	KOURUTALTTA		1	0.00	103	Honkataipale
25771	0	MERIPYHKÄRIIPUS		1	0.00	3	Astuvansalmi
26220	0	ASUINPAIKKALÖYTO		0	0.00	7	Neulaportti
26331	1	MERIPYHKÄRIIPUS		1	0.00	3	Astuvansalmi
26331	2	MERIPYHKÄRIIPUS		1	0.00	3	Astuvansalmi
26331	3	KIVIESINE		1	0.00	3	Astuvansalmi
26331	4	LUU		1	0.00	3	Astuvansalmi
27146	0	MERIPYHKÄRIIPUS		1	0.00	3	Astuvansalmi
27371	1	SAVIASTIANPALOJA		1	1.10	2	Heiniemi
27371	2	KVARTSI-ISKOKSIA		6	6.10	2	Heiniemi
27371	3	PALANUTTA LUUTA		11	1.50	2	Heiniemi
27372	0	KVARTSI-ISKOKSIA		5	3.70	10	Niemelä
27373	0	KVARTSI-ISKOKSIA		5	19.10	11	Heimari
27374	1	SAVIASTIANPALOJA		13	60.80	12	Kiviharju
27374	2	PALANUTTA LUUTA		8	0.60	12	Kiviharju

liite V:2

KM	alano	laji	laji 2	määrä	paino	inro	paikka
27375	0	KVARTSI-ISKOKSIA		8	63.40	13	Hankataipaleenlahti a
27376	0	KVARTSI-ISKOKSIA		2	1.10	14	Hankataipaleenlahti b
27377	1	SAVIASTIANPALOJA		1	1.90	15	Parkatinkangas
27377	2	KVARTSI-ISKOKSIA		13	36.70	15	Parkatinkangas
27378	1	KVARTSIESINE	uurrin	1	7.70	16	Roinsaari
27378	2	KVARTSI-ISKOKSIA		8	196.50	16	Roinsaari
27379	1	SAVIASTIANPALOJA		5	10.00	18	Honkamäki
27379	2	SAVIASTIANPALOJA		2	10.90	18	Honkamäki
27379	3	KVARTSI-ISKOKSIA		33	68.70	18	Honkamäki
27379	4	KIVILAJI-ISKOKSI		1	2.80	18	Honkamäki
27379	5	PALANUTTA LUUTA		10	1.90	18	Honkamäki
27379	6	KVARTSI-ISKOKSIA		4	2.70	18	Honkamäki
27380	1	SAVIASTIANPALOJA		5	3.50	19	Linnaniemi
27380	2	KVARTSI-ISKOKSIA		3	1.00	19	Linnaniemi
27381	1	KIVIKIEKKO		1	25.70	20	Pulmionniemi a
27381	2	KVARTSIYDIN		1	97.40	20	Pulmionniemi a
27381	3	KVARTSI-ISKOKSIA		7	69.50	20	Pulmionniemi a
27381	4	PALANUTTA LUUTA		3	0.10	20	Pulmionniemi a
27382	1	KVARTSIESINE		1	3.10	22	Pulmionlampi
27382	2	SAVIASTIANPALOJA		386	965.50	22	Pulmionlampi
27382	3	KVARTSIESINE	kaavin	1	2.40	22	Pulmionlampi
27382	4	KVARTSIESINE	kaavin	1	1.70	22	Pulmionlampi
27382	5	KVARTSI-ISKOKSIA		9	77.70	22	Pulmionlampi
27382	6	PALANUTTA LUUTA		4	3.50	22	Pulmionlampi
27382	7	PALANUTTA LUUTA		53	6.20	22	Pulmionlampi
27382	8	SAVIASTIANPALOJA	raunapaloja	2	34.30	22	Pulmionlampi
27382	9	SAVIASTIANPALOJA		9	66.10	22	Pulmionlampi
27382	10	KVARTSIESINE	kaavin	1	3.90	22	Pulmionlampi
27383	1	SAVIASTIANPALOJA	reunapala	1	3.80	26	Kitulansuo d
27383	2	SAVIASTIANPALOJA		27	46.40	26	Kitulansuo d
27383	3	KVARTSI-ISKOKSIA		2	33.60	26	Kitulansuo d
27383	4	PALANUTTA LUUTA		11	5.00	26	Kitulansuo d
27383	5	SAVIASTIANPALOJA	reunapala	1	7.60	26	Kitulansuo d
27383	6	SAVIASTIANPALOJA		1	6.00	26	Kitulansuo d
27384	1	KEIHÄÄNKÄRKI	rautaa	1	0.00	27	"Kotilahti"
27384	2	NEULA	rautaa	1	0.00	27	"Kotilahti"
27384	3	RAUTAESINE	katkelma	1	0.00	27	"Kotilahti"
27384	4	PALANUTTA LUUTA		30	10.50	27	"Kotilahti"
27385	1	SAVIASTIANPALOJA		2	6.50	28	Rainilampi

liite V:3

KM	alano	laji	laji 2	määrä	paino	intro	paikka
27385	2	KVARTSI-ISKOKSIA		3	35.40	28	Roinilampi
27385	3	KIVILAJI-ISKOKSI		2	3.90	28	Roinilampi
27385	4	PALANUTTA LUUTA		10	1.10	28	Roinilampi
27386	1	REIKAKIVI	katkelma	1	179.60	29	Akanlahti
27386	2	SAVIASTIANPALOJA	raunapala	1	7.00	29	Akanlahti
27386	3	SAVIASTIANPALOJA		23	70.30	29	Akanlahti
27386	4	SAVIASTIANPALOJA	reunapala	1	49.70	29	Akanlahti
27386	5	SAVIASTIANPALOJA		15	37.60	29	Akanlahti
27386	6	SAVIASTIANPALOJA		3	11.10	29	Akanlahti
27386	7	KVARTSIESINE	kaavin	1	2.80	29	Akanlahti
27386	8	KVARTSI-ISKOKSIA		9	25.00	29	Akanlahti
27386	9	PII-ISKOKSIA		3	6.60	29	Akanlahti
27386	10	PALANUTTA LUUTA		28	1.70	29	Akanlahti
27386	11	SAVIASTIANPALOJA	reunapala	1	28.40	29	Akanlahti
27387	0	SAVIASTIANPALOJA		3	15.10	30	Tornivuori
27388	1	SAVIASTIANPALOJA		1	1.80	31	Tarhola
27388	2	KVARTSIYDIN		1	334.80	31	Tarhola
27388	3	KVARTSI-ISKOKSIA		1	18.90	31	Tarhola
27389	1	NUOLENKÄRKI	liusketta	1	3.70	32	Hietaniemenkangas
27389	2	NUOLENKÄRKI	piitä	1	1.40	32	Hietaniemenkangas
27389	3	SAVIASTIANPALOJA	reunapala	1	25.80	32	Hietaniemenkangas
27389	4	SAVIASTIANPALOJA		3	43.90	32	Hietaniemenkangas
27389	5	SAVIASTIANPALOJA		5	36.00	32	Hietaniemenkangas
27389	6	PII-ISKOKSIA		2	3.10	32	Hietaniemenkangas
27389	7	PALANUTTA LUUTA		9	1.20	32	Hietaniemenkangas
27389	8	SAVIASTIANPALOJA	raunapala	1	6.20	32	Hietaniemenkangas
27389	9	SAVIASTIANPALOJA		1	8.90	32	Hietaniemenkangas
27389	10	PALANUTTA SAVEA		4	12.00	32	Hietaniemenkangas
27389	11	SAVIASTIANPALOJA		1	4.80	32	Hietaniemenkangas
27389	12	SAVIASTIANPALOJA		3	0.90	32	Hietaniemenkangas
27389	13	PALANUTTA LUUTA		17	3.40	32	Hietaniemenkangas
27389	14	SAVIASTIANPALOJA		1	5.00	32	Hietaniemenkangas
27389	15	PII-ISKOKSIA		1	0.10	32	Hietaniemenkangas
27390	1	SAVIASTIANPALOJA		9	9.20	33	Hietavuori
27390	2	HIOMAKIVI	katkelma	1	114.50	33	Hietavuori
27390	3	KVARTSI-ISKOKSIA		1	3.30	33	Hietavuori
27391	1	SAVIASTIANPALOJA		1	1.90	37	Linnaniemen kärki
27391	2	SAVIASTIANPALOJA		1	0.30	37	Linnaniemen kärki
27391	3	KVARTSI-ISKOKSIA		9	39.80	37	Linnaniemen kärki

liite V:4

KM	alan:o	laji	laji 2	määrä	paino	intro	paikka
27391	4	PALANUTTA LUUTA		27	1.50	37	Linnaniemen kärki
27392	0	KVARTSI-ISKOKSIA		2	6.30	38	Kuoresalmi
27393	1	KVARTSI-ISKOKSIA		22	84.60	39	Kotilampi
27393	2	KIVILAJI-ISKOKSI		1	0.60	39	Kotilampi
27393	3	PALANUTTA LUUTA		520	224.20	39	Kotilampi
27394	1	KYNSITALTTA		1	13.10	40	Neulaportti b
27394	2	SAVIASTIANPALOJA		13	34.30	40	Neulaportti b
27394	3	KVARTSI-IITTI-ISKOKSIA		1	23.80	40	Neulaportti b
27394	4	SAVIASTIANPALOJA		1	8.30	40	Neulaportti b
27394	5	KVARTSI-ISKOKSIA		2	12.70	40	Neulaportti b
27394	6	PALANUTTA LUUTA		4	0.60	40	Neulaportti b
27395	1	PII-ISKOKSIA		1	3.60	41	Neulaportti c
27395	2	KVARTSI-ISKOKSIA		4	18.40	41	Neulaportti c
27396	1	KVARTSI-ISKOKSIA		3	3.30	42	Ala-Pentti a
27396	2	PALANUTTA LUUTA		27	0.60	42	Ala-Pentti a
27397	1	SAVIASTIANPALOJA		1	3.30	43	Ala-Pentti b
27397	2	KVARTSI-ISKOKSIA		4	4.00	43	Ala-Pentti b
27398	1	KVARTSIESINE	kaavin	1	6.50	44	Metelinniemi
27398	2	KVARTSI-ISKOKSIA		6	17.60	44	Metelinniemi
27398	3	KVARTSI-ISKOKSIA		4	95.00	44	Metelinniemi
27399	1	NUOLENKÄRKI	piitä	1	2.20	45	Aartamaniemi
27399	2	SAVIASTIANPALOJA		10	23.20	45	Aartamaniemi
27399	3	PII-ISKOKSIA		4	8.50	45	Aartamaniemi
27399	4	KVARTSI-ISKOKSIA		4	20.30	45	Aartamaniemi
27399	5	KIVILAJI-ISKOKSI		1	7.70	45	Aartamaniemi
27400	0	KVARTSI-ISKOKSIA		10	30.00	46	Paskolampi
27401	0	KVARTSI-ISKOKSIA		4	92.70	47	Likolampi
27402	0	SAVIASTIANPALOJA		1	29.40	48	Hotakka
27403	0	KVARTSI-ISKOKSIA		6	10.00	49	Haikanniemi
27404	0	KVARTSI-ISKOKSIA		5	19.50	50	Ruskiakangas
27405	0	KVARTSI-ISKOKSIA		2	5.40	52	Pulmionniemi b
27406	1	KVARTSIESINE	kaavin	1	1.30	53	Kalliomäki
27406	2	KVARTSI-ISKOKSIA		3	5.30	53	Kalliomäki

Ristiinan muinaisjäännösinventointi 1992

Luettelo diakuvista

Savonlinnan maakuntamuseon kuva-arkisto pään:o 898, alan:ot 1-44.

Kuvaaja: Timo Sepänmaa

Kuvausaika: elokuu 1992

- 898: 1 RISTIINA [12] Parkatniemi Kiviharju a,
Kivikautinen asuinpaikka. Palanutta luuta oik. pensaan takana olevasta
tienleikkauksesta.
- 898: 2 RISTIINA [12] Parkatniemi Kiviharju a,
Kivikautinen asuinpaikka. Keramiikkaa tienpinnasta.
- 898: 3 RISTIINA [55] Kirkonkylä Puistopolku,
Ajoittamaton liesi tienleikkauksessa.
- 898: 4 RISTIINA [25] Laasola Kitulansuo c,
Röykkiöt etualalla jäkälän peitossa.
- 898: 5 RISTIINA [25] Laasola Kitulansuo c,
Sama kuin edellinen.
- 898: 6 RISTIINA [51] Uusihuttula Vartioniemi,
Röykkiö etelästä. Taustalla Pirjo Hamari.
- 898: 7 RISTIINA [60] Uusihuttula Vartioniemi b,
Mahdollinen vartiopaikka. Näkymä mäen laelta etelään.
- 898: 8 RISTIINA [60] Uusihuttula Vartioniemi b,
Kivivyöhykettä mahdollisella vartiopaikalla. Korkeimman rannan(?)
kivipalletta tai (ihmisen tekemää) suojaruustusta.
- 898: 9 RISTIINA [60] Uusihuttula Vartioniemi b,
Eri kohta, mutta sama kuvateksti kuin edellisessä.
- 898: 10 RISTIINA [2] Himalansaari Heiniemi,
Asuinpaikka mäen laella. Inventointilöydöt turpeettoman maan pinnasta.
- 898: 11 RISTIINA [26] Laasola Kitulansuo d,
Tekstiilikeraaminen asuinpaikka. Osittain tuhoutunut laakakivillä tuettu liesi
hiekkakuopan leikkauksessa.
- 898: 12 RISTIINA [26] Laasola Kitulansuo d,
Tekstiilikeraaminen asuinpaikka. Inventointilöydöt kuoritun maan pinnalta.
Kuvattu likim. edell. lieden kohdalta.
- 898: 13 RISTIINA [26] Laasola Kitulansuo d,
Tekstiilikeraamisia asuinpaikkalöytöjä läh. vas. laidan tienleikkauksesta.
- 898: 14 RISTIINA [26] Laasola Kitulansuo d,
Sama liesi kuin kuvassa :11, puhdistettuna.
- 898: 15 RISTIINA [26] Laasola Kitulansuo d,
Irrallinen mahdollinen liesikivi kuoritun maan pinnassa sähkölinjan alla.

- 898: 16 RISTIINA [26] Laasola Kitulansuo d,
Sama liesi kuin kuvissa :11 ja :14, puhdistettuna, kaakosta.
- 898: 17 RISTIINA [32] Huttula Hietaniemenkangas,
Kivi- varhaismetallikautinen asuinpaikka. Inventointilöydöt kyntövaosta.
Itälaitaa.
- 898: 18 RISTIINA [32] Huttula Hietaniemenkangas,
Mike Evans etsimässä löytöjä kyntövaosta.
- 898: 19 RISTIINA [32] Huttula Hietaniemenkangas,
Amerikkalaiset avustajat Ben Zajicek ja Virginia Floyd (oik.)
inventointilöytöjen äärellä.
- 898: 20 RISTIINA [32] Huttula Hietaniemenkangas,
Asuinpaikkalöytöjä kyntövaossa.
- 898: 21 RISTIINA [32] Huttula Hietaniemenkangas,
Porfyryri(?)ydin ja kvartsi-iskoksia kyntövaossa.
- 898: 22 RISTIINA [32] Huttula Hietaniemenkangas,
Levyäinen kvartsiitti-iskos kyntövaossa.
- 898: 23 RISTIINA [32] Huttula Hietaniemenkangas,
Saviastian reunapala (Ka II) kyntövaossa.
- 898: 24 RISTIINA [32] Huttula Hietaniemenkangas,
Mike Evans kädessään löytämänsä liuskeinen nuolenkärki.
- 898: 25 RISTIINA [17] Parkatniemi Haasialahti,
Röykkiö vas. risukodan alla.
- 898: 26 RISTIINA [17] Parkatniemi Haasialahti,
Röykkiö keskellä männyn juurella.
- 898: 27 RISTIINA [17] Parkatniemi Haasialahti,
3 röykkiötä: a) kuvan vas. laidassa, b) katajan alla, c) risukodan alla.
- 898: 28 RISTIINA [22] Laasola Pulmionlampi,
Luukonsaaren astian kappaleita tienleikkauksessa, esille puhdistettuna.
- 898: 29 RISTIINA [22] Laasola Pulmionlampi,
Mike Evans puhdistaa Luukonsaaren astiaa esiin tienleikkauksesta.
- 898: 30 RISTIINA [34] Uusihuttula Piikinperse a,
Röykkiö hämmöttää puiden takana.
- 898: 31 RISTIINA [34] Uusihuttula Piikinperse a,
Röykkiön reunavallia.
- 898: 32 RISTIINA [35] Uusihuttula Piikinperse b,
Röykkiö lännestä.
- 898: 33 RISTIINA [35] Uusihuttula Piikinperse b,
Röykkiön reunaa, keskellä mahd. kehäkiveystä.
- 898: 34 RISTIINA [35] Uusihuttula Piikinperse b,
Röykkiön tarhamaisia rakenteita.

- 898: 35 RISTIINA [36] Uusihuttula Piikinperse c,
Kaksi röykkiötä: etualalla toinen, toinen Harri Nymanin edessä.
- 898: 36 RISTIINA [27] Laasola Kotilahti,
Rautakautinen uhripaikka tai kalmisto - "seita" - häämöttää taustalla.
Etelästä.
- 898: 37 RISTIINA [27] Laasola Kotilahti,
"Seita" kaakosta. Korkeimman kohdan edustalta palaneet luut, keihäänkärki
keskikohdan vas. puol. olevasta kolosta.
- 898: 38 RISTIINA [27] Laasola Kotilahti,
Sama kuin edellinen lännempää.
- 898: 39 RISTIINA [27] Laasola Kotilahti,
Puoliluola, jossa maanpinnalla runsaasti palanutta luuta.
- 898: 40 RISTIINA [27] Laasola Kotilahti,
Keihäänkärjen löytöpaikka vas. olevassa kivenkolossa. Oik. edellisen kuvan
puoliluola.
- 898: 41 RISTIINA [27] Laasola Kotilahti,
Keihäänkärki in situ. Turpeet poistettu pinnalta.
- 898: 42 RISTIINA [27] Laasola Kotilahti,
Keihäänkärki Mike Evansin käsissä.
- 898: 43 RISTIINA [39] Järvenpää Kotilampi,
Runsaasti palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia ilm. myöhemmän nokikerroksen
alla tienleikkauksessa.
- 898: 44 RISTIINA [105] Korhola Xxx,
Hautaröykkiön näköinen kivilatomus. Merkitys epäselvä.

LIITE VII

RISTILINNAN MUINAISJÄÄNNÖSINVENTOINTI 1992

PINNAKKESIESTIEDEKSET MUSTA-VALLIO-KOIVISTA (SILN MMS VALOK. ARKISTO 899 1-72)

Kuva 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Ristiinan muinaisjäännösinventointi 1992

Luettelo mustavalkokuvista (pinnakkaisvedokset liitteenä VII)
Savonlinnan maakuntamuseon kuva-arkisto, pään:o 899, alan:ot 1-12.
Kuvaaja: Timo Sepänmaa
Kuvausaika: elokuu 1992

- 899: 1 RISTIINA [25] Laasola Kitulansuo c,
Röykkiöt kuvattuna kaakosta.
- 899: 2 RISTIINA [25] Laasola Kitulansuo c,
Röykkiöt pohjoisesta. Taustalla Earthwatch-ryhmän jäseniä. Stereokuva seuraavan kanssa.
- 899: 3 RISTIINA [25] Laasola Kitulansuo c,
Röykkiöt pohjoisesta. (Sama kuin edell.) Stereokuva edellisen kanssa.
- 899: 4 RISTIINA [24] Laasola Kitulansuo b,
Röykkiö kuvattuna etelästä. Tuskin erottuu risujen alta.
- 899: 5 RISTIINA [51] Uusihuttula Vartioniemi,
Röykkiö eri suunnista (kuvat 5-9).
- 899: 6 RISTIINA [51] Uusihuttula Vartioniemi,
Röykkiö.
- 899: 7 RISTIINA [51] Uusihuttula Vartioniemi,
Röykkiön reunakiveystä. Kuvaaja
- 899: 8 RISTIINA [51] Uusihuttula Vartioniemi,
Röykkiö. Taustalla (vas.) Leena Lehtinen ja Pirjo Hamari.
- 899: 9 RISTIINA [51] Uusihuttula Vartioniemi,
Röykkiö.
- 899: 10 RISTIINA [60] Uusihuttula Vartioniemi b,
Mahdollinen vartiopaikka. Näkymä mäen laelta etelään, röykkiön (kohde 51) suuntaan. Taustalla Louhiveden Väisäkvenselkää.
- 899: 11 RISTIINA [60] Uusihuttula Vartioniemi b,
Sama kuin edellinen.
- 899: 12 RISTIINA [2] Himalansaari Heiniemi,
Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Mäen lakea. Inventointilöydöt turpeettomalta alueelta maan pinnalta.